

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΟΡΩΝ ΕΥΡΕΣΗΣ

	Αγορά εργασίας	21
	Agenda 21	21
	«Agenda 2000» ή Πρόγραμμα Δράσης 2000	21
	Αειφορική χρήση	21
	Αειφόρος ανάπτυξη (Sustainable development)	21
	Αίτηση Αποπληρωμής ή Αίτηση Πληρωμής του Τελικού Υπολοίπου	22
	Αίτηση Συνδρομής	22
	Ακαθάριστη Εγχώρια Δαπάνη	22
	Ακαθάριστο Εγχώριο Εισόδημα	22
A.Ε.Π.	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	23
	Ανάδοχος Εργολήπτης ή Ανάδοχος	23
	Ανάδοχος Μελετητής ή Ανάδοχος	23
A.Π.Ε.	Ανακεφαλαιωτικός Πίνακας Εργασιών	23
	Ανάλυση Ευαισθησίας (Sensitivity analysis)	23
	Ανάλυση Κοινωνικού Κόστους - Ωφελειών (Social cost - benefit analysis)	24
	Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	24
	Ανάπτυξη υπαίθρου	24
	Ανεργία	24
	Ανταγωνισμός	25
	Ανταγωνιστικότητα	25
	Αξιολόγηση	25
	Αξιολόγηση εργασίας	26
	Άξονας Προτεραιότητας Επιχειρησιακού Προγράμματος	26
	Άξονες του Γ' ΚΠΣ	26
	Απασχόληση	26
	Απασχολησιμότητα	27
	Απένταξη Έργου	27
	Απόβλητα	27
	Αποθεματικό Επίδοσης	27
	Αποθεματικό Προγραμματισμού	28
	Αποπληθωριστής ή Έμμεσος Αποπληθωριστής του ΑΕΠ	28
	Απορρόφηση	28
	Αρχή Πληρωμής	29
	Αρχική κατάρτιση	29
	Αστική ανάπτυξη	29
	Ασφάλεια Τροφών - Προστασία Καταναλωτή (Food Safety)	30
A.Μ.Ε.Α.	Άτομα Με Ειδικές Ανάγκες	30
	Άυλες Ενέργειες ή "Soft" Ενέργειες	30
	Αυτεπιστασία	30

B.O.	Βαθμός Ολοκλήρωσης.....	31
	Βάση αξιολόγησης.....	31
	Βασική εκπαίδευση.....	31
	Βασική κατάρτιση.....	31
	BC - Net (Business Cooperation Network) Μηχανογραφημένο δίκτυο συνεργασίας επιχειρήσεων.....	31
	Βεβαιώσεις Παραλαβής.....	32
	Βεβαίωση Περαίωσης Εργασιών.....	32
	Βελτίωση της Μεταποίησης και Εμπορίας Γεωργικών Προϊόντων.....	32
	Βιολογικά προϊόντα.....	32
	Βιολογική ποικιλότητα ή βιοποικιλότητα.....	33
B.E.A.	Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Αθήνας.....	33
	Βιώσιμη ανάπτυξη.....	33
Γ.Γ.Δ.Κ. και Α.Π.	Γενική Γραμματεία Διαχείρισης Κοινοτικών και Άλλων Πόρων.....	35
	Γενική Γραμματεία Επενδύσεων και Ανάπτυξης (στο ΥΠΕΘΟ).....	35
Γ.Δ. (D.G.)	Γενική Διεύθυνση (Directorate - General).....	35
	Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων.....	35
	Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής και Επενδύσεων.....	37
Γ.Δ.Π.	Γενική Διεύθυνση Περιφέρειας.....	37
Γ.Σ.Δ.Ε. (GATT)	Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου (General Agreement on Tariffs and Trade).....	37
ΓΕ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.	Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών, Βιοτεχνών, Εμπόρων Ελλάδας.....	38
Γ.Σ.Ε.Ε.	Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδας.....	38
Γ.Λ.Κ.	Γενικό Λογιστήριο του Κράτους.....	38
	Γενικός Κανονισμός.....	38
Γ.Σ.Π. (G.I.S.)	Γεωγραφικό Σύστημα Πληροφοριών (Geographical Information System).....	39
	Γεωργοπεριβαλλοντικά Μέτρα.....	39
ΓΕΩΤ.Ε.Ε.	Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος.....	39
Γ.Ε.Μ.	Γνωμοδοτική Επιτροπή Μελετών.....	39
Γ.Σ.Τ.Λ.	Γραμματεία Στήριξης Τουριστικών Λιμένων.....	40
Γ.Τ.Κ.	Γραφείο Τροφίμων και Κτηνιατρικών Θεμάτων.....	40
	Δείκτης.....	41
	Δελτία Παρακολούθησης Έργου.....	42
Δ.Ε.Ε.Κ.	Δελτίο Ελέγχου Εκπλήρωσης Κριτηρίων.....	42
	De minimis (Κανόνας στις κρατικές ενισχύσεις).....	42
	Δέσμευση.....	42
	Δημοπρατημένο Έργο.....	42
	Δημόσια Δαπάνη.....	43
	Δημόσια Επένδυση.....	43
	Δημόσια Κατανάλωση.....	43
	Δημοσιονομικές προοπτικές.....	43
	Δημοσιότητα - Ευαισθητοποίηση (κατηγορία ενεργειών ΕΚΤ).....	43
	Δημοτική Επιχείρηση.....	44
Δ.Ε.Υ.Α.	Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης.....	44

Δ.Κ.Κ.	Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας	44
	Δια βίου - Διαρκής Εκπαίδευση	44
	Διαδικασία απλής γνώμης	44
	Διαδικασία σύμφωνης γνώμης	45
	Διαδικασία συναπόφασης	45
	Διαδικασία συνεργασίας	45
	Διαρθρωτικά Ταμεία	46
	Διασφάλιση ποιότητας	46
	Διαφάνεια	46
	Διαχείριση Έργου	46
	Διαχείριση Προστατευόμενων Περιοχών	46
Δ.Α.	Διαχειριστική Αρχή	47
	Διαχειριστική Αρχή του ΚΠΣ	47
Δ.Ν.Τ.	Διεθνές Νομισματικό Ταμείο	47
	Διευθύνουσα Υπηρεσία ή Επιβλέπουσα Υπηρεσία	47
	Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων	47
Δ.Δ.Ε.	Διεύθυνση Δημοσίων Έργων	48
Δ.Ε.Α.Ρ.Θ.	Διεύθυνση Ελέγχου Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης και Θορύβου	48
Δ.Ε.Κ.Ε.	Διεύθυνση Ελέγχου Κατασκευής Έργων	48
Δ.Ε.Σ.Ε.	Διεύθυνση Ελέγχου Συντήρησης Έργων	49
	Διεύθυνση Θαλάσσιου Τουρισμού	49
Δ.Μ.Ε.Ο.	Διεύθυνση Μελετών Έργων Οδοποιίας	49
	Διεύθυνση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού	49
Δι.ΠΕ.ΧΩ.	Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας	50
Δι.Σ.Α.	Διεύθυνση Σχεδιασμού και Ανάπτυξης	50
Δ.Τ.Υ.Ν.Α.	Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης	50
	Διεύθυνση Χωροταξίας	51
	Διεύρυνση	51
Δ.Ε.Δ.	Διευρωπαϊκά Δίκτυα	51
	Διευρωπαϊκά Δίκτυα Μεταφορών	51
	Δικαιώματα και Τέλη	52
	Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (European Court of Justice)	52
	Δίκτυο Natura 2000 (Δίκτυο Φύση 2000)	52
	Δικτύωση(κατηγορία ενεργειών ΕΚΤ)	52
	Διοικητική Παραλαβή για Χρήση	52
	Δράση	52
	Εγκριτική Απόφαση	53
	Εγκύκλιος	53
	Εγνατία Οδός Α.Ε.	53
	Eco - Label (Ευρωπαϊκό Οικολογικό Σήμα)	53
	Εθνική Δαπάνη ή Ακαθάριστη Εθνική Δαπάνη	54
Ε.Δ.Δ.	Εθνική Δημόσια Δαπάνη ή Εθνική Συμμετοχή	54
Ε.Σ.Ε.Ε.	Εθνική Συνομοσπονδία Ελληνικού Εμπορίου	54
Ε.Δ.Ε.Τ.	Εθνικό Δίκτυο Έρευνας και Τεχνολογίας	54
Ε.Δ.Π.Π.	Εθνικό Δίκτυο Πληροφορικής Περιβάλλοντος	55
	Εθνικό Εισόδημα ή Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα	55
ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε.	Εθνικό Ίδρυμα Αγροτικής Έρευνας	55
Ε.Ι.Ν.	Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας	55

E.I.E.	Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας	56
E.Κ.Δ.Δ.	Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης	56
E.Κ.Κ.Ε.	Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών	56
E.ΚΕ.ΠΙΣ.	Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης Δομών Συνεχιζόμενης Κατάρτισης	56
	Εθνικό Προϊόν ή Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν	56
E.Σ.Ε.Κ.Α.	Εθνικό Συμβούλιο Επαγγελματικής Κατάρτισης και Απασχόλησης	57
E.Σ.Δ.Α.	Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση	57
E.Σ.Δ.Δ.	Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης	57
	Εθνικός Συντονιστής ΕΚΤ	57
E.Π.Μ.	Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη	58
E.Σ.Υ.	Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων	58
E.Υ.Δ.Ε.	Ειδική Υπηρεσία Δημοσίων Έργων	58
E.Υ.ΠΕ.	Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος	58
E.Π.Τ.Α.	Ειδικό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης	58
E.Τ.Ε.Ρ.Π.Σ.	Ειδικό Ταμείο Εφαρμογής Ρυθμιστικών και Πολεοδομικών Σχεδίων	59
	Ειδικός Λογαριασμός Έρευνας	59
	Εκπαίδευση	59
	Έλεγχος	59
	Ελληνική Αρχαιολογική Υπηρεσία	60
E.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε.	Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης Α.Ε.	60
ΕΛ.Κ.Ε. Α.Ε.	Ελληνικό Κέντρο Επενδύσεων Α.Ε.	60
ΕΛ.Ο.Γ.	Ελληνικός Οργανισμός Γάλακτος	60
ΕΛ.Γ.Α.	Ελληνικός Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων	61
E.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ.	Ελληνικός Οργανισμός Μικρών - Μεσαίων Επιχειρήσεων και Χειροτεχνίας	61
	Εμποροβιομηχανικό Επιμελητήριο	61
E.Φ. ή Ε.Φ.Δ.	Ενδιάμεσος Φορέας ή Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης	61
	Ενέργεια	61
	Ενιαία Αγορά	62
E.Ε.Π.	Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη	62
	Ενιαίο Έγγραφο Προγραμματισμού	62
E.Μ.Α.	Ενιαίο Μητρώο Αξιολογητών Ε.Κ.Τ.	62
	Ενισχύσεις Επιχειρήσεων	63
	Ένταλμα Πληρωμής	63
	Ένταξη Έργου	63
	Ένταξη της διάστασης του φύλου (Gender mainstreaming)	64
E.Ν.Α.Ε.	Ένωση Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ελλάδος	64
E.Σ.Π.ΕΛ.	Εξειδικευμένος Σύμβουλος Ποιοτικού Ελέγχου	64
	Εξισωτική Αποζημίωση (Compensatory Allowance)	64
	Επαγγελματική εκπαίδευση	64
	Επαγγελματική κατάρτιση	65
	Επανακατάρτιση	65
	Επιδοτήσεις	65
	Επικουρικότητα (Subsidiarity)	65
	Επιλέξιμη Δαπάνη	65
	Επιλέξιμο Έργο / Ενέργεια	66
	Επιλεξιμότητα	66
	Επιμόρφωση	66
E.Δ.ΕΛ.	Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου	66
E.Ε.Α.	Επιτροπή Εισήγησης για Ανάθεση	66
Επ.Πα.	Επιτροπή Παρακολούθησης Επιχειρησιακού Προγράμματος	67
Επ.Πα. του Κ.Π.Σ.	Επιτροπή Παρακολούθησης του ΚΠΣ	68

	Επιτροπή Παραλαβής	68
	Επιτροπή Τουριστικών Λιμένων	69
E.τ.Π.	Επιτροπή των Περιφερειών	69
E.Π.	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	69
ΕΡΓΟΣΕ	Έργα ΟΣΕ Α.Ε.	70
	Έργο με “Παραχώρηση”	70
E/E	Έργο / Ενέργεια	70
	Εργοδότης ή Κύριος του Έργου	70
E.Σ.Α. (I.R.R.)	Εσωτερικός Συντελεστής Αποδοτικότητας (Internal Rate of Return)	70
	Εταιρική Σχέση	71
	Ετήσια και Τελική Έκθεση Εκτέλεσης	71
	ΕΥΡΩ (EURO)	71
	Ευρωπαϊκά Κέντρα Πληροφοριών για Επιχειρήσεις (Euro - Info Centers)	71
E.E. (E.U.)	Ευρωπαϊκή Ένωση (European Union)	72
E.E. (E.C.)	Ευρωπαϊκή Επιτροπή (European Commission)	72
E.Ζ.Ε.Σ. (E.F.T.A.)	Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών (European Free Trade Association)	73
E.Κ.Τρ. (E.C.B.)	Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (European Central Bank)	73
E.Κ.Α.Χ.	Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ανθρακα και Χάλυβα	73
Eurostat	Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία	74
E.Τ.Α.Α. (EBRD)	Ευρωπαϊκή Τράπεζα για την Ανασυγκρότηση και την Ανάπτυξη (European Bank for Reconstruction and Development)	74
E.Τ.Επ. (B.E.I.)	Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (Banque Européenne d' Investissements)	74
E.Γ.Τ.Π.Ε. (F.E.O.G.A.)	Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (Fonds Européen pour l' Orientation et la Garantie de l' Agricole)	74
	Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (European Court of Auditors)	75
C.E.DE.FO.P.	Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (Centre Européen pour le Développement de la Formation Professionnelle)	75
	Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (European Parliament)	75
E.Κ.Τ. (E.S.F.)	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (European Social Fund)	76
E.Ν.Σ. (E.M.S.)	Ευρωπαϊκό Νομισματικό Σύστημα (European Monetary System)	76
	Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ή Συμβούλιο Αρχηγών Κρατών και Κυβερνήσεων	76
E.Σ.Κ.Τ. (ESCB)	Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (European System of Central Banks)	77
E.Τ.Α. (F.E.D.)	Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης (Fonds Européen de Développement)	77
	Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (European Investment Fund)	77
E.Τ.Π.Α. (F.E.D.E.R.)	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (Fonds Européen de Développement Régional)	77
	Ευρωπαϊκός Ενεργειακός Χάρτης	78
E.Ο.Χ.	Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος	78
E.E.A.	Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος (European Environment Agency)	78
	Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής (Ombudsman)	78
	Ευρωσύστημα	78
Z.O.E.	Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου	79
	Ηλεκτρονική διοίκηση (e-government)	79

Θύλακες ανεργίας	79
------------------------	----

	Ίδιοι πόροι της Ε.Ε.	81
	Ιδιωτική Συμμετοχή	81
I.E.K.	Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Δημόσια)	81
I.Γ.Μ.Ε.	Ινστιτούτο Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών	81
I.Ε.Π.Κ.Φ.	Ινστιτούτο Ελέγχου Ποικιλιών Καλλιεργούμενων Φυτών	82
ΙΝ.ΕΠ.	Ινστιτούτο Επιμόρφωσης	82
I.Μ.Δ.Δ.Α.	Ινστιτούτο Μάνατζμεντ Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης	82
I.Ο.Κ.	Ινστιτούτο Οικονομίας των Κατασκευών	83
	Ισόρροπη συμμετοχή ανδρών και γυναικών	83
	Ισότητα ευκαιριών	83
	Ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών	83
	Καθαρή Εθνική Δαπάνη	85
	Καθαρό Εθνικό Εισόδημα	85
	Καθαρό Εθνικό Προϊόν	85
	Καινοτόμες ενέργειες ή καινοτόμες δράσεις	85
	Καινοτομία	85
	Κατηγορίες Δαπανών Ε.Κ.Τ.	85
	Κατηγορίες Ενεργειών Ε.Κ.Τ.	86
	Κέντρα Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Πληροφόρησης	86
K.E.Δ.Κ.Ε.	Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας	86
	Κεντρική Επιτροπή Πιστοποίησης Επαγγελματικής Κατάρτισης	87
K.A.Π.Ε.	Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας	87
K.E.K.	Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης	87
K.Δ.Ε.Ο.Δ.	Κέντρο Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου	87
K.E.Θ.Ι.	Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας	87
ΚΕ.Π.Ε.	Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών	88
K.Π.Α.	Κέντρο Προώθησης της Απασχόλησης	88
K.Γ.Π.	Κοινή Γεωργική Πολιτική	88
K.Ε.Π.Π.Α.	Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφαλείας	88
K.O.A. (C.M.O.)	Κοινή Οργάνωση Αγοράς (Common Market Organisation)	89
K.Y.A.	Κοινή Υπουργική Απόφαση	89
	Κοινοτικές Αποφάσεις	89
	Κοινοτικές Οδηγίες	89
	Κοινοτικές Συστάσεις και Γνώμες	89
	Κοινοτικές Πρωτοβουλίες 2000 - 2006	90
	Κοινοτική νομοθεσία	90
	Κοινοτική συμμετοχή	90
K.Π.Σ. (C.S.F.)	Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (Community Support Framework)	91
EMAS	Κοινοτικό Σύστημα Οικολογικής Διαχείρισης και Ελέγχου (Eco-Management and Audit Scheme)	92
	Κοινοτικοί Κανονισμοί	92
	Κοινωνία της Πληροφορίας Α.Ε.	92

Κοινωνικοί εταίροι	93
Κοινωνικός διάλογος	93
Κοινωνικός χάρτης	93
Κόστος ή Δαπάνη	94
Κράτη ΑΚΕ	94
Κριτήρια σύγκλισης για την ΟΝΕ	94
Κτηνιατρικοί έλεγχοι (Veterinary controls)	95
Κύκλος ζωής Ενέργειας ΕΚΤ	95

Λευκή Βίβλος ή Λευκό Βιβλίο	97
Λευκό Βιβλίο για την Ανάπτυξη, την Ανταγωνιστικότητα και την Απασχόληση	97
Λευκό Βιβλίο για την Ολοκλήρωση της Εσωτερικής Αγοράς	97

	Μακροχρόνια ανεργία	99
	Μεγάλα Έργα	99
	Μειονεκτικές περιοχές (Less favorite areas)	99
Μ.Π.Ε.	Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων	99
Μ.Ο.Π.	Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα	100
ΠΔΜ (ISPA)	Μέσο Προενταξιακών Διαρθρωτικών Πολιτικών ή Προενταξιακό Διαρθρωτικό Μέσο (Instrument for Structural Policies for Pre-accession)	100
	Μέτρο	100
Μ.Κ.Ο.	Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις	100
Μ.Μ.Ε.	Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις	101
Μ.Ο.Δ. Α.Ε. (Μ.Ο.Υ.)	Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης Α.Ε. (Management Organisation Unit of the Community Support Framework)	101
ΜΟ.ΠΑ.Δ.Σ.	Μονάδα Παρακολούθησης Διαγωνισμών και Συμβάσεων	101
Μ.Ε.Α.	Μόνιμη Ελληνική Αντιπροσωπεία	102

	Νέες θέσεις εργασίας	103
	Νέοι γεωργοί (Young farmers)	103
	Νέοι ελεύθεροι επαγγελματίες	103
Ν.Α.	Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση	103
Ν.Ε.Ε.Κ.Α.	Νομαρχιακή Επιτροπή Επαγγελματικής Κατάρτισης και Απασχόλησης	104
Ν.Ε.Λ.Ε.	Νομαρχιακή Επιτροπή Λαϊκής Επιμόρφωσης	104
	Νόμος	104
NUTS I,II,III	Nomenclature Unit Territorial Statistics	104

ΟΑΣΕ (OSCE)	Οργάνωση για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (Organisation for Security and Co-operation in Europe)	105
	Οικολογική ισορροπία	105
Ο.Κ.Ε.	Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή	105
Ο.Ν.Ε.	Οικονομική και Νομισματική Ένωση	106
	Οικονομικό Αντικείμενο	106

	Οικοσύστημα	106
Ο.Π.Σ.	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (Εργόγραμμα)	106
	Ομάδα Ευρώ των 12	107
Ο.Α.Ε.Δ.	Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού	107
Ο.Β.Ι.	Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας	107
Ο.Γ.Ε.Ε.Κ.Α. "ΔΗΜΗΤΡΑ"	Οργανισμός Γεωργικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης Κατάρτισης και Απασχόλησης "ΔΗΜΗΤΡΑ"	107
Ο.Ο.Σ.Α. (OECD)	Οργανισμός για την Οικονομική Συνεργασία και Ανάπτυξη (Organisation for Economic Cooperation and Development)	108
Ο.Ε.Β.	Οργανισμός Εγγείων Βελτιώσεων	108
Ο.Π.Ε.ΓΕ.Π. (AGROCERT)	Οργανισμός Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων	108
Ο.Σ.Κ. Α.Ε.	Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων	108
	Ορεινές περιοχές	109
Ο.Τ.Α.	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης	109
	Οριζόντιες ενέργειες	109
	Οριζόντιες κοινοτικές πολιτικές	109
Ο.Π.	Όριο Πιστώσεων και Όριο Πληρωμών	109
	"Ουρές"	109
Π.Ο.Ε.	Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου	111
Π.Ι.	Παιδαγωγικό Ινστιτούτο	111
	Πακέτο Delors	111
Π.Α.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.	Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών	112
	Παρακολούθηση	112
	Παραστατικά δαπανών	112
	Παρέμβαση	112
Π.Α.Θ.Ε.	Πάτρα - Αθήνα - Θεσσαλονίκη - Εύζωνοι	112
	Πεδία Παρέμβασης Διαρθρωτικών Ταμείων	113
	Περιβάλλον	113
Π.Ο.	Περιβαλλοντικοί Όροι	113
Π.Ε.Ε.Κ.Α.	Περιφερειακή Επιτροπή Επαγγελματικής Κατάρτισης και Απασχόλησης	114
Π.Ε.Π.	Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	114
	PHARE	114
	Πίστωση	114
	Πληθυσμός - Στόχος	115
	Πληροφόρηση και Δημοσιότητα (των παρεμβάσεων των Διαρθρωτικών Ταμείων)	115
	Πληρωμή	115
	Πολυταμειακό Πρόγραμμα	115
	Πολυτομιακό Πρόγραμμα	115
	Ποσό Δημοπράτησης	116
	Ποσό Σύμβασης	116
	Ποσόστωση (Quota)	116
	Πράξη	116
	Πράσινη Βίβλος	116
Π.Δ.Ε.	Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων	117
	5ο Πρόγραμμα Δράσης για την Έρευνα - Τεχνολογία	117
	6ο Πρόγραμμα Δράσης για το Περιβάλλον	118
Π.Ι.Ε.	Πρόγραμμα Ιδιωτικών Επενδύσεων	118
	Προγραμματική Σύμβαση	118
	Προγραμματική Συμφωνία	119

	Προγραμματισμός	119
	Προγραμματισμός - Οργάνωση (Σχεδιασμός) Έργου	119
Π.Χ.	Προέγκριση Χωροθέτησης	119
Π.Δ.	Προεδρικό Διάταγμα	119
	Προϊόν έκπτωσης	120
	Προϊόντα Γεωγραφικής Ένδειξης	120
	Προϊόντα Ιδιοτυπίας	120
	Προκατάρτιση	120
	Προϊσταμένη Αρχή ή Εποπτεύουσα Αρχή	120
	Προσθετικότητα	121
	Προστασία του περιβάλλοντος	121
	Προστατευόμενη περιοχή	121
	Προστιθέμενη αξία (Value - added)	121
	Προϋπολογισμός Έργου	121
	Πρόωρη συνταξιοδότηση	121
	Πυλώνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης	122
	Ρύπανση	123
	Σέντ (λεπτό)	125
	Σκιώδεις Τιμές ή Κοινωνικές Τιμές (Shadow prices)	125
	Στόχοι ή Στόχοι προτεραιότητας (παρεμβάσεων Διαρθρωτικών Ταμείων)	125
	Στρογγυλοποίηση	125
Σ.Α.	Συλλογική Απόφαση	126
Σ.Α.Ε.	Συλλογική Απόφαση Έργων	126
Σ.Α.Ε.Π.	Συλλογική Απόφαση Έργων Περιφέρειας	126
Σ.Α.Μ.	Συλλογική Απόφαση Μελετών	126
Σ.Α.Ν.Α.	Συλλογική Απόφαση Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης	127
Σ.Α.Τ.Α.	Συλλογική Απόφαση Τοπικής Αυτοδιοίκησης	127
	Σύμβαση	127
	Σύμβαση Δημοσίων Έργων	127
	Σύμβαση Λομέ	127
	Σύμβαση Παραχώρησης Δημοσίων Έργων	128
	Σύμβαση Ramsar	128
	Συμβατικά Τεύχη ή Τεχνικά Συμβατικά Τεύχη	128
	Συμβουλευτική - Πληροφόρηση (κατηγορία ενεργειών ΕΚΤ)	128
	Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή Συμβούλιο Υπουργών	128
Σ.Α.	Σύμβουλος Αξιολόγησης	129
	Συμπλήρωμα Προγραμματισμού	129
	Συμπληρωματική Σύμβαση	129
	Συμπληρωματικότητα	130
	Συμφωνία Σένγκεν	130
	Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης	130
Σ.Ε.Β.	Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών	130
	Συνδρομή Ταμείου	130
	Συνέργεια	131
	Συνέχεια των Συμβάσεων	131

	Συνεχιζόμενη εκπαίδευση	131
	Συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση	131
	Συνθήκη της Νίκαιας	131
	Συνθήκη του Άμστερνταμ	132
	Συνοδευτικές Υποστηρικτικές Ενέργειες Ε.Κ.Τ.	132
	Συνολική Επιχορήγηση	132
	Συνολικό Κόστος	132
	Συντελεστής “μ”	132
	Συντελεστής Αναθεώρησης Έργων	133
Σ.Σ.Ε.Κ.Α. - Α.Μ.Ε.Α.	Συντονιστικό Συμβούλιο Επαγγελματικής Κατάρτισης και Αποκατάστασης	
	Ατόμων Με Ειδικές Ανάγκες	133
	Σχέδιο Ανάπτυξης ή Σχέδιο	134
	Σχέδιο Βελτίωσης	134
	Σχέδιο Επένδυσης	134
Τ.Σ.	Ταμείο Συνοχής	135
	Τελικοί Δικαιούχοι	135
	Τεύχη Δημοπράτησης	135
	Τεχνική Βοήθεια του ΚΠΣ	135
Τ.Υ.Δ.Κ.	Τεχνική Υπηρεσία Δήμων και Κοινοτήτων	136
Τ.Δ.Ε.	Τεχνικό Δελτίο Έργου	136
	Τεχνικό Δελτίο Μέτρου	136
Τ.Ε.Ε.	Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδος	137
	Τεχνικό Συμβούλιο	137
	Τιμές αγοράς	137
	Τιμές βάσης	137
	Τομέας του ΚΠΣ	137
Τ.Σ.Α.	Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης	138
Τ.Ε.Δ.Κ.	Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων	138
	Τουριστικός Λιμένας	138
	Τροποποίηση Έργου / Ενέργειας	138
	Υπερχρέωση (Overbooking)	139
	Υποδομές (κατηγορία ενεργειών ΕΚΤ)	139
	Υποεπιτροπή Αγροτικής Ανάπτυξης	139
	Υποέργο	139
	Υποεπιτροπή Ανθρωπίνων Πόρων	140
Υ.Α.	Υπουργική Απόφαση	140
	Φάκελος Έργου / Ενέργειας (τυποποιημένος)	141
	Φορέας Επίβλεψης Κατασκευής	141
	Φορέας Επίβλεψης Μελέτης	141
	Φορέας Επίβλεψης Προμήθειας	141
	Φορέας Κατασκευής του Έργου	141

	Φορέας Λειτουργίας	141
	Φορέας Προγραμματισμού	141
	Φορέας Πρότασης	142
Φ.Υ.	Φορέας Υλοποίησης	142
	Φορέας Χρηματοδότησης Έργου	142
Φ.Α.	Φυσικό Αντικείμενο	142
	Φυσικοί πόροι	142
	Φυτο-υγειονομικοί έλεγχοι	143
<hr/>		
	Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων	145
Χ.Μ.Π.Α.	Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού επί της Αλειείας	145
	Χρηματοδοτικοί Πίνακες Επιχειρησιακών Προγραμμάτων	146
Χ.Υ.Τ.Α.	Χώρος Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων	146
	HABITAT II	146
	Ωρίμανση Έργου	147
	Ωριμότητα	147

Σημειώνεται ότι όλοι οι ανωτέρω όροι εμφανίζονται με έντονη γραφή όπου απαντώνται μέσα στο κείμενο.

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ

ΜΟΔ Α.Ε.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΜΟΝΑΔΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Το σύνολο των διεργασιών που διευκολύνουν τη συνάντηση της προσφοράς και της ζήτησης ευκαιριών εργασίας.

Αγορά εργασίας

Πηγή: ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ CEDEFOP, Υπηρεσία Επισημών Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 1996

Παγκόσμιο Πρόγραμμα Δράσης του ΟΗΕ που υιοθετήθηκε το 1992 για την Ανάπτυξη και το Περιβάλλον. Αποσκοπεί στη διάσωση του πλανήτη που κινδυνεύει από την υπερεκμετάλλευση και παραμέληση του περιβάλλοντος και που μαστιάζεται από τη φτώχεια και την υπανάπτυξη. Οι περισσότεροι από τους στόχους της Agenda 21 μπορούν να πραγματοποιηθούν μέσα από δράσεις σε τοπικό επίπεδο στις πόλεις (Local Agenda 21).

Agenda 21

Ανακοίνωση της **Ευρωπαϊκής Επιτροπής** στην οποία εξετάστηκαν συνεκτικά και σε ενιαίο πλαίσιο οι γενικές προοπτικές για την ανάπτυξη της Ένωσης και των πολιτικών της μετά το πέρας της χιλιετίας, τα οριζόντια θέματα που συνδέονται με τη διεύρυνση καθώς και το μελλοντικό χρηματοοικονομικό πλαίσιο από το 2000 και εξής, λαμβάνοντας υπόψη την προοπτική μιας διευρυμένης Ένωσης.

«Agenda 2000» ή Πρόγραμμα Δράσης 2000

Πηγή: COM (97) 2000, Τόμος 1, Υπηρεσία Επισημών Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 1997

Η χρήση συστατικών της **βιολογικής ποικιλότητας**, κατά τρόπο και κατά αναλογία τέτοια που δεν προκαλείται μακροπρόθεσμα συρρίκνωση της **βιολογικής ποικιλότητας**, διατηρώντας κατ' αυτόν τον τρόπο το δυναμικό της να ανταποκρίνεται στις ανάγκες και στις επιδιώξεις των σημερινών και των μελλοντικών γενεών.

Αειφορική χρήση

Πηγή: Ν. 2204/1994 (ΦΕΚ 59Α/15.4.1994)

Όρος που δηλώνει μια πολιτική για συνεχή οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη που δεν συνεπάγεται την καταστροφή του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων αλλά, αντιθέτως, εγγυάται την ορθολογική βιωσιμότητά τους.

Αειφόρος ανάπτυξη

Στη Συνθήκη της **Ευρωπαϊκής Ένωσης** ορίζεται ως «σεβόμενη το περιβάλλον ανάπτυξη», δηλαδή εκείνη που «εγγυάται την περιβαλλοντική βιωσιμότητα».

(Sustainable development)

Στην Έκθεση της Παγκόσμιας Επιτροπής για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη (Brundland), η Αειφόρος Ανάπτυξη ορίζεται ως «η ανάπτυξη, η οποία καλύπτει τις ανάγκες του παρόντος χωρίς να διακυβεύεται η ικανότητα των μελλοντικών γενεών να καλύψουν τις δικές τους ανάγκες».

Αίτηση Αποπληρωμής ή Αίτηση Πληρωμής του Τελικού Υπολοίπου

Προβλέπεται στο άρθρο 32 του Κανονισμού (ΕΚ) 1260/1999 για τα **Διαρθρωτικά Ταμεία**. Η πληρωμή του τελικού υπολοίπου πραγματοποιείται εάν:

- α) η **Αρχή Πληρωμής** έχει υποβάλλει στην Επιτροπή, εντός έξι μηνών από την καταληκτική ημερομηνία πληρωμής που καθορίζεται στην απόφαση για τη χορήγηση συμμετοχής των Ταμείων, πιστοποιημένη δήλωση των δαπανών που έχουν πράγματι καταβληθεί
- β) έχει υποβληθεί στην Επιτροπή και εγκριθεί η **τελική έκθεση** εκτέλεσης
- γ) το κράτος μέλος έχει αποστείλει στην **Επιτροπή** τη δήλωση που αναφέρει το άρθρο 38 παράγραφος 1 (στοιχείο στ).

Η οριστική πληρωμή του υπολοίπου δεν μπορεί πλέον να διορθωθεί με αίτηση του κράτους μέλους, εάν η Αρχή Πληρωμής δεν έχει υποβάλλει τη σχετική αίτηση στην Επιτροπή εντός εννέα μηνών από την ημερομηνία καταβολής του εν λόγω τελικού υπολοίπου. Το αργότερο στις 30 Απριλίου κάθε έτους, τα κράτη - μέλη διαβιβάζουν στην Επιτροπή ενημερωμένες προβλέψεις τους σχετικά με την υποβολή αιτήσεων πληρωμής για την τρέχουσα δημοσιονομική χρήση και τις προβλέψεις για την επόμενη δημοσιονομική χρήση.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 της 21.6.1999 για τα Διαρθρωτικά Ταμεία

Αίτηση Συνδρομής

Με την αίτηση συνδρομής (προβλέπεται στον Κανονισμό σχετικά με το **ΕΚΤ**) που υποβάλλεται στην ΓΔ Απασχόληση και Κοινωνικές Υποθέσεις της **ΕΕ**, μετά την ανάληψη των υποχρεώσεων του προϋπολογισμού, αιτείται η **συνδρομή** του **ΕΚΤ** για κάποιο συγκεκριμένο έτος. Υποβάλλεται κάθε χρόνο και είναι η αρχή της καταβολής της κοινοτικής **συνδρομής** του **ΕΚΤ**. Η αίτηση συνδρομής συνοδεύεται από μηχανογραφημένο έντυπο, που καταρτίζεται στα πλαίσια της **εταιρικής σχέσης** και στο οποίο αναφέρονται οι ενέργειες που αφορούν κάθε μορφή ενίσχυσης, κατά τρόπο που να είναι δυνατή η παρακολούθηση του φακέλου από τη στιγμή της ανάληψης των υποχρεώσεων του προϋπολογισμού έως την τελική πληρωμή.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1784/1999 της 13.8.1999 για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Ακαθάριστη Εγχώρια Δαπάνη

Η αποτίμηση σε νομισματικές μονάδες του προϊόντος (που προκύπτει ως το άθροισμα των δαπανών για την αγορά των τελικών αγαθών και υπηρεσιών), το οποίο καταναλώνεται σε μία οικονομία κατά τη διάρκεια ενός έτους, μέσα στην επικράτεια της χώρας, ανεξάρτητα από τη μόνιμη κατοικία των ιδιοκτητών των συντελεστών παραγωγής.

Ακαθάριστο Εγχώριο Εισόδημα

Η αποτίμηση σε νομισματικές μονάδες του προϊόντος (που προκύπτει ως το άθροισμα των εισοδημάτων), το οποίο παράγεται σε μία οικονομία κατά τη διάρκεια ενός έτους, μέσα στην επικράτεια της χώρας, ανεξάρτητα από τη μόνιμη κατοικία των ιδιοκτητών των συντελεστών παραγωγής.

Η αποτίμηση σε νομισματικές μονάδες του προϊόντος (που προκύπτει ως το σύνολο των προϊόντων και υπηρεσιών διαφόρων κλάδων και δραστηριοτήτων της οικονομίας), το οποίο παράγεται κατά τη διάρκεια ενός έτους, μέσα στην επικράτεια της χώρας, ανεξάρτητα από τη μόνιμη κατοικία των ιδιοκτητών των συντελεστών παραγωγής.

Α.Ε.Π.
Ακαθάριστο
Εγχώριο Προϊόν

Ο Εργολήπτης (φυσικό πρόσωπο ή εργοληπτική επιχείρηση), στον οποίο έχει ανατεθεί με **Σύμβαση** η κατασκευή ενός έργου.

Ανάδοχος
Εργολήπτης
ή Ανάδοχος

Πηγή: Άρθρο 3 του Ν. 1418/1984 «Δημόσια Έργα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων»

Ο Μελετητής (φυσικό πρόσωπο ή μελετητική εταιρεία), στον οποίο έχει ανατεθεί με **Σύμβαση** η μελέτη ενός έργου.

Ανάδοχος
Μελετητής
ή Ανάδοχος

Όρος που αντικατέστησε τον προηγούμενο όρο «Συγκριτικός Πίνακας», ως συνέπεια των τροποποιήσεων του Νομικού Πλαισίου οι οποίες επέβαλαν περιορισμούς στις αυξομειώσεις εργασιών και στην προσθήκη νέων εργασιών στις Συμβάσεις Δημοσίων Έργων. Μεταξύ άλλων, στο πλαίσιο μιας **Σύμβασης**, δεν επιτρέπεται παρά μόνον η υπό όρους εκτέλεση συμπληρωματικών εργασιών και εντός των συγκεκριμένων ορίων απρόβλεπτων δαπανών, ενώ για συμπληρωματικές εργασίες λόγω απρόβλεπτων περιστάσεων απαιτείται σύναψη άλλης / άλλων **Σύμβασης** / Συμβάσεων, συνολικού ποσού μικρότερου του 50% του ποσού της αρχικής Σύμβασης.

Α.Π.Ε.
Ανακεφαλαιωτικός
Πίνακας Εργασιών

Ο ΑΠΕ συνοδεύει κάθε **Σύμβαση** επόμενη της αρχικής. Συντάσσεται επίσης κάθε φορά που προκύπτει ανάγκη διάθεσης των απρόβλεπτων δαπανών κάθε **Σύμβασης**. Το ακριβές περιεχόμενο του ΑΠΕ και οι περιορισμοί που τον διέπουν αναφέρονται στη σχετική Νομοθεσία.

Πηγή: Άρθρο 8 του Ν.1418/1984 όπως τροποποιήθηκε με τους Ν. 2229/1994 και 2372/1996, άρθρο 43, παρ. 1 και 2 του ΠΔ 609/1985, όπως αντικαταστάθηκε από το μόνο άρθρο του ΠΔ 402/1996 και εγκύκλιος Ε8/27.3.1996/ΥΠΕΧΩΔΕ

Η μέθοδος ή τεχνική μεταβολής των τιμών ορισμένων επιλεκτικών μεταβλητών, για να διερευνηθεί η επίπτωσή τους σε ορισμένες άλλες μεταβλητές που έχουν αποφασιστική σημασία στην αξιολόγηση ή επιλογή των επενδύσεων.

Ανάλυση
Ευαισθησίας
(Sensitivity analysis)

Ανάλυση Κοινωνικού Κόστους-Ωφελειών (Social cost - benefit analysis)

Η μέθοδος ή τεχνική υπολογισμού και διερεύνησης του κόστους και των ωφελειών μιας συγκεκριμένης σειράς ενεργειών, συνήθως μιας πρότασης για επένδυση. Αναφέρεται επίσης στην αξιολόγηση ενός **Σχεδίου Επένδυσης** με βάση την «Ανάλυση Κόστους - Ωφελειών» και συγκεκριμένα το ποσοτικό κριτήριο που δίνει η σχέση ή ο λόγος των ωφελειών προς το κόστος.

Πηγή: «Οικονομική του Δημοσίου Τομέα», J. Stiglitz, Εκδόσεις Κριτική, 1992

Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού

Αφορά όλες τις ενέργειες, προγράμματα, δράσεις, μέτρα, πρωτοβουλίες που αναλαμβάνονται στον τομέα της **απασχόλησης**, της **εκπαίδευσης** και της **επαγγελματικής κατάρτισης** και στοχεύουν στο ανθρώπινο δυναμικό. Η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση είναι το επιχειρηματικό πνεύμα, η ικανότητα για απασχόληση, η δυνατότητα προσαρμογής και η ισότητα των ευκαιριών, τα δε **Διαρθρωτικά Ταμεία** πρέπει να συμβάλλουν στη στήριξη των τεσσάρων αυτών αξόνων.

Ανάπτυξη υπαίθρου

Η ανάπτυξη της υπαίθρου έχει καταστεί ο δεύτερος **πυλώνας** της **Κοινής Γεωργικής Πολιτικής**. Δεδομένου ότι η ανάπτυξη της υπαίθρου συνδέεται με τις γεωργικές δραστηριότητες και τη μετατροπή τους, έχει ειδικότερα ως στόχο:

- τον εκσυγχρονισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων
- την ασφάλεια και την ποιότητα των επισιτιστικών προϊόντων
- τα δίκαια και σταθερά εισοδήματα για τους γεωργούς
- τις συμπληρωματικές ή εναλλακτικές δραστηριότητες για τη δημιουργία θέσεων **απασχόλησης**
- τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας, την ισότητα ευκαιριών και την **προστασία του περιβάλλοντος**.

Τα μέτρα για την ανάπτυξη της υπαίθρου που ανταποκρίνονται στους στόχους αυτούς ταξινομήθηκαν σε δύο κατηγορίες:

- τα συνοδευτικά μέτρα της μεταρρύθμισης της **Κοινής Γεωργικής Πολιτικής** 1992: πρόωρη συνταξιοδότηση, μέτρα **γεωργοπεριβαλλοντικά** και αναδάσωση καθώς και το καθεστώς που αφορά τις μειονεκτούσες ζώνες
- τα μέτρα εκσυγχρονισμού και διαφοροποίησης των γεωργικών εκμεταλλεύσεων: επένδυση στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις, εγκατάσταση **νέων γεωργών**, κατάρτιση, ενίσχυση στις επενδύσεις για εγκαταστάσεις μεταποίησης και εμπορίας, συμπληρωματική βοήθεια στη δασοκομία.

Πηγή: ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ «Όργανα, πολιτικές και διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης», Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 2000

Ανεργία

Κατάσταση όσων προσφέρονται για εργασία και δε βρίσκουν **απασχόληση** έναντι αμοιβής, ανάλογη με την ειδίκευση και τις επαγγελματικές δεξιότητες που διαθέτουν.

Ο άνεργος διαφέρει από τον άεργο. Ο τελευταίος επίσης δεν έχει **απασχόληση**, αλλά και δεν ενδιαφέρεται να αποκτήσει.

Πηγή: ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ CEDEFOP, Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 1996

Οι κανόνες του ανταγωνισμού έχουν ως στόχο να εξασφαλίσουν την καλή λειτουργία του **Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου** με βάση τους κανόνες της αγοράς. Η πολιτική του ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης διαρθρώνεται γύρω από πέντε βασικούς άξονες:

- απαγόρευση εναρμονισμένων πρακτικών, συμφωνιών και ενώσεων μεταξύ επιχειρήσεων που μπορούν να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών - μελών εμποδίζοντας, ή στρεβλώνοντας τον ανταγωνισμό στην κοινή αγορά
- απαγόρευση της καταχρηστικής εκμετάλλευσης δεσπόζουσας θέσης στην κοινή αγορά, εφόσον μπορεί να επηρεαστεί το εμπόριο μεταξύ των κρατών - μελών
- έλεγχος των ενισχύσεων που χορηγούνται μέσω των κρατικών πόρων, και οι οποίες μπορούν να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό ευνοώντας ορισμένες επιχειρήσεις ή παραγωγές
- προληπτικός έλεγχος των επιχειρήσεων συγχώνευσης με ευρωπαϊκή διάσταση, εγκρίνοντας ή απαγορεύοντας τις διαφαινόμενες συμμαχίες
- απελευθέρωση ορισμένων τομέων στους οποίους δημόσιες ή ιδιωτικές επιχειρήσεις εκινούντο σε μονοπωλιακό πλαίσιο, όπως οι αγορές τηλεπικοινωνιών, μεταφορών ή ενέργειας.

Πηγή: ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ «Όργανα, πολιτικές και διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης», Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 2000

Το **Λευκό Βιβλίο** του 1994 της **Ευρωπαϊκής Επιτροπής** για την ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα και την **απασχόληση** περιλαμβάνει προσανατολισμούς για μια σφαιρική πολιτική ανταγωνιστικότητας που περιλαμβάνει τέσσερις στόχους:

- διευκόλυνση της ένταξης των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων σε ένα σφαιρικό και αλληλεξαρτώμενο ανταγωνιστικό πλαίσιο
- εκμετάλλευση των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων τα οποία συνδέονται με την εξαύλωση της οικονομίας
- προαγωγή της αειφόρου βιομηχανικής ανάπτυξης
- μείωση της απόκλισης μεταξύ των ρυθμών εξέλιξης της προσφοράς και της ζήτησης.

Πηγή: ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ «Όργανα, πολιτικές και διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης», Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 2000

Ανταγωνιστικότητα

Η διαδικασία βάσει της οποίας γίνεται η εκτίμηση της αποτελεσματικότητας των διαρθρωτικών **παρεμβάσεων** της Κοινότητας. Οι διαρθρωτικές αυτές **παρεμβάσεις** αποτελούν αντικείμενο εκ των προτέρων αξιολόγησης, ενδιάμεσης αξιολόγησης και εκ των υστέρων αξιολόγησης, που αποσκοπούν στην εκτίμηση του αντίκτυπού τους σε σχέση με τους στόχους, και στην ανάλυση των επιπτώσεών τους σε συγκεκριμένα διαρθρωτικά προβλήματα.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 του Συμβουλίου της 21.6.1999 για τα Διαρθρωτικά Ταμεία

Αξιολόγηση

Αξιολόγηση εργασίας

Η **αξιολόγηση** ενός συγκεκριμένου έργου στο πλαίσιο μιας εργασιακής οργάνωσης, που αποσκοπεί κυρίως στην καθιέρωση κάποιου δίκαιου συστήματος παροχής αμοιβών.

Πηγή: ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ CEDEFOP, Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 1996

Άξονας Προτεραιότητας Επιχειρησιακού Προγράμματος

Μια από τις προτεραιότητες της στρατηγικής που έχει επιλεγεί σε ένα **επιχειρησιακό πρόγραμμα**. Συνοδεύεται από τη συμμετοχή των **Διαρθρωτικών Ταμείων** και των άλλων χρηματοδοτικών οργάνων και από τους χρηματοδοτικούς πόρους του κράτους - μέλους που του αντιστοιχούν, καθώς και από συγκεκριμένους στόχους. Στο Β' ΚΠΣ, ανεφέρετο ως υποπρόγραμμα.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 του Συμβουλίου της 21.6.1999 για τα Διαρθρωτικά Ταμεία

Άξονες του Γ' ΚΠΣ

Κατηγορίες **παρεμβάσεων** που εξειδικεύουν τις βασικές κατευθύνσεις της αναπτυξιακής στρατηγικής της χώρας, μέσω της οποίας το **ΚΠΣ** θα συμβάλει στην ανάπτυξη και τη σύγκλιση της ελληνικής οικονομίας. Το **Γ' ΚΠΣ** περιλαμβάνει επτά άξονες προτεραιότητας.

Άξονας 1: Ανάπτυξη των Ανθρωπίνων Πόρων

Άξονας 2: Μεταφορές

Άξονας 3: Ανταγωνιστικότητα

Άξονας 4: Ανάπτυξη της Υπαίθρου και Αλιεία

Άξονας 5: Ποιότητα Ζωής

Άξονας 6: Κοινωνία της Πληροφορίας

Άξονας 7: Περιφερειακή Ανάπτυξη

Πηγή: Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000 - 2006 Ελλάδα

Απασχόληση

Η απασχόληση τοποθετείται στο επίκεντρο της μέριμνας των κρατών - μελών, δεδομένου του υψηλού επιπέδου του μέσου ποσοστού **ανεργίας** στην ΕΕ (περίπου 11%). Συνεχίζοντας στην κατεύθυνση του **Λευκού Βιβλίου** του 1993 της **Επιτροπής** όσον αφορά την ανάπτυξη, την **ανταγωνιστικότητα** και την απασχόληση, το **Ευρωπαϊκό Συμβούλιο** του Έσσεν (1994) καθόρισε πέντε **τομείς προτεραιότητας** για την προώθηση της απασχόλησης:

- τη βελτίωση των προοπτικών απασχόλησης και την προώθηση των επενδύσεων στην επαγγελματική κατάρτιση
- την αύξηση των θέσεων εργασίας στο πλαίσιο της ανάπτυξης
- τη μείωση του έμμεσου μισθολογικού κόστους
- την αύξηση της αποτελεσματικότητας της πολιτικής που διέπει την αγορά εργασίας
- την ενίσχυση των μέτρων υπέρ των ομάδων που θίγονται ιδιαίτερα από την ανεργία.

Πηγή: ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ «Όργανα, πολιτικές και διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης», Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 2000

Απασχολησιμότητα

Η ικανότητα ενός ατόμου να βρει ή να διατηρήσει μία θέση εργασίας σε ένα δεδομένο κοινωνικο-οικονομικό περιβάλλον. Η απασχολησιμότητα αφορά την καταλληλότητα των προσόντων σε σχέση με τις απαιτήσεις της **αγοράς εργασίας**, έτσι ώστε το άτομο να μπορεί να βρει ή να διατηρήσει μία θέση εργασίας υπό κανονικές συνθήκες και μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα. Μία δημόσια παρέμβαση για την ενίσχυση της απασχολησιμότητας αφορά κυρίως την **ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού** και κυρίως την **εκπαίδευση**. Η απασχολησιμότητα ενός ατόμου εξετάζεται έμμεσα με βάση προαποφασισμένους δείκτες (π.χ. προσόντα, εμπειρία, κινητικότητα, προτάσεις απασχόλησης)

Πηγή: Means Collection, Glossary of 300 concepts and technical terms

Διαδικασία που εφαρμόζεται μετά την **ένταξη** ενός Έργου στις περιπτώσεις όπου το συγκεκριμένο Έργο:

- συναντά ανυπέρβλητα εμπόδια για την ολοκλήρωση της υλοποίησής του εντός των καθοριζόμενων από το **Πρόγραμμα** χρονικών ορίων,
- εμφανίζει σοβαρές αποκλίσεις στο **Φυσικό Αντικείμενο** που υλοποιεί σε σχέση με αυτό που περιγράφεται στο **Τεχνικό Δελτίο Έργου (ΤΔΕ)**,
- εμφανίζει σοβαρές αποκλίσεις από τον Προϋπολογισμό που δηλώνεται κατά την **ένταξη** και δεν είναι δυνατόν να εξασφαλίσει τη χρηματοδότηση για την ολοκλήρωση του **Φυσικού Αντικειμένου**.

Απένταξη Έργου

Κάθε ποσότητα ρύπων (ουσιών, θορύβου, ακτινοβολίας ή άλλων μορφών ενέργειας) σε οποιαδήποτε φυσική κατάσταση ή αντικειμένων από τα οποία ο κάτοχός τους θέλει ή πρέπει ή υποχρεούται να απαλλαγεί, εφ' όσον είναι δυνατό να προκαλέσουν **ρύπανση**.

Πηγή: Ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160Α/18.10.1986)

Απόβλητα

Ποσοστό επί των πιστώσεων υποχρεώσεων που ανακατανέμεται στα **επιχειρησιακά προγράμματα** ή **ενιαία έγγραφα προγραμματισμού** ή στους **άξονες προτεραιότητάς** τους που θεωρούνται επιτυχή. Το ποσοστό αυτό ανέρχεται στο 4% των πιστώσεων υποχρεώσεων, που προβλέπονται για κάθε εθνική ενδεικτική κατανομή.

Η ανακατανομή γίνεται από την **Ευρωπαϊκή Επιτροπή**, σε στενή συνεννόηση με τα ενδιαφερόμενα κράτη - μέλη, για κάθε **Στόχο**, βάσει περιορισμένου αριθμού **δεικτών** παρακολούθησης που αντανακλούν την αποτελεσματικότητα, τη **διαχείριση** και τη δημοσιονομική εφαρμογή και που μετρούν τα ενδιάμεσα αποτελέσματα σε σχέση με τους συγκεκριμένους αρχικούς του **στόχους**.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 του Συμβουλίου της 21.6.1999 για τα Διαρθρωτικά Ταμεία

Αποθεματικό Επίδοσης

Αποθεματικό Προγραμματισμού

Η χρήση του αποθεματικού προγραμματισμού αποτελεί το μέσο για τη διασφάλιση της απαιτούμενης ευελιξίας κατά την εφαρμογή του ΚΠΣ και στοχεύει ιδίως στην αύξηση της ικανότητας ανταπόκρισης σε απρόβλεπτες εξελίξεις (είτε λόγω της μακράς περιόδου προγραμματισμού είτε και λόγω της αλλαγής των συνθηκών) που πιθανόν να προκύψουν κατά τη νέα προγραμματική περίοδο. Τέτοιες εξελίξεις είναι δυνατόν να οδηγήσουν σε αναγκαίες προσαρμογές των **προγραμμάτων** ή ακόμα και σε δημιουργία νέων **επιχειρησιακών προγραμμάτων**. Το αποθεματικό προγραμματισμού χρησιμοποιείται παράλληλα και κατά συνεκτικό τρόπο με το **αποθεματικό επίδοσης** και ανέρχεται στο 2% των πιστώσεων υποχρεώσεων.

Η κατανομή αυτού του αποθεματικού γίνεται σε συνεργασία με την **Ευρωπαϊκή Επιτροπή** και λαμβάνει υπόψη μεταξύ των άλλων τις ακόλουθες οριζόντιες πολιτικές:

- την ενδυνάμωση της προσπάθειας προς όφελος των ανθρώπινων πόρων ιδίως από δράσεις άμεσα συνδεδεμένες με την **ανταγωνιστικότητα** της οικονομίας,
- σε περιφερειακό επίπεδο, την ενίσχυση εκείνων των περιφερειών που θα έχουν επιτύχει την περισσότερο αποδοτική εφαρμογή του προγράμματός τους και ειδικότερα σε ότι αφορά **καινοτόμες δράσεις**.

Πηγή: Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000 - 2006 Ελλάδα

Αποπληθωριστής ή Έμμεσος Αποπληθωριστής του ΑΕΠ

Δείκτης τιμών που χρησιμοποιείται συνήθως ως προσεγγιστικός δείκτης του γενικού επιπέδου των τιμών. Ανάλογοι δείκτες είναι ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή και ο Δείκτης Τιμών Χονδρικής Πώλησης.

Ο Αποπληθωριστής προκύπτει ως το ποσοστό (%) της αξίας ενός μεγέθους σε τρέχουσες τιμές προς την αξία του μεγέθους σε σταθερές τιμές του έτους αναφοράς.

Απορρόφηση

Όρος που υπολογίζεται, σε επίπεδο **Επιχειρησιακού Προγράμματος**, ως ποσοστό (%) δαπανών προς **δέσμευση**, με τρεις διαφορετικές προσεγγίσεις:

- 1) δαπάνες έτους προς δεσμεύσεις έτους (Απορρόφηση Έτους ή Τρέχουσα Απορρόφηση),
- 2) αθροιστικές δαπάνες μέχρι στιγμής προς αθροιστικές δεσμεύσεις μέχρι και το τρέχον έτος (Σωρευτική Απορρόφηση),
- 3) αθροιστική δαπάνη μέχρι στιγμής προς τη συνολική δέσμευση όλων των ετών (Συνολική Απορρόφηση, που ισοδυναμεί με τον όρο «**βαθμός ολοκλήρωσης**»).

Η χρήση του όρου συναντάται εκτός από το επίπεδο του **Προγράμματος** και σε υποσύνολα αυτού, όπως **Άξονας, Μέτρο, Έργο / Ενέργεια**.

Ειδική Υπηρεσία Πληρωμών που δημιουργήθηκε στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, σε επίπεδο ΚΠΣ για όλα τα **Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΚΠΣ** και όλα τα **Διαρθρωτικά Ταμεία** και το **Ταμείο Συνοχής**. Η Αρχή Πληρωμής:

- είναι υπεύθυνη για την επεξεργασία και υποβολή των αιτήσεων πληρωμών στην ΕΕ
- διασφαλίζει την απόδοση της κοινοτικής και εθνικής συμμετοχής στους **Τελικούς Δικαιούχους**
- υποβάλλει τις πιστοποιημένες δηλώσεις στην **Επιτροπή** ανά Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και ανά Διαρθρωτικό Ταμείο
- υποβάλλει προβλέψεις για μελλοντικές αιτήσεις πληρωμών στην **ΕΕ**
- καθορίζει, σε συνεργασία με τη **Διαχειριστική Αρχή** του ΚΠΣ, τους κανόνες λειτουργίας του ΟΠΣ για την επεξεργασία των πληροφοριών που χρησιμοποιεί
- διενεργεί τον εξωτερικό **έλεγχο** (δευτέρου επιπέδου) στις Διαχειριστικές Αρχές και στους Τελικούς Δικαιούχους
- προβαίνει σε αναστολή των πληρωμών σε περίπτωση εικαζόμενης παρατυπίας, ενημερώνοντας ταυτόχρονα τις αρμόδιες υπηρεσίες και
- είναι υπεύθυνη για την εποπτεία και το συντονισμό των χρηματοδοτικών ροών και τη διαχείριση των λογαριασμών που κατατίθενται οι πιστώσεις των Διαρθρωτικών Ταμείων.

Πηγές: 1) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 του Συμβουλίου της 21.6.1999 περί γενικών διατάξεων για τα Διαρθρωτικά Ταμεία - 2) Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000 - 2006 Ελλάδα - 3) Νόμος 2860/2000 (ΦΕΚ 251Α/14.11.2000)

Ο πρώτος πλήρης κύκλος κατάρτισης για ένα συγκεκριμένο επάγγελμα. Συχνά διαιρείται σε δύο μέρη: **βασική κατάρτιση** που ακολουθείται από ειδίκευση.

Πηγή: ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ CEDEFOP, Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 1996

Αρχική Κατάρτιση

Το σύνολο των δραστηριοτήτων που επηρεάζουν την ατομική και κοινωνική ευημερία μέσω αλλαγών στη φύση ή ένταση της χρήσης γης σε αστικές περιοχές και την ρύθμιση αυτών των αλλαγών. Στο πλαίσιο των **Διαρθρωτικών Ταμείων** οι παρεμβάσεις έχουν τέσσερις μείζονες **στόχους** σε αυτό το πεδίο

- τις οικονομικές επιπτώσεις με τη μορφή ανάπτυξης θέσεων εργασίας και επιχειρήσεων
- τις κοινωνικές επιπτώσεις
- τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις και τη χρήση των φυσικών πόρων
- τις αστικές επιπτώσεις με την έννοια της ενεργοποίησης των πολιτών στις διαδικασίες που διαμορφώνουν τη ζωή και το αστικό περιβάλλον τους.

Ο σκοπός των **παρεμβάσεων** αστικής ανάπτυξης είναι συνήθως διπλός: η καλλιέργεια της ανάπτυξης των ενισχυμένων πόλεων και η μείωση των διαφορών μεταξύ των φτωχών και των προνομιούχων περιοχών τους.

Αστική Ανάπτυξη

Ασφάλεια Τροφών - Προστασία Καταναλωτή (Food Safety)

Μια σειρά από κανόνες που ελέγχουν την παρουσίαση, διαφήμιση και ετικέτες των προϊόντων, τα πρόσθετα στις τροφές, τις τροφές με ειδικές διαιτητικές ιδιότητες, την υγιεινή των τροφίμων και τον επίσημο έλεγχο τήρησης των παραπάνω προδιαγραφών.

Πηγές: Παρουσίαση, διαφήμιση, ετικέτες: Οδηγία 89/395 (79/112), Πρόσθετα Τροφών: Οδηγία 89/107, Διαιτητικά Προϊόντα: Οδηγία 89/398 Υγιεινή Τροφίμων: Οδηγία 93/43, Έλεγχος Εφαρμογής: Οδηγία 89/397

A.M.E.A. Άτομα Με Ειδικές Ανάγκες

Κατηγορία στην οποία ανήκουν άτομα που έχουν μειωμένη σωματική ή ψυχική ή νοητική υγεία.

Άυλες Ενέργειες ή «Soft» Ενέργειες

Θεωρούνται οι ενέργειες των οποίων οι παρεμβάσεις αφορούν στην εκπαίδευση και κατάρτιση ανθρώπινου δυναμικού, εκπόνηση προγραμμάτων σπουδών, επιστημονική έρευνα, επαγγελματικό προσανατολισμό, διασύνδεση και επικοινωνία επιχειρήσεων, έρευνα αγοράς κλπ. και γενικότερα παρεμβάσεις πλην εκείνων της υλικοτεχνικής υποδομής (όπως κατασκευές τεχνικών έργων, αγορά και εγκατάσταση εξοπλισμού και μηχανημάτων κλπ).

Αυτεπιστασία

Έργο που υλοποιείται από τον **Τελικό Δικαιούχο** χωρίς προσφυγή σε εξωτερικό **Ανάδοχο** ή σε άλλη δημόσια αρχή. Προϋπόθεση για την εκτέλεση αυτεπιστασίας αποτελεί η ύπαρξη πλήρως λειτουργικής οικονομικής και τεχνικής υπηρεσίας.

Όρος που υπολογίζεται ως ποσοστό (%) των αθροιστικών μέχρι στιγμής δαπανών προς τη συνολική δέσμευση όλων των ετών. Ο όρος αυτός ισοδυναμεί με την **απορρόφηση**, όπως αυτή έχει ορισθεί σύμφωνα με την τρίτη προσέγγιση (συνολική απορρόφηση).

Η χρήση του όρου συναντάται - εκτός από το επίπεδο του **Προγράμματος** - και σε υποσύνολα αυτού, όπως **Άξονας, Μέτρο, Έργο / Ενέργεια**.

B.O.
Βαθμός
Ολοκλήρωσης

Σύστημα ποσοτικοποιημένων **στόχων** και **δεικτών** (αποτελεσματικότητας, αποδοτικότητας, επιπτώσεων, κλπ), σε επίπεδο **Προγράμματος, Άξονας, Μέτρου** και, όπου απαιτείται, **Έργου**, το οποίο καταρτίζεται από το **Σύμβουλο Αξιολόγησης**.

Πηγή: Σύμβαση Συμβούλου Αξιολόγησης

Βάση
Αξιολόγησης

Αποτελεί τη βάση της όλης **παιδείας** επειδή εξυπηρετεί τις γενικές εκπαιδευτικές ανάγκες του κοινωνικού συνόλου. Ταυτίζεται με την υποχρεωτική εκπαίδευση η οποία προορίζεται να δίνει στα Ελληνόπουλα ηλικίας 6-15 ετών τη βασική μόρφωση κατά τρόπο προσαρμοζόμενο στον ψυχικό τους κόσμο. Πρόκειται για εξ ολοκλήρου γενική **εκπαίδευση** που παρέχεται σε δύο αυτοτελείς εκπαιδευτικούς κύκλους : το δετές Δημοτικό και το 3ετές Γυμνάσιο.

Πηγή: ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ CEDEFOP, Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 1996

Βασική
Εκπαίδευση

Αποτελεί τη βάση της **επαγγελματικής κατάρτισης** επειδή εξυπηρετεί τις γενικές επαγγελματικές ανάγκες του εκπαιδευόμενου και, για το λόγο αυτό, χαρακτηρίζεται από μια ευρύτητα ως προς την κάλυψη επαγγελματικών γνώσεων και δεξιοτήτων. Όταν συμπληρωθεί με την ειδικευση προσφέρει στον απόφοιτο πλήρη επαγγελματική επάρκεια.

Πηγή: ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ CEDEFOP, Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 1996

Βασική
Κατάρτιση

Το μηχανοργανωμένο δίκτυο συνεργασίας επιχειρήσεων που δημιουργήθηκε το 1988 αποτελεί ένα σύνδεσμο περίπου 600 συμβούλων επιχειρήσεων από τον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα. Οι σύμβουλοι αυτοί συνδέονται μέσω του κεντρικού υπολογιστή επεξεργασίας δεδομένων στις Βρυξέλλες και φέρνουν σε επαφή **μικρομεσαίες επιχειρήσεις** στα κράτη της **ΕΕ** και σε μια σειρά από τρίτες χώρες που θέλουν να συνεργαστούν ή να συμμετάσχουν σε ερευνητικά και αναπτυξιακά προγράμματα της **ΕΕ**.

B.C. - Net
Business
Cooperation
Network
(Μηχανογραφημένο
δίκτυο συνεργασίας
επιχειρήσεων)

Βεβαίωση Παραλαβής

Βεβαίωση που εκδίδεται μετά την έκδοση της **Βεβαίωσης Περαιώσης Εργασιών**. Υπάρχει η Βεβαίωση Προσωρινής Παραλαβής ή Βεβαίωση Οριστικής Παραλαβής ενός Έργου.

Με την Προσωρινή Παραλαβή ελέγχονται οι εργασίες ποιοτικά και ποσοτικά. Η Οριστική Παραλαβή γίνεται μετά την Προσωρινή και την πάροδο του χρόνου της υποχρεωτικής για τον **Ανάδοχο** συντήρησης του έργου. Οι παραλαβές γίνονται από **Επιτροπές Παραλαβής**, στις οποίες μπορεί να συμμετέχουν και εκπρόσωποι των φορέων που χρησιμοποιούνται Έργο, όπως ειδικότερα ορίζεται στο σχετικό **Προεδρικό Διάταγμα (Π.Δ.)**

Πηγή: Ν.1418, ΠΔ. 609/1985

Βεβαίωση Περαιώσης Εργασιών

Βεβαίωση που εκδίδει ο Προϊστάμενος της **Διευθύνουσας Υπηρεσίας**, για το χρόνο περαίωσης των εργασιών, εφόσον κατά τη λήξη της προθεσμίας του συνόλου του έργου ή τμημάτων του, οι εργασίες έχουν περατωθεί και έχουν υποστεί ικανοποιητικά τις δοκιμασίες που προβλέπονται στη **Σύμβαση**. Η Βεβαίωση αυτή δεν αναπληρώνει την Παραλαβή του Έργου, η οποία διενεργείται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Ν. 1418/1984 και του ΠΔ 609/1985.

Βελτίωση της Μεταποίησης και Εμπορίας Γεωργικών Προϊόντων

Επιδοτήσεις επενδύσεων που διευκολύνουν την βελτίωση και τον εξορθολογισμό της μεταποίησης και εμπορίας των αγροτικών προϊόντων συμβάλλοντας έτσι στην αύξηση της **ανταγωνιστικότητας** και της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων αυτών.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΚ) 1257/1999 (άρθ. 25), Κανονισμός (ΕΚ) 1750/1999 (άρθρα 21-23)

Βιολογικά Προϊόντα

Αγροτικά προϊόντα που παράγονται με κανόνες που απαγορεύουν την χρήση συγκεκριμένων οργανικών χημικών λιπασμάτων και προϊόντων φυτοπροστασίας και επιτρέπουν την χρήση εναλλακτικών λιπασμάτων και μεθόδων φυτοπροστασίας. Ο κανονισμός παραγωγής βιολογικών προϊόντων προβλέπει συστήματα πιστοποίησης και ελέγχου των προϊόντων καθώς και ειδικής σήμανσης στις ετικέτες και τα διαφημιστικά των προϊόντων αυτών.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΚ) 2092/1991

Η ποικιλία των ζώντων οργανισμών πάσης προελεύσεως περιλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, χερσαίων, θαλασσίων και άλλων υδατικών οικοσυστημάτων και οικολογικών συμπλεγμάτων, των οποίων αποτελούν μέρος. Επίσης περιλαμβάνεται η ποικιλότητα εντός των ειδών, μεταξύ ειδών και **οικοσυστημάτων**.

Πηγή: Ν. 2204/1994 (ΦΕΚ 59Α/15.4.1994)

Βιολογική Ποικιλότητα ή Βιοποικιλότητα

ΝΠΔΔ που εκπροσωπεί βιοτεχνίες και **μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις**. Είναι ο επίσημος σύμβουλος του κράτους για θέματα που αφορούν τις **μικρομεσαίες επιχειρήσεις**. Στους σκοπούς του περιλαμβάνονται η **εκπαίδευση και κατάρτιση** των μελών καθώς και η γνωμοδότηση για την πολιτική **κατάρτισης**.

Πηγή: ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ CEDEFOP, Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 1996

B.E.A. Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Αθήνας

Αύξηση της οικονομικής δραστηριότητας που σέβεται το **περιβάλλον** και χρησιμοποιεί τους φυσικούς πόρους αρμονικά έτσι ώστε να μην θίγεται η ικανότητα των μελλοντικών γενεών να ανταποκριθεί στις ανάγκες της.

Αντίθετα η **μή βιώσιμη ανάπτυξη** χαρακτηρίζεται από την καταστροφή των φυσικών πόρων που έχει αρνητικές επιπτώσεις στο μακροπρόθεσμο αναπτυξιακό δυναμικό.

Βιώσιμη Ανάπτυξη

Μια από τις Γενικές Γραμματείες του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Έχει την πλήρη ευθύνη της χώρας για το **Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)** έναντι των υπηρεσιών της **Ευρωπαϊκής Επιτροπής**. Είναι ο φορέας Εθνικού Συντονισμού για όλες τις ενέργειες ανάπτυξης των ανθρωπίνων πόρων και προώθησης της απασχόλησης, οι οποίες συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ.

Γ.Γ.Δ.Κ. και Α.Π.
Γενική Γραμματεία
Διαχείρισης
Κοινοτικών και
Άλλων Πόρων

Γ

Μια από τις Γενικές Γραμματείες του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας που συγκροτείται από τις Διευθύνσεις της **Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής και Επενδύσεων** και από τις Διευθύνσεις της **Γενικής Διεύθυνσης Ιδιωτικών Επενδύσεων** και το Ανεξάρτητο Αυτοτελές Γραφείο Αντισταθμιστικών Οφελών.

Η Γενική Γραμματεία Επενδύσεων και Ανάπτυξης μέσω των Γενικών της Διευθύνσεων συντονίζει τη δράση των επί μέρους Υπηρεσιακών Μονάδων από τις οποίες συγκροτείται, με σκοπό την χάραξη και εφαρμογή ενιαίας πολιτικής των υπηρεσιών αυτών και την μεθοδικότερη, ουσιαδέστερη και αποτελεσματικότερη επιτέλεση του έργου της.

Πηγή: ΠΔ 178/2000 (ΦΕΚ 165Α/14.7.2000) «Οργανισμός του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας»

Γενική
Γραμματεία
Επενδύσεων και
Ανάπτυξης
(στο ΥΠΕΘΟ)

Ο διοικητικός μηχανισμός που επικουρεί την **Ευρωπαϊκή Επιτροπή** στην εκπλήρωση του έργου της. Οι Γενικές Διευθύνσεις αποτελούν τους ειδικούς τομείς στην εφαρμογή των κοινοτικών πολιτικών και στη γενική διοικητική διαχείριση. Σε κάθε Γενική Διεύθυνση προϊστάται ένας Γενικός Διευθυντής, ο οποίος είναι υπόλογος στον Επίτροπο που έχει την πολιτική και επιχειρησιακή ευθύνη του έργου που επιτελεί η Γενική Διεύθυνση. Στον Πίνακα που ακολουθεί εμφανίζονται όλες οι ΓΔ της Επιτροπής.

Γ.Δ.
Γενική Διεύθυνση
D.G.
Directorate
General

Πηγή: «Στην Υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Οδηγός του Πολίτη για τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης», Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 1996

Μια από τις δύο Γενικές Διευθύνσεις της **Γενικής Γραμματείας Επενδύσεων και Ανάπτυξης** του ΥΠΕΘΟ (η άλλη είναι η **Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής και Επενδύσεων**). Απαρτίζεται από δύο Διευθύνσεις:

- α) Διεύθυνση Έγκρισης και Ελέγχου Ιδιωτικών Επενδύσεων, και
- β) Διεύθυνση Κεφαλαίων Εξωτερικού

Πηγή: ΠΔ 178/2000 (ΦΕΚ 165Α/14.7.2000) «Οργανισμός του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας»

Γενική
Διεύθυνση
Ιδιωτικών
Επενδύσεων

ΠΙΝΑΚΑΣ

ΚΩΔΙΚΟΙ ΤΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΠΛΗΡΗΣ ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΚΑΙ ΣΕΙΡΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ	ΣΥΝΤΟΜΕΥΜΕΝΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΟΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ		SG
ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ		SJ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ		PRESS
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ	ΓΔ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ	ECFIN
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΓΔ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ENTR
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ	ΓΔ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ	COMP
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ	ΓΔ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ	EMPL
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΓΕΩΡΓΙΑΣ	ΓΔ ΓΕΩΡΓΙΑ	AGRI
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	ΓΔ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ	TREN
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	ΓΔ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	ENV
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΡΕΥΝΑΣ	ΓΔ ΕΡΕΥΝΑ	RTD
ΚΟΙΝΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΩΝ (ΚΚΕρ)		JRC
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ	ΓΔ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ	INFSO
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΛΙΕΙΑΣ	ΓΔ ΑΛΙΕΙΑ	FISH
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	ΓΔ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ	MARKT
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	ΓΔ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	REGIO
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	ΓΔ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΗ ΕΝΩΣΗ	TAXUD
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	ΓΔ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ	EAC
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ	ΓΔ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ	SANCO
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ	ΓΔ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ	JAI
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ	ΓΔ ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	RELEX
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	ΓΔ ΕΜΠΟΡΙΟ	TRADE
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	ΓΔ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	DEV
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΕΥΡΥΝΣΗΣ	ΓΔ ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ	ELARG
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ EUROPEAID	ΥΠΗΡΕΣΙΑ EUROPEAID	AIDCO
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ		ECHO
ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ (EUROSTAT)		ESTAT
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	ΓΔ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	ADMIN
ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ		IGS
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	ΓΔ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	BUDG
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	ΓΔ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ	AUDIT
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ		OLAF
ΚΟΙΝΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ		SCIC
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ		SDT
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΠΙΣΗΜΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΚΔΟΣΕΩΝ	OPOCE

Μια από τις δύο Γενικές Διευθύνσεις της **Γενικής Γραμματείας Επενδύσεων και Ανάπτυξης** του ΥΠΕΘΟ (η άλλη είναι η **Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων**). Απαρτίζεται από πέντε Διευθύνσεις:

- α) Διεύθυνση Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Περιφερειακής Πολιτικής και Προγραμμάτων
- β) Διεύθυνση Διαχείρισης και Παρακολούθησης Κοινοτικών Προγραμμάτων
- γ) Διεύθυνση Ελέγχου και Εκταμιεύσεων
- δ) Διεύθυνση Διαχείρισης Κοινοτικών Πρωτοβουλιών
- ε) Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων

Πηγή: ΠΔ 178/2000 (ΦΕΚ 165Α/14.7.2000) «Οργανισμός του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας»

Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής και Επενδύσεων

Η Γενική Διεύθυνση Περιφέρειας, δομή του Οργανισμού της Περιφέρειας, συγκροτείται από:

- τις Διευθύνσεις: 1) Σχεδιασμού και Ανάπτυξης, 2) Υγείας και Πρόνοιας, 3) Δημοσίων Έργων (ΔΔΕ), 4) Ελέγχου Κατασκευής Έργων (ΔΕΚΕ), 5) Ελέγχου Συντήρησης Έργων (ΔΕΣΕ), 6) Περιβάλλοντος και Χωροταξίας (ΔΙΠΕΧΩ), 7) Δασών, 8) Γεωργικής Ανάπτυξης, 9) Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης και 10) Διοίκησης, ενώ υπάρχουν επίσης σε αυτήν:
  - 1) το Τμήμα Επικοινωνίας και Εξυπηρέτησης Πολιτών, 2) το Γραφείο Πολιτικής Προστασίας και 3) η Επιθεώρηση Δασών.
 Οι ανωτέρω Διευθύνσεις έχουν τοπική αρμοδιότητα σε ολόκληρη την Περιφέρεια και έδρα την έδρα της Περιφέρειας.
- τις Διευθύνσεις: 1) Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Διοίκησης, που λειτουργούν στους Νομούς ή Νομαρχίες της Περιφέρειας, εκτός από εκείνον στον οποίο βρίσκεται η έδρα της Περιφέρειας, και 2) Δασών - Δασαρχεία.

Οι ανωτέρω Διευθύνσεις έχουν τοπική αρμοδιότητα στο Νομό ή στη Νομαρχία.

Πηγή: Ν.2503/1997 «Διοίκηση, Οργάνωση, Στελέχωση της Περιφέρειας, ρύθμιση θεμάτων για την τοπική αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις» - Νέος Οργανισμός Περιφέρειας

Γ.Δ.Π. Γενική Διεύθυνση Περιφέρειας

Συμφωνία που υπογράφηκε από 123 χώρες που αντιπροσωπεύουν το 90% του παγκοσμίου εμπορίου. Στόχος της είναι η κατάργηση των εμπορικών εμποδίων. Μετά από έξι γύρους πολυμερών διαπραγματεύσεων με στόχο τη μείωση των δασμών συμφωνήθηκε κατά το Γύρο του Τόκιο η κατάργηση των μή τελωνειακών εμποδίων. Το 1986 άρχισε ο Γύρος της Ουρουγουάης και οι διαπραγματεύσεις, εκτός από την κατάργηση των εμπορικών εμποδίων και των στρεβλώσεων του εμπορίου, κάλυψαν θέματα, όπως είναι το εμπόριο των υπηρεσιών, οι επενδύσεις που έχουν σχέση με το εμπόριο και η καλύτερη προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας. Μετά από πολυετείς διαπραγματεύσεις ο Γύρος της Ουρουγουάης ολοκληρώθηκε στις 15.12.1993. Διάδοχος της GATT είναι ο **Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου (ΠΟΕ)**, ο οποίος άρχισε τις εργασίες του την 1η Ιανουαρίου 1995 και θα είναι στο εξής αρμόδιος για όλα τα θέματα που αφορούν το εμπόριο.

Γ.Σ.Δ.Ε. Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου G.A.T.T. General Agreement on Tariffs and Trade

Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε

**Γενική
Συνομοσπονδία
Επαγγελματιών,
Βιοτεχνών,
Εμπόρων Ελλάδας**

Η ΓΕΣΒΕΕ είναι το ανώτατο συνδικαλιστικό όργανο των επαγγελματιών, βιοτεχνών και εμπόρων της χώρας. Ιδρύθηκε το 1919 και δραστηριοποιείται στην προαγωγή και κατοχύρωση των επαγγελματικών, οικονομικών και κοινωνικών συμφερόντων των μικρών και μεσαίων επιχειρηματιών. Έχει ως μέλη 45 τοπικές ομοσπονδίες που έχουν στη δύναμή τους 745 περίπου πρωτοβάθμια σωματεία. Ο Πρόεδρος της συμμετέχει στην Επιτροπή Παρακολούθησης του ΚΠΣ.

Γ.Σ.Ε.Ε.

**Γενική
Συνομοσπονδία
Εργατών Ελλάδας**

Η ΓΣΕΕ είναι το ανώτατο συνδικαλιστικό όργανο των εργαζομένων του Ιδιωτικού και του ευρύτερου Δημόσιου Τομέα της ελληνικής οικονομίας. Ιδρύθηκε το 1918 και ο Πρόεδρος της συμμετέχει στην Επιτροπή Παρακολούθησης του ΚΠΣ.

Γ.Λ.Κ.

**Γενικό Λογιστήριο
του Κράτους**

Το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους υπάγεται στο Υπουργείο Οικονομικών και έχει τις εξής γενικές αρμοδιότητες:

- α) Καταρτίζει τον προϋπολογισμό, απολογισμό και ισολογισμό του Κράτους.
- β) Επιμελείται της εκτέλεσης του προϋπολογισμού και ασκεί έλεγχο στις δημόσιες δαπάνες.
- γ) Συμπράττει υποχρεωτικά στην έκδοση κανονιστικών πράξεων που προκαλούν δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.
- δ) Ασκεί έλεγχο στην οικονομική διαχείριση των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών, των **ΟΤΑ** πρώτου και δευτέρου βαθμού και των ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ, που χρηματοδοτούνται από τον κρατικό προϋπολογισμό, την **ΕΕ** ή διεθνείς οργανισμούς.
- ε) Ασκεί έλεγχο στη διαχείριση των **Προγραμμάτων** που χρηματοδοτούνται από την **ΕΕ** ή διεθνείς οργανισμούς.
- στ) Παρακολουθεί και ελέγχει την κίνηση των εκτός προϋπολογισμού λογαριασμών της δημόσιας διαχείρισεως και συντονίζει τις χρηματικές εκροές από τον κεντρικό λογαριασμό του Δημοσίου.
- ζ) Λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα για την εξασφάλιση του ελέγχου στην οικονομική διαχείριση του κράτους.

Στο ΓΛΚ συνιστάται η **ΕΔΕΛ**, με σκοπό τη διενέργεια του τριτοβάθμιου δημοσιονομικού **ελέγχου** των **Διαχειριστικών Αρχών**, της **Αρχής Πληρωμής**, των **Τελικών Δικαιούχων** και των **Πράξεων**.

**Γενικός
Κανονισμός**

Ο **Κανονισμός** (ΕΚ) υπ' αριθμ. 1260/1999 του Συμβουλίου της 21.6.1999 που αφορά το συντονισμό των παρεμβάσεων των διάφορων **Διαρθρωτικών Ταμείων** μεταξύ τους καθώς και με τις παρεμβάσεις της **Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων** και των λοιπών υφισταμένων χρηματοδοτικών οργάνων.

Σύστημα λογισμικού για τη διαχείριση και ανάλυση χαρτογραφικής πληροφορίας. Το σύστημα αυτό χρησιμοποιεί χάρτες σε ψηφιακή μορφή και βρίσκει εφαρμογή σε τομείς όπως: κτηματολόγιο, αστικός / περιφερειακός σχεδιασμός, δίκτυα κοινής ωφέλειας και λοιπές αστικές εξυπηρετήσεις.

Γ.Σ.Π.
Γεωγραφικό Σύστημα
Πληροφοριών
G.I.S.
Geographical
Information System

Μια σειρά από μέτρα που στηρίζουν μεθόδους γεωργικής παραγωγής που αποσκοπούν στην **προστασία του περιβάλλοντος** και στην διατήρηση του φυσικού χώρου (γεωργοπεριβάλλον) και προωθούν: τρόπους χρήσης της γεωργικής γης συμβατούς με την **προστασία** και βελτίωση του **περιβάλλοντος**, ευνοϊκή για το **περιβάλλον** εντατικοποίηση της γεωργικής δραστηριότητας, διατήρηση περιβαλλόντων υψηλής φυσικής αξίας, διατήρηση του τοπίου και ιστορικών χαρακτηριστικών σε γεωργικές εκτάσεις.

Γεωργο-
περιβαλλοντικά
Μέτρα

Πηγές: Κανονισμός (ΕΚ) 1257/1999 (άρθρο 22), Κανονισμός (ΕΚ) 1750/1999 (άρθρο 12-20)

ΝΠΔΔ που έχει ως βασική αποστολή να συμβουλεύει την Κυβέρνηση σε γεωτεχνικά θέματα. Επίσης, με πρωτοβουλία δική του ή των αρμόδιων αρχών, μελετά κάθε θέμα που αφορά τους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας, αλιείας, των δασικών πόρων, των ορυκτών και υδάτινων πόρων. Ακόμη γνωμοδοτεί για κάθε νομοσχέδιο, **Προεδρικό Διάταγμα** και γενικό μέτρο που αφορά την εφαρμογή πολιτικής για τους παραπάνω τομείς καθώς και για τη γεωτεχνική παιδεία και έρευνα.

Γεωτεχνικό
Επιμελητήριο
Ελλάδος

Πηγή: ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ CEDEFOP, Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 1996

Επιτροπή του Τμήματος Μητρώων Μελετητών της Διεύθυνσης Μητρώων και Τεχνικών Επαγγελματιών που υπάγεται στην Κεντρική Υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων (ΓΓΔΕ) του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (ΥΠΕΧΩΔΕ). Η Επιτροπή, που συνιστάται, συγκροτείται και λειτουργεί με μέριμνα του Τμήματος Μητρώων Μελετητών, είναι αρμόδια για την εισήγηση νομοθετικών και διοικητικών μέτρων για τη βελτίωση της τήρησης των Μητρώων, καθώς και την εκδίκαση ενστάσεων σχετικών με αναθέσεις μελετών.

Γ.Ε.Μ.
Γνωμοδοτική
Επιτροπή
Μελετών

Πηγή: Π.Δ. 69/1988 «Οργανισμός Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων»

Γ.Σ.Τ.Α. Γραμματεία Στήριξης Τουριστικών Λιμένων

Γραμματεία που συστάθηκε στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, βάσει του άρθρου 37 του Ν.1260/93, υπαγόμενη σήμερα στο Υπουργείο Ανάπτυξης. Έχει ως έργο, μεταξύ άλλων, την υποστήριξη της **Επιτροπής Τουριστικών Λιμένων** («Επιτροπή»), καθώς και την προώθηση των υποβαλλομένων από το **Φορέα Διαχείρισης Τουριστικού Λιμένα** μελετών και σχεδίων που αναφέρονται στα πάσης φύσεως έργα τουριστικού λιμένα.

Γενικά, η διοίκηση, διαχείριση εκμετάλλευση και έλεγχος των τουριστικών λιμένων ανήκει στο Υπουργείο Ανάπτυξης. Οι κατά το Ν.2160/93 αρμοδιότητες ανατίθενται στη Γραμματεία Στήριξης Τουριστικών Λιμένων του Υπουργείου Ανάπτυξης και στη **Διεύθυνση Θαλάσσιου Τουρισμού** του ΕΟΤ.

Πηγή: Ν.2160/1993 «Ρυθμίσεις για τον Τουρισμό και άλλες διατάξεις»

Γ.Τ.Κ. Γραφείο Τροφίμων και Κτηνιατρικών Θεμάτων

Το Γραφείο Τροφίμων και Κτηνιατρικών Θεμάτων (ΓΤΚ) συγκροτήθηκε εντός της Γενικής Διεύθυνσης «Πολιτική για τους καταναλωτές και προστασία της υγείας τους» τον Απρίλιο του 1997. Η σύστασή του ήταν μια δημόσια απόδειξη της βούλησης της Επιτροπής να διασφαλίσει ότι ο ευρωπαίος καταναλωτής απολαμβάνει το υψηλότερο δυνατό επίπεδο προστασίας της υγείας. Αποστολή του ΓΤΚ είναι να εποπτεύει την τήρηση της νομοθεσίας για την υγιεινή των τροφίμων, τα κτηνιατρικά θέματα και την υγεία των φυτών εντός της **Ευρωπαϊκής Ένωσης** και αλλού και να συμβάλλει στην κατεύθυνση της διατήρησης της εμπιστοσύνης στην ασφάλεια των τροφίμων που προσφέρονται στους ευρωπαίους καταναλωτές. Οι βασικές αρχές που καθοδηγούν τις δραστηριότητες του Γραφείου είναι τρεις:

Ανεξαρτησία, έτσι ώστε να είναι βέβαιοι οι καταναλωτές ότι τα συμφέροντά τους προστατεύονται σωστά,

Διαφάνεια, έτσι ώστε τα ευρήματά του να είναι προσιτά και κατανοήσιμα από τον καθένα, βοηθώντας με τον τρόπο αυτό τους καταναλωτές να είναι ενημερωμένοι όταν επιλέγουν,

Αριότητα, έτσι ώστε οι αρμοδιότητές του για την προστασία της υγείας του καταναλωτή να διεξάγονται με τα καλύτερα πρότυπα και να αποσπά την εμπιστοσύνη των καταναλωτών.

Όρος με τον οποίο εννοείται συνήθως η ποσοστιαία σύγκριση ενός μεγέθους με κάποιο άλλο αντίστοιχο μέγεθος.

Η χρησιμοποίηση δεικτών ως μέσων συγκριτικής παρουσίασης στοιχείων, σε συνδυασμό με τη γραφική παρουσίαση της διαχρονικής εξέλιξής τους, διευκολύνει τη συγκριτική **αξιολόγηση** μεγάλου όγκου στοιχείων.

Διακρίνονται διάφορες κατηγορίες δεικτών, όπως: προγραμματικοί δείκτες, δείκτες παρακολούθησης και αξιολόγησης, κλπ.

Οι επιμέρους δείκτες σε κάθε κατηγορία είναι:

- **Δείκτες πόρων ή εισροών**, που αφορούν τον διατιθέμενο προϋπολογισμό σε κάθε επίπεδο της παρεχόμενης αρωγής. Χρησιμοποιούνται χρηματοοικονομικοί δείκτες για την παρακολούθηση της πρόόδου από πλευράς (ετήσιας) ανάληψης υποχρεώσεων και πληρωμής των χρημάτων που διατίθενται για οποιαδήποτε **πράξη, μέτρο, άξονα ή πρόγραμμα** σε σχέση με το επιλέξιμο κόστος του. Παράδειγμα: Ποσοστό διατιθέμενων κεφαλαίων σε έργα αιτουσών ΜΜΕ.
- **Δείκτες εκροών** που αφορούν τη δραστηριότητα και μετρούνται σε φυσικές ή νομισματικές μονάδες. Παράδειγμα: Κόστος κατασκευής οδού και κατασκευασθέντα χιλιόμετρα.
- **Δείκτες αποτελεσμάτων**, που αφορούν την άμεση επένεργεια που επέφερε το **μέτρο, ο άξονας ή το πρόγραμμα**, παρέχουν πληροφορίες για αλλαγές π.χ. στη συμπεριφορά, στην ιδιότητα ή στις επιδόσεις των άμεσα ωφελούμενων και μπορεί να έχουν είτε φυσική είτε οικονομική υπόσταση. Παράδειγμα: Εξοικονόμηση χρόνου από κατασκευή νέας οδού.
- **Δείκτες επιπτώσεων**, που αφορούν τις συνέπειες της **παρέμβασης** πέραν των άμεσων επενεργειών στους άμεσα ωφελούμενους. Μπορεί να ορισθούν δύο έννοιες επιπτώσεων, ανάλογα από το κατά πόσο οι επενέργειες συμβαίνουν μετά από πάροδο ορισμένου χρόνου (ειδικές επιπτώσεις), συνδέονται όμως άμεσα με την αναλαμβανόμενη **πράξη**, ή απώτερες επενέργειες που επηρεάζουν μεγαλύτερο πληθυσμό (γενικές επιπτώσεις). Παράδειγμα: Αριθμός δημιουργούμενων θέσεων απασχόλησης.

Στο **ΟΠΣ** προβλέπονται μεταξύ άλλων δύο είδη δεικτών αποτελεσματικότητας, οι δείκτες υλοποίησης / πραγματοποίησης (εκροών) και οι δείκτες αποτελεσμάτων, που επιτρέπουν, οι μεν πρώτοι την αποτίμηση του έργου που πραγματοποιήθηκε με το ποσό που διατέθηκε για την **παρέμβαση**, οι δε δεύτεροι, την εκτίμηση των πρώτων άμεσων ωφελειών για τους άμεσους αποδέκτες της υλοποίησης της **παρέμβασης**. Οι δείκτες θα εξειδικευθούν από την **Διαχειριστική Αρχή** κάθε **Προγράμματος** στα πλαίσια του **Συμπληρώματος Προγραμματισμού**.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «Δείκτες για Παρακολούθηση και Αξιολόγηση: Ενδεικτική Μεθοδολογία - Έγγραφο εργασίας αριθ. 3» (1999)

Δελτία Παρακολούθησης Έργου

Δελτία με τα οποία γίνεται η παρακολούθηση της πορείας εκτέλεσης των έργων. Τα δελτία αυτά περιλαμβάνονται στο **Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα** (ΟΠΣ) και υποβάλλονται τακτικά από τους **Τελικούς Δικαιούχους** στη **Διαχειριστική Αρχή** του **ΕΠ**. Διακρίνονται σε δύο είδη :

- **Μηνιαία Δελτία Δήλωσης Δαπανών**, που υποβάλλονται κάθε μήνα και παρουσιάζουν λεπτομερή στοιχεία για το σύνολο των δαπανών του Έργου κατά τον προηγούμενο της υποβολής μήνα.
- **Τριμηνιαία Δελτία Παρακολούθησης**, που υποβάλλονται κάθε τρίμηνο και περιλαμβάνουν τα αρχικά στοιχεία με τα οποία εγκρίθηκε το Έργο και στοιχεία που αφορούν την εξέλιξη της εκτέλεσής του κατά το παρελθόν τρίμηνο (ως προς το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο, το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης, προβλέψεις, εκτιμήσεις, προβλήματα - τρόπους επίλυσης, προτάσεις τροποποίησης).

Μη έγκαιρη υποβολή των Δελτίων αυτών αποτελεί λόγο διακοπής των χρηματοδοτήσεων του Έργου.

Δ.Ε.Ε.Κ. Δελτίο Ελέγχου Εκπλήρωσης Κριτηρίων

Δελτίο το οποίο συμπληρώνεται από το αρμόδιο στέλεχος της **Διαχειριστικής Αρχής** του **ΕΠ**, κατόπιν ελέγχου ενός **Τεχνικού Δελτίου Έργου**, υπογράφεται από το στέλεχος και τον Προϊστάμενο της **Διαχειριστικής Αρχής** και τεκμηριώνει την εισήγηση προς τον Γενικό ή Ειδικό Γραμματέα για να εγκριθεί η **ένταξη** του έργου στο **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα**. Το ΔΕΕΚ περιλαμβάνει στοιχεία που ελέγχουν τη φύση και το είδος του έργου στα πλαίσια του **Μέτρου**, τη σκοπιμότητα, την πληρότητα, την **ωριμότητα**, τη συνεκτικότητα του έργου με τις εθνικές και κοινοτικές πολιτικές και τη λειτουργική αυτοτέλεια του έργου.

De minimis Κανόνας στις κρατικές ενισχύσεις

Ο κανόνας de minimis εισήχθη το 1992 και αφορά την πολιτική της **Επιτροπής** για τις κρατικές ενισχύσεις των **μικρομεσαίων επιχειρήσεων**. Συγκεκριμένα, ενισχύσεις μεγαλύτερες των 100.000 **ΕΥΡΩ** μέσα σε χρονικό διάστημα μιας τριετίας ανά επιχείρηση πρέπει να ανακοινώνονται στην **Επιτροπή** για λόγους ελέγχου της τήρησης των κανόνων του **ανταγωνισμού**.

Δέσμευση

Ο συνολικός προϋπολογισμός του Προγράμματος, εκφρασμένος σε **ΕΥΡΩ**, όπως αποτυπώνεται στους **Χρηματοδοτικούς Πίνακες**, κατανομημένος στα έτη και διαρθρωμένος σε **Άξονες** και **Μέτρα**. Η δέσμευση προκύπτει κατόπιν διμερούς συμφωνίας (Ελληνικής Κυβέρνησης και **Ευρωπαϊκής Επιτροπής**).

Δημοπρατημένο Έργο

Θεωρείται το Έργο που έχει εισέλθει σε κάποιο από τα στάδια δημοπρατήσεως χωρίς απαραίτητα να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία η σχετική με την έγκριση του αποτελέσματος από την **Προϊσταμένη Αρχή**.

Η Δαπάνη που πραγματοποιείται για την κάλυψη μέρους (όταν υπάρχει και ιδιωτική συμμετοχή) ή όλου (όταν υπάρχει μόνο δημόσια συμμετοχή) του **προϋπολογισμού** ενός **Επιχειρησιακού Προγράμματος** ή / και **Έργου**, και προέρχεται εξ ολοκλήρου από δημόσιους (εθνικούς και κοινοτικούς) πόρους, δηλαδή είναι το άθροισμα της **Εθνικής Δημόσιας Δαπάνης (Εθνική Συμμετοχή)** και της **Κοινοτικής Συμμετοχής**.

Δημόσια Δαπάνη

Το σύνολο των δαπανών του Δημοσίου για την απόκτηση ή παραγωγή των αγαθών παγίου κεφαλαίου, δηλαδή αγαθών που παρέχουν υπηρεσίες για μια σειρά ετών μετά την περίοδο μέσα στην οποία έγινε η δαπάνη για την παραγωγή ή την απόκτησή τους.

Δημόσια Επένδυση

Πηγή: «Οι δημοσιονομικοί θεσμοί», Δ. Καράγιωργα, Εκδόσεις Παπαζήση

Η συνολική τρέχουσα δαπάνη του Δημοσίου για την αγορά αγαθών ή υπηρεσιών στο εσωτερικό ή εξωτερικό της χώρας.

Δημόσια Κατανάλωση

Πηγή: «Λεξιλόγια εθνικολογιστικών όρων», Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδος (Ε.Σ.Υ.Ε.)

Οι δημοσιονομικές προοπτικές πλαισιώνουν τις κοινοτικές δαπάνες για χρονική περίοδο πολλών ετών. Οι εν λόγω προοπτικές εκπονούνται μετά από διοργανική συμφωνία μεταξύ του **Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου**, του **Συμβουλίου** και της **Επιτροπής** και προβλέπουν το μέγιστο εύρος και τη σύνθεση των προβλέψιμων κοινοτικών δαπανών.

Δημοσιονομικές προοπτικές

Οι δημοσιονομικές προοπτικές καθορίζουν το πλαίσιο αναφοράς για περίοδο επτά ετών (2000 - 2006). Οι προοπτικές αυτές παρουσιάζουν τρία ενδιαφέροντα χαρακτηριστικά στην προοπτική της **διεύρυνσης**:

- η γεωργική χρηματοδότηση διευρύνεται για να περιλάβει μία νέα πολιτική αγροτικής ανάπτυξης.
- η επιχορήγηση των **Διαρθρωτικών Ταμείων** για τα 15 κράτη μέλη θα μειωθεί σταδιακά από το 2002 μέσω της συγκέντρωσης των προτεραιοτήτων σε πιο περιορισμένο αριθμό **Περιφερειών**.
- το ποσό που χορηγείται για τις εξωτερικές δράσεις αυξάνεται κατά 2% ετησίως.

Πηγή: ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ «Όργανα, πολιτικές και διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης», Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 2000

Η μέσω οργανωμένων επικοινωνιακών παρεμβάσεων ενημέρωση ή/και ευαισθητοποίηση τόσο της κοινής γνώμης όσο και ειδικών ακροατηρίων σχετικά με τους στόχους, το περιεχόμενο, τους αποδέκτες και τα αναμενόμενα αποτελέσματα συγκεκριμένων σχεδίων και **Προγραμμάτων** με σκοπό την εξοικείωσή τους, ενεργοποίησή τους και κινητοποίησή τους για τη συνειδητοποίηση εμποδίων ή/και προώθηση των απαραίτητων **Δράσεων** και **Ενεργειών** για τη στήριξη του σχεδίου και του **πληθυσμού στόχου**.

Δημοσιότητα - Ευαισθητοποίηση (κατηγορία ενεργειών ΕΚΤ)

Πηγή: ΕΠΛΕ - ΕΚΤ

Δημοτική Επιχείρηση

Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου που συνιστούν οι **ΟΤΑ** με σκοπό την εκτέλεση έργων για την εξυπηρέτηση του κοινού, την παραγωγή αγαθών και την παροχή υπηρεσιών σε ανταποδοτική ως επί το πλείστον βάση (διαχείριση απορριμμάτων, εκμετάλλευση αναψυκτηρίων ή χώρων στάθμευσης, πολιτιστικές δραστηριότητες κλπ.). Η σύστασή της προβλέπεται από το **Δημοτικό και Κοινοτικό Κώδικα**.

Πηγή: Π.Δ.410/1995, ΦΕΚ 231Α «Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας»

Δ.Ε.Υ.Α. Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης

Ιδιαίτερη κατηγορία **Δημοτικών Επιχειρήσεων** που συνιστώνται με βάση τον Νόμο 1069/80 και έχουν σκοπό την παροχή πόσιμου νερού και τη διαχείριση των υγρών **αποβλήτων** στην περιοχή ευθύνης τους. Οι ΔΕΥΑ αποτελούν τη μοναδική κατηγορία **Δημοτικής Επιχείρησης** η οποία λαμβάνει θεσμοθετημένη από τον ιδρυτικό της νόμο επιχορήγηση από το **Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων**.

Δ.Κ.Κ. Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας

Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο νόμου των ισχυουσών διατάξεων της νομοθεσίας των Δήμων και Κοινοτήτων, όπως τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν.

Πηγή: Π.Δ.410/1995, ΦΕΚ 231Α «Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας»

Δια βίου - Διαρκής Εκπαίδευση

Ο όρος αναφέρεται σε μία φιλοσοφική έννοια σύμφωνα με την οποία η **εκπαίδευση** θεωρείται σαν μία μακροχρόνια διαδικασία που αρχίζει κατά τη γέννηση και διαρκεί καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής. Επομένως, ο όρος καλύπτει όλους τους τύπους της προσχολικής εκπαίδευσης, όλους τους τύπους της συνεχιζόμενης εκπαίδευσης και όλες τις μορφές της άτυπης εκπαίδευσης.
Ο όρος θα μπορούσε να θεωρηθεί συνώνυμος με τον όρο **συνεχιζόμενη εκπαίδευση**.

Πηγή: ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ CEDEFOP, Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 1996

Διαδικασία απλής γνώμης

Η διαδικασία απλής γνώμης προβλέπει ότι το **Συμβούλιο** προχωρεί σε διαβούλευση με το **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο** και μεριμνά ώστε να λάβει υπόψη του τις θέσεις του **Κοινοβουλίου**. Ωστόσο, το **Συμβούλιο** δεν δεσμεύεται από τη θέση του **Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου** αλλά μόνο από την υποχρέωση να προχωρήσει σε διαβούλευση με αυτό. Η διαδικασία αυτή αφορά κυρίως την **Κοινή Γεωργική Πολιτική**.

Πηγή: ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ «Όργανα, πολιτικές και διεύθυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης», Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 2000

Διαδικασία σύμφωνης γνώμης

Η διαδικασία σύμφωνης γνώμης καθιερώθηκε από την **Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη**. Η διαδικασία αυτή προϋποθέτει ότι το **Συμβούλιο** πρέπει να έχει την έγκριση του **Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου** (απόλυτη πλειοψηφία των μελών του) για να λάβει ορισμένες αποφάσεις μείζονος σημασίας. Το **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο** μπορεί να αποδεχτεί ή να απορρίψει μια πρόταση αλλά δεν μπορεί να την τροποποιήσει.

Η σύμφωνη γνώμη αφορά κυρίως την προσχώρηση νέων κρατών μελών και ορισμένες διεθνείς συμφωνίες. Εξάλλου, απαιτείται για θέματα σχετικά με την ιθαγένεια, την ειδική αποστολή της **Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας**, τις τροποποιήσεις των κανονισμών υπηρεσιακής κατάστασης του **Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών** και της **Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας**, τα **Διαρθρωτικά Ταμεία** και το **Ταμείο Συνοχής** καθώς και την ενιαία εκλογική διαδικασία για τις ευρωπαϊκές εκλογές.

Πηγή: ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ «Όργανα, πολιτικές και διεύθυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης», Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 2000

Διαδικασία συναπόφασης

Η διαδικασία συναπόφασης θεσπίστηκε από τη Συνθήκη του Μάαστριχτ. Δίδει την εξουσία στο **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο** να θεσπίζει πράξεις από κοινού με το **Συμβούλιο**. Στην πράξη, η διαδικασία αυτή ενισχύει τη νομοθετική εξουσία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στους ακόλουθους τομείς: ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων, δικαίωμα εγκατάστασης, υπηρεσίες της εσωτερικής αγοράς, εκπαίδευση (δράσεις ενθάρρυνσης), υγεία (δράσεις ενθάρρυνσης), καταναλωτές, διευρωπαϊκά δίκτυα (προσανατολισμοί), περιβάλλον (πρόγραμμα δράσης γενικού χαρακτήρα), πολιτισμός (δράσεις ενθάρρυνσης) και έρευνα (πρόγραμμα - πλαίσιο).

Επιπλέον, με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ, επεκτάθηκε σε νέα θέματα και συγκεκριμένα τον κοινωνικό αποκλεισμό, τη δημόσια υγεία ή ακόμη την καταπολέμηση της απάτης που πλήττει τα οικονομικά συμφέροντα της **Ευρωπαϊκής Ένωσης**.

Πηγή: ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ «Όργανα, πολιτικές και διεύθυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης», Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 2000

Διαδικασία συνεργασίας

Η διαδικασία συνεργασίας θεσπίστηκε από την **Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη**. Έδωσε στο **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο** μεγαλύτερη δυνατότητα να επηρεάσει τη νομοθετική διαδικασία με τη «διπλή ανάγνωση» των νομοθετικών προτάσεων της **Επιτροπής**.

Το πεδίο εφαρμογής της διαδικασίας συνεργασίας περιορίστηκε σημαντικά από τη Συνθήκη του Άμστερνταμ προς όφελος της **διαδικασίας συναπόφασης** και αφορά πλέον μόνο ορισμένες πτυχές συνδεδεμένες με την **Οικονομική και Νομισματική Ένωση**.

Πηγή: ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ «Όργανα, πολιτικές και διεύθυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης», Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 2000

Διαρθρωτικά Ταμεία

Χρηματοδοτικά μέσα της **ΕΕ** για την άσκηση της Περιφερειακής Πολιτικής, που παρεμβαίνουν δια της χρηματοδότησης των **στόχων**. Τα Διαρθρωτικά Ταμεία είναι το **Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης** (ΕΤΠΑ), το **Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο** (ΕΚΤ), το **Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων** (ΕΓΤΠΕ) και το **Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού της Αλιείας** (ΧΜΠΑ). Το **Ταμείο Συνοχής** που ιδρύθηκε το 1993 εξυπηρετεί και αυτό τους στόχους της διαρθρωτικής πολιτικής της Ένωσης. Ο προϋπολογισμός του συνόλου των Διαρθρωτικών Ταμείων ανήλθε σε 208 δισ. ECU συνολικά στην περίοδο 1993 - 1999 και αυξήθηκε σε 213 δισ. **ΕΥΡΩ** για την περίοδο 2000 - 2006.

Πηγή: «Η Ευρώπη από το Α έως το Ω: Οδηγός της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης», Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 1997

Διασφάλιση ποιότητας

Όλες οι προγραμματισμένες και συστηματικές δράσεις που είναι απαραίτητες για να υπάρχει επαρκής εμπιστοσύνη ότι ένα προϊόν ή υπηρεσία θα ικανοποιήσει δεδομένες απαιτήσεις για την ποιότητα.

Πηγή: Διεθνές Πρότυπο ISO 8402

Διαφάνεια

Στην Κοινοτική ορολογία σημαίνει τη σαφήνεια στη λειτουργία των κοινοτικών οργάνων. Συνδέεται με τις ποικίλες αιτήσεις που αφορούν την ευρύτερη πρόσβαση του πολίτη στην ενημέρωση και στα έγγραφα της **ΕΕ** καθώς και το πιο ευανάγνωστο των κειμένων (απλούστευση των Συνθηκών, ενοποίηση και καλύτερη ποιότητα σύνταξης των νομοθετικών κειμένων κλπ.).

Η **Συνθήκη του Άμστερνταμ** περιέλαβε στη συνθήκη για την ίδρυση της **Ευρωπαϊκής Κοινότητας** ένα νέο άρθρο, το 255, αφιερωμένο στη διαφάνεια. Το άρθρο αυτό αναφέρεται στο δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα του **Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου**, του **Συμβουλίου** και της **Επιτροπής**, για κάθε πολίτη της Ένωσης και κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατοικεί ή έχει την καταστατική έδρα του σε ένα κράτος - μέλος.

Πηγή: ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ «Όργανα, πολιτικές και διεύθυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης», Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 2000

Διαχείριση Έργου

Ο σχεδιασμός, έλεγχος και εκτέλεση των δραστηριοτήτων και των πόρων που είναι αναγκαίες για να φέρουν σε πέρας το έργο με βάση τις τεχνικές προδιαγραφές, τις ποιοτικές απαιτήσεις, τα προσωρινά εμπόδια και τις οικονομικές παραμέτρους που έχουν τεθεί στο ίδιο έργο. Αντικειμενικός σκοπός της διαχείρισης έργου είναι η επίτευξη ενός συγκεκριμένου αποτελέσματος με την τήρηση μιας προθεσμίας και ενός προκαθορισμένου **προϋπολογισμού**.

Διαχείριση Προστατευόμενων Περιοχών

Το σύνολο των ενεργειών και μέτρων που είναι απαραίτητα για την προστασία, οργάνωση και λειτουργία των **προστατευόμενων περιοχών** και στοχεύουν στην ανάδειξη όλων των αξιών και λειτουργιών τους (οικολογικών, αισθητικών, ιστορικών, πολιτιστικών, οικονομικών, κλπ.), χωρίς να παραγνωρίζεται ο κύριος στόχος της προστασίας.

Κάθε Εθνική, Περιφερειακή ή Τοπική Αρχή ή φορέας δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, που ορίζεται από κράτος μέλος ή το κράτος μέλος, εφόσον ασκεί τα σχετικά καθήκοντα, για να διαχειρίζεται μια **παρέμβαση** για τους σκοπούς του **Κανονισμού** (ΕΚ) 1260/1999. Στην περίπτωση που το κράτος - μέλος ορίζει διαφορετική από το ίδιο Διαχειριστική Αρχή, καθορίζει όλες τις λεπτομέρειες της σχέσης του με αυτή την αρχή καθώς και όλες τις λεπτομέρειες της σχέσης της Διαχειριστικής Αρχής με την **Ευρωπαϊκή Επιτροπή**.

Στην Ελλάδα, η διαχείριση κάθε **Επιχειρησιακού Προγράμματος** ασκείται μέσω Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης (Διαχειριστική Αρχή) η οποία συνιστάται στο οικείο Υπουργείο ή Περιφέρεια.

Πηγές: 1) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 του Συμβουλίου της 21.6.1999 για τα Διαρθρωτικά Ταμεία, 2) Ν. 2860/2000 (ΦΕΚ 251Α/14.11.2000)

Δ.Α. Διαχειριστική Αρχή

Η Διαχειριστική Αρχή του ΚΠΣ έχει τη συνολική ευθύνη του προγραμματισμού και της εφαρμογής του **ΚΠΣ**. Ιδίως έχει ως σκοπό την εξασφάλιση της αποτελεσματικότητας και της νομιμότητας της διαχείρισης και της εφαρμογής του ΚΠΣ, καθώς και το συντονισμό του προγραμματισμού και της εφαρμογής των **Επιχειρησιακών Προγραμμάτων** και το συντονισμό των **Διαχειριστικών Αρχών** των **Επιχειρησιακών Προγραμμάτων**. Η Διαχειριστική Αρχή του ΚΠΣ εκπροσωπεί τη χώρα έναντι της **Επιτροπής** για τα θέματα του ΚΠΣ. Οι αρμοδιότητες της ΔΑ του ΚΠΣ παρατίθενται στο άρθρο 2 του Ν. 2860/2000.

Πηγή: Ν. 2860/2000 (ΦΕΚ 251Α/14.11.2000)

Διαχειριστική Αρχή του ΚΠΣ

Διεθνής Οργανισμός με έδρα την Ουάσιγκτον και 182 μέλη. Ιδρύθηκε το 1946 για να προωθήσει τη διεθνή συνεργασία σε νομισματικά θέματα και τη σταθερότητα των συναλλαγματικών ισοτιμιών, να ενισχύσει την οικονομική ανάπτυξη, να διασφαλίσει υψηλό επίπεδο **απασχόλησης** και να βοηθήσει τις χώρες μέλη του να διορθώσουν τυχόν ανισοροπίες στο ισοζύγιο πληρωμών.

Η τεχνική υπηρεσία του **Φορέα Κατασκευής** του Έργου που είναι αρμόδια για την παρακολούθηση, τον έλεγχο και τη διοίκηση της κατασκευής του έργου.

Πηγή: Άρθρο 3 του Ν.1418/84 «Δημόσια Έργα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων»

Δ.Ν.Τ. Διεθνές Νομισματικό Ταμείο

Διευθύνουσα Υπηρεσία ή Επιβλέπουσα Υπηρεσία

Μία από τις πέντε Διευθύνσεις της **Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής και Επενδύσεων** του ΥΠΕΘΟ, αρμόδια για την κατάρτιση και διαχείριση του **Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ)**.

Πηγή: ΠΔ 178/2000 (ΦΕΚ 165Α/14.7.2000) «Οργανισμός του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας»

Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων

Δ.Δ.Ε.
Διεύθυνση
Δημοσίων Έργων

Περιφερειακή Υπηρεσία, οργανική μονάδα του Νέου Οργανισμού Περιφέρειας, που υπάγεται στη **Γενική Διεύθυνση της Περιφέρειας**.

Είναι αρμόδια για τον προγραμματισμό και τη μελέτη της περιφερειακής πολιτικής κατασκευής έργων, καθώς και την εκπόνηση ή ανάθεση εκπόνησης και την έγκριση των μελετών των έργων αυτών, και για την εκτέλεση δειγματοληψιών και τον έλεγχο καταλληλότητας των εδαφών και των υλικών κατασκευής των εκτελουμένων έργων.

Έχει ως τοπική αρμοδιότητα ολόκληρη την Περιφέρεια και έδρα την έδρα της Περιφέρειας.

Συγκροτείται από επτά τμήματα: 1) Τμήμα Συγκοινωνιακών Έργων, 2) Τμήμα Υδραυλικών Έργων, 3) Τμήμα Εγγείων Βελτιώσεων, 4) Τμήμα Ηλεκτρολογικών και Μηχανολογικών Έργων, 5) Τμήμα Οδικής Κυκλοφορίας και Τοπογραφίσεων, 6) Τμήμα Εργαστηρίου Δημοσίων Έργων και 7) Τμήμα Προγράμματος και Μελετών.

Πηγή: Ν.2503/1997 «Διοίκηση, Οργάνωση, Στελέχωση της Περιφέρειας, ρύθμιση θεμάτων για την τοπική αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις» - Νέος Οργανισμός Περιφέρειας

Δ.Ε.Α.Ρ.Θ.
Διεύθυνση
Ελέγχου
Ατμοσφαιρικής
Ρύπανσης και
Θορύβου

Μια από τις τρεις Διευθύνσεις της Γενικής Διεύθυνσης Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (ΥΠΕΧΩΔΕ), με αρμοδιότητες που κατανέμονται στα τμήματα:

1) Ποιότητας Ατμόσφαιρας, 2) Καταπολέμησης Θορύβου, 3) Κυκλοφορίας, 4) Αυτοκινήτων και Εξωτερικών Καύσεων, 5) Βιομηχανιών και 6) Τεχνολογικών Εφαρμογών.

Πηγή: Π.Δ. 51/1988 (ΦΕΚ 19Α/1.2.1988) «Οργανισμός Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων»

Δ.Ε.Κ.Ε.
Διεύθυνση
Ελέγχου
Κατασκευής
Έργων

Περιφερειακή Υπηρεσία, οργανική μονάδα του Νέου Οργανισμού Περιφέρειας, που υπάγεται στη Γενική Διεύθυνση της Περιφέρειας.

Είναι αρμόδια για την επίβλεψη και τον άμεσο έλεγχο εκτέλεσης έργων.

Έχει ως τοπική αρμοδιότητα ολόκληρη την περιφέρεια και έδρα την έδρα της Περιφέρειας. Συγκροτείται από τρία τμήματα: 1) Τμήμα Μελετών, 2) Τμήμα Εποπτείας Υδραυλικών Έργων και 3) Τμήμα Εποπτείας Συγκοινωνιακών Έργων.

Πηγή: Ν.2503/1997 «Διοίκηση, Οργάνωση, Στελέχωση της Περιφέρειας, ρύθμιση θεμάτων για την τοπική αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις» - Νέος Οργανισμός Περιφέρειας

Περιφερειακή Υπηρεσία, οργανική μονάδα του Νέου Οργανισμού Περιφέρειας, που υπάγεται στη **Γενική Διεύθυνση της Περιφέρειας**. Είναι αρμόδια για τη συντήρηση τοπικών βελτιώσεων και τη συντήρηση του υφισταμένου οδικού δικτύου, τη μελέτη και εκτέλεση σήμανσης και σηματοδότησης καθώς και τη συντήρηση του πάσης φύσεως μηχανικού εξοπλισμού. Έχει ως τοπική αρμοδιότητα ολόκληρη την Περιφέρεια και έδρα την έδρα της Περιφέρειας.

Συγκροτείται από τρία τμήματα: 1) Τμήμα Συντήρησης, 2) Τμήμα Σήμανσης, Σηματοδότησης και Ηλεκτροφωτισμού και 3) Τμήμα Εξοπλισμού και Διαχείρισης.

Πηγή: Ν.2503/1997 «Διοίκηση, Οργάνωση, Στελέχωση της Περιφέρειας, ρύθμιση θεμάτων για την τοπική αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις» - Νέος Οργανισμός Περιφέρειας

Δ.Ε.Σ.Ε. **Διεύθυνση** **Ελέγχου** **Συντήρησης** **Έργων**

Διεύθυνση που δημιουργήθηκε στον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού (ΕΟΤ), βάσει του άρθρου 37 του Ν. 1260/93, η οποία έχει την ευθύνη του ελέγχου λειτουργίας των **τουριστικών λιμένων**.

Γενικά, η διοίκηση, διαχείριση, εκμετάλλευση και έλεγχος των τουριστικών λιμένων ανήκει στο Υπουργείο Ανάπτυξης. Οι κατά τον Ν.2160/93 αρμοδιότητες ανατίθενται στη **Γραμματεία Στήριξης Τουριστικών Λιμένων** (ΓΣΤΛ) του Υπουργείου Ανάπτυξης και στη Διεύθυνση Θαλάσσιου Τουρισμού του ΕΟΤ.

Πηγή: Ν.2160/1993 «Ρυθμίσεις για τον Τουρισμό και άλλες διατάξεις»

Διεύθυνση **Θαλάσσιου** **Τουρισμού**

Διεύθυνση της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων (ΓΓΔΕ) του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (ΥΠΕΧΩΔΕ).

Η ΔΜΕΟ υποδιαιρείται σε οκτώ τμήματα, τα οποία καλύπτουν όλο το φάσμα των αρμοδιοτήτων σε θέματα μελετών έργων οδοποιίας και τεχνικών έργων οδοποιίας, γεωλογικών - εδαφοτεχνικών - περιβαλλοντικών μελετών, καθώς και μελετών κυκλοφορίας, σηματοδότησης και οδικής ασφάλειας.

Πηγή: Π.Δ. 69/1988 (ΦΕΚ 28Α/16.2.1988), όπως τροποποιήθηκε με τα Π.Δ. 293/1991 και 167/1992 (ΦΕΚ 78Α/18.5.1992) και ισχύει σήμερα

Δ.Μ.Ε.Ο. **Διεύθυνση** **Μελετών Έργων** **Οδοποιίας**

Μια από τις τρεις Διευθύνσεις της Γενικής Διεύθυνσης Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (ΥΠΕΧΩΔΕ), με αρμοδιότητες που κατανέμονται στα τμήματα: 1) Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος, 2) Νερών, 3) Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων, 4) Γενικών Περιβαλλοντικών Θεμάτων, 5) Εργαστηρίων και 6) Εξοπλισμού και Ελέγχου.

Πηγή: Π.Δ. 51/1988 (ΦΕΚ 19Α/1.2.1988) «Οργανισμός Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων»

Διεύθυνση **Περιβαλλοντικού** **Σχεδιασμού**

ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ.

Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας

Περιφερειακή Υπηρεσία, οργανική μονάδα του Νέου Οργανισμού Περιφέρειας, που υπάγεται στη **Γενική Διεύθυνση της Περιφέρειας**.

Είναι αρμόδια για τον προγραμματισμό και την εφαρμογή της Περιβαλλοντικής, Χωροταξικής και Πολεοδομικής Πολιτικής στο πλαίσιο των αρχών και των εθνικών κατευθύνσεων για τη βιώσιμη ανάπτυξη. Έχει ως τοπική αρμοδιότητα ολόκληρη την Περιφέρεια και έδρα την έδρα της Περιφέρειας.

Συγκροτείται από δύο τμήματα: 1) Τμήμα Περιβαλλοντικού και Χωροταξικού Σχεδιασμού και 2) Τμήμα Πολεοδομικού Σχεδιασμού και Εφαρμογών.

Πηγή: Ν.2503/1997 «Διοίκηση, Οργάνωση, Στελέχωση της Περιφέρειας, ρύθμιση θεμάτων για την τοπική αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις» - Νέος Οργανισμός Περιφέρειας

ΔΙ.Σ.Α.

Διεύθυνση Σχεδιασμού και Ανάπτυξης

Περιφερειακή Υπηρεσία, οργανική μονάδα του Νέου Οργανισμού Περιφέρειας, που υπάγεται στη **Γενική Διεύθυνση της Περιφέρειας**.

Είναι αρμόδια για την εξειδίκευση της περιφερειακής πολιτικής στο επίπεδο της Περιφέρειας, την υλοποίηση των διαδικασιών του Δημοκρατικού Προγραμματισμού για τα ετήσια και μεσοπρόθεσμα προγράμματα Περιφερειακής Ανάπτυξης, καθώς και για τα αναπτυξιακά κίνητρα και την προώθηση νέων θεσμών. Είναι επίσης αρμόδια και για θέματα υδατικών πόρων.

Έχει ως τοπική αρμοδιότητα ολόκληρη την Περιφέρεια και έδρα την έδρα της Περιφέρειας.

Συγκροτείται από τέσσερα τμήματα: 1) Τμήμα Σχεδιασμού Περιφερειακής Πολιτικής, 2) Τμήμα Εφαρμογής Προγραμμάτων και Διαχείρισης Έργων, 3) Τμήμα Κινήτρων Περιφερειακής Ανάπτυξης και 4) Τμήμα Διαχείρισης Υδατικών Πόρων.

Πηγή: Ν.2503/1997 «Διοίκηση, Οργάνωση, Στελέχωση της Περιφέρειας, ρύθμιση θεμάτων για την τοπική αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις» - Νέος Οργανισμός Περιφέρειας

Δ.Τ.Υ.Ν.Α.

Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης

Διεύθυνση του Οργανισμού της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, όπως αυτός διαρθρώνεται δυνάμει του Ν.2218/94, υπεύθυνη για τη μελέτη και εκτέλεση έργων στα όρια της περιοχής αρμοδιότητάς της. Έχει το ρόλο **Προϊσταμένης Αρχής** και **Διευθύνουσας Υπηρεσίας**, ο οποίος υλοποιείται δια των τμημάτων της.

Διεύθυνση Χωροταξίας

Μια από τις τρεις Διευθύνσεις της Γενικής Διεύθυνσης Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (ΥΠΕΧΩΔΕ), με αρμοδιότητες που κατανέμονται στα τμήματα: 1) Γενικής χωροταξικής πολιτικής και σχεδιασμού, 2) Χρήσεων γης και χωρικής οργάνωσης των παραγωγικών δραστηριοτήτων, 3) Δικτύων και συστημάτων τεχνικής υποδομής, 4) Οικιστικής δομής, 5) Μελέτης ζωνών ειδικού σχεδιασμού και 6) Μελέτης στοιχείων δημογραφικής, οικοδομικής και κοινωνικής ανάλυσης.

Πηγή: Π.Δ. 51/1988 (ΦΕΚ 19Α/1.2.1988) «Οργανισμός Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων»

Διεύρυνση

Η έννοια της διεύρυνσης περιλαμβάνει τα τέσσερα διαδοχικά κύματα των νέων προσχωρήσεων τα οποία γνώρισε η Ευρωπαϊκή Κοινότητα και μέσω των οποίων εννέα κράτη προστέθηκαν μέχρι σήμερα στα έξι ιδρυτικά κράτη που είναι η Γερμανία, το Βέλγιο, η Γαλλία, η Ιταλία, το Λουξεμβούργο και οι Κάτω Χώρες. Αυτές οι διαδοχικές διευρύνσεις ήταν οι ακόλουθες:

- 1973 : Δανία, Ιρλανδία και Ηνωμένο Βασίλειο
- 1981 : Ελλάδα
- 1986 : Ισπανία και Πορτογαλία
- 1995 : Αυστρία, Φινλανδία και Σουηδία

Απέναντι στον αυξανόμενο αριθμό των υποψηφίων για ένταξη, η έννοια της διεύρυνσης προσλαμβάνει σήμερα ένα εντελώς ιδιαίτερο νόημα σε σχέση με το αν το σύστημα θα μπορεί να λειτουργεί αποτελεσματικά σε μια **ΕΕ** των 25 έως 30 μελών χωρίς μια μεταρρύθμιση των οργάνων και ορισμένων πολιτικών της Ένωσης. Ως εκ τούτου, ξεκίνησε προβληματισμός σχετικά με τους όρους «διεύρυνση» και «εμβάθυνση».

Πηγή: ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ «Όργανα, πολιτικές και διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης», Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 2000

Δ.Ε.Δ. Διευρωπαϊκά Δίκτυα

Είναι δίκτυα υποδομών υψηλών επιδόσεων, η δημιουργία των οποίων κρίθηκε απαραίτητη από τα κράτη μέλη της **Ευρωπαϊκής Ένωσης** για τη μεταφορά προσώπων, αγαθών (προϊόντων - ενέργειας), υπηρεσιών και πληροφοριών μεταξύ των χωρών και περιφερειών της Ευρώπης, με στόχο τη σύνδεσή τους σε μια δυναμική ενιαία αγορά. Τα ΔΕΔ αναγνωρίστηκαν ως τομέας προτεραιότητας και σκιαγραφήθηκε το πλαίσιο ανάπτυξής τους το 1992 στη **Συνθήκη του Μάαστριχτ** για την **Ευρωπαϊκή Ένωση** (τίτλος ΙΧ). Ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα για τη δημιουργία τους εκτίθεται στο **Λευκό Βιβλίο** για την **ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση**.

Διευρωπαϊκά Δίκτυα Μεταφορών

Είναι το μέρος των **Διευρωπαϊκών Δικτύων** που αφορά στις χερσαίες (οδικές - σιδηροδρομικές), εναέριας και πλωτές (θαλάσσιες, ποτάμιες) μεταφορές προσώπων και αγαθών και συνίσταται από ένα σύνολο σχετικών υποδομών, ενδεικτικός κατάλογος των οποίων εκτίθεται στο Μέρος Β (Κεφ. 3) του **Λευκού Βιβλίου για την ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση**.

Δικαιώματα και Τέλη

Είναι τα εισπραττόμενα από το Δημόσιο χρηματικά ποσά ως αντιπαροχή άμεσης υπηρεσίας προς τον καταβάλλοντα. Υπό την έννοια αυτή εκπίπτουν από τη **δημόσια κατανάλωση** και δεν εμφανίζονται στα έσοδα των λογαριασμών του Δημοσίου.

Πηγή: «Λεξιλόγια εθνικολογιστικών όρων», Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδος (Ε.Σ.Υ.Ε.)

Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (European Court of Justice)

Ένα από τα θεσμικά όργανα του συστήματος διοίκησης της **Ευρωπαϊκής Ένωσης**, με έδρα το Λουξεμβούργο. Αποτελείται από Δικαστήριο και Πρωτοδικείο. Απαρτίζεται από 15 δικαστές και 9 γενικούς εισαγγελείς, που διορίζονται με κοινή συμφωνία από τα κράτη μέλη με ανανεώσιμη εξαετή θητεία. Έχει καθαρά δικαστικές αρμοδιότητες και εξουσίες.

Ρόλος του Δικαστηρίου είναι να παρέχει τις αναγκαίες δικαστικές εγγυήσεις που θα εξασφαλίζουν την τήρηση του Δικαίου κατά την ερμηνεία και την εφαρμογή των Συνθηκών και σε όλους τους τομείς δραστηριότητας της **Ευρωπαϊκής Ένωσης**.

Το Πρωτοδικείο είναι αρμόδιο να εκδικάζει την προσφυγή που αιτούν τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα.

Πηγή: «Στην Υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Οδηγός του Πολίτη για τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης», Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 1996

Δίκτυο Natura 2000 (Δίκτυο Φύση 2000)

Ευρωπαϊκό Οικολογικό Δίκτυο Ειδικών Ζωνών Διατήρησης που δημιουργήθηκε στα πλαίσια της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ «για τη διατήρηση των οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας». Το δίκτυο Natura 2000 έχει ως σκοπό να εξασφαλίσει καθεστώς προστασίας για τους φυσικούς οικοτόπους και για τα είδη φυτών και ζώων που έχουν ενδιαφέρον για τις χώρες της **ΕΕ**. Ο ελληνικός εθνικός κατάλογος περιλαμβάνει 264 περιοχές, από τις οποίες 52 έχουν δηλωθεί ως «Ζώνες Ειδικής Προστασίας», σύμφωνα με την Οδηγία 79/409/ΕΟΚ.

Δικτύωση (κατηγορία ενεργειών ΕΚΤ)

Η φυσική ή ηλεκτρονική διασύνδεση φυσικών ή νομικών προσώπων με σκοπό την ανταλλαγή πληροφοριών ή/και τεχνογνωσίας ή/και την ανάπτυξη κοινής δράσης.

Πηγή: ΕΠΛΕ - ΕΚΤ

Διοικητική Παραλαβή για Χρήση

Πράξη που γίνεται με πρωτόκολλο μεταξύ του Προϊσταμένου της **Διευθύνουσας Υπηρεσίας**, του Επιβλέποντος και του **Αναδόχου**, προκειμένου να παραδοθεί σε χρήση το Έργο ή αυτοτελή του τμήματα. Η διοικητική παραλαβή για χρήση δεν αναπληρώνει τη διενέργεια της Προσωρινής και Οριστικής Παραλαβής του Έργου.

Πηγή: Π.Δ. 609/1985, Άρθρο 56

Δράση

Υποδιαίρεση της **Ενέργειας**, με σκοπό την περαιτέρω εξειδίκευση των στόχων της **Ενέργειας**. Η δράση αποτελεί ενότητα στα πλαίσια της οποίας υποβάλλονται οι προτάσεις των Φορέων Υλοποίησης.

Πηγή: ΕΠΛΕ - ΕΚΤ

Η απόφαση του αρμόδιου Οργάνου (Γενικού Γραμματέα, Διοικητή κλπ.) με την οποία εγκρίνεται η υλοποίηση ενός έργου, αναφέροντας το κόστος του έργου και τα τεχνικά του χαρακτηριστικά (π.χ. αν πρόκειται για πρόγραμμα **επαγγελματικής κατάρτισης**: τα άτομα, τις ώρες κατάρτισης, το αντικείμενο κατάρτισης, το ποσό προϋπολογισμού, κλπ.).

Εγκριτική Απόφαση

Πράξη της Διοίκησης που εξαντλεί τη δεσμευτική ισχύ της μέσα στο πλαίσιο της Διοίκησης. Οι Εγκύκλιοι διακρίνονται σε Ερμηνευτικές και Κανονιστικές.

Τις Ερμηνευτικές Εγκυκλίους τις εκδίδουν οι ιεραρχικώς Προϊστάμενοι των διαφόρων υπηρεσιακών σχηματισμών του Κράτους και των ΝΠΔΔ (π.χ. Υπουργοί, Νομάρχες, Γενικοί Γραμματείς, Διοικητές), κατά την άσκηση του προληπτικού ιεραρχικού ελέγχου και με αυτές επαναλαμβάνουν, σχολιάζουν και επεξηγούν τις διατάξεις των νομοθετικών και κανονιστικών πράξεων και παρέχουν οδηγίες για τον τρόπο εφαρμογής τους.

Με τις Κανονιστικές Εγκυκλίους καθορίζονται καθήκοντα των ιεραρχικώς υφισταμένων υπαλλήλων έναντι των προϊσταμένων τους και επιβάλλονται υποχρεώσεις ή αναγνωρίζονται δικαιώματα των διοικούμενων.

Πηγή: Επ. Σπηλιωτόπουλος: Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, Δευτέρα έκδοσης, Νομικά Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα - Κομοτηνή 1982

Εγκύκλιος

Η «Εγνατία Οδός Α.Ε.» δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του Β' ΚΠΣ, και είναι Φορέας Υλοποίησης έργων του ΥΠΕΧΩΔΕ με αντικείμενό την ολοκλήρωση της Εγνατίας Οδού και των καθέτων αξόνων της. Η δημιουργία της εταιρείας ήρθε να καλύψει την αδυναμία του υπάρχοντος διοικητικού μηχανισμού στην προώθηση των προγραμματισμένων μεγάλων έργων. Η «Εγνατία Οδός Α.Ε.» είναι εταιρεία του Δημοσίου, που λειτουργεί αυτόνομα, διοικούμενη από εννεαμελές Διοικητικό Συμβούλιο, που ορίζεται από τον Υπουργό Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε., ενώ ο Γενικός Διευθυντής προσλαμβάνεται ύστερα από ανοικτό διεθνή διαγωνισμό. Η διαχείριση της κατασκευής του έργου ανατέθηκε σε ειδικό σύμβουλο που ενσωματώθηκε στην εταιρεία, ενώ παράλληλα στελεχώθηκε με Ελληνικό τεχνικό και διοικητικό προσωπικό. Το συνολικό ανθρώπινο δυναμικό για τη διαχείριση του έργου είναι περίπου 320 άτομα.

Εγνατία Οδός Α.Ε.

Το Ευρωπαϊκό Οικολογικό Σήμα, που χορηγήθηκε για πρώτη φορά το 1994 έχει ως στόχο να ενθαρρύνει τους καταναλωτές να αγοράζουν φιλικά προς το **περιβάλλον** προϊόντα και να αυξήσει τη ζήτηση των προϊόντων αυτών. Τα κριτήρια χορήγησης του οικολογικού σήματος καθορίζονται από την **ΕΕ**, αλλά χορηγούνται από τις εθνικές αρχές. Το σήμα έχει τη μορφή λουλουδιού με αστεροειδή πέταλα.

Eco - Label (Ευρωπαϊκό Οικολογικό Σήμα)

Εθνική Δαπάνη ή Ακαθάριστη Εθνική Δαπάνη

Η αποτίμηση σε νομισματικές μονάδες του προϊόντος (που προκύπτει ως το άθροισμα των δαπανών για την αγορά των τελικών αγαθών και υπηρεσιών), το οποίο καταναλώνεται κατά τη διάρκεια ενός έτους από συντελεστές παραγωγής που ανήκουν σε μόνιμους κατοίκους της χώρας, ανεξάρτητα από το πού βρίσκονται οι συντελεστές παραγωγής.

Ε

Ε.Δ.Δ. Εθνική Δημόσια Δαπάνη ή Εθνική Συμμετοχή

Η δαπάνη που πραγματοποιείται για την κάλυψη μέρους του προϋπολογισμού ενός έργου / ενέργειας, που βαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό και εξασφαλίζεται μέσω του ΠΔΕ ή του τακτικού προϋπολογισμού.

Πηγή: ΕΠΛΕ - ΕΚΤ

Ε.Σ.Ε.Ε. Εθνική Συνομοσπονδία Ελληνικού Εμπορίου

Συνομοσπονδία που εκπροσωπεί το Ελληνικό εμπόριο και συμμετέχει ως ισότιμος κοινωνικός εταίρος σε όλους τους φορείς που διαμορφώνουν την εμπορική πολιτική σε εθνικό και κοινοτικό επίπεδο, σε συλλογικές (εθνικές, γενικές και κλαδικές) διαπραγματεύσεις και στην ΟΚΕ. Σκοπός της ΕΣΕΕ είναι η διάδοση της συνδικαλιστικής ιδέας στους εμπόρους, η προώθηση και ο συντονισμός της δράσης των μελών της και η ανάπτυξη της ενότητας του συνδικαλιστικού κινήματος των εμπόρων, η αναγνώριση και διασφάλιση του πρωταγωνιστικού ρόλου του εμπορίου, η συστηματική μελέτη των θεμάτων του εμπορίου σε όφελος των Εμπορικών Επιχειρήσεων και της Εθνικής Οικονομίας γενικότερα, η συνεχής προσαρμογή του Ελληνικού Εμπορίου στα εκάστοτε Ευρωπαϊκά και παγκόσμια οικονομικά δεδομένα, ο εξορθολογισμός και ο εκσυγχρονισμός της εμπορικής δραστηριότητας. Μέλη της ΕΣΕΕ είναι 11 Ομοσπονδίες και 118 Εμπορικοί Σύλλογοι.

Εκπρόσωπος της ΕΣΕΕ συμμετέχει στην **Υποεπιτροπή Ανθρωπίνων Πόρων**.

Ε.Δ.Ε.Τ. Εθνικό Δίκτυο Έρευνας και Τεχνολογίας

Το ΕΔΕΤ είναι ένα δίκτυο κορμού (backbone network) που αφενός συνδέεται με το Διαδίκτυο (Internet) και αφετέρου μέσω σημείων πρόσβασης (access points) εξασφαλίζει σύνδεση με το Διαδίκτυο σε διάφορα επιμέρους δίκτυα χρηστών που είναι Πανεπιστήμια, Ερευνητικά Κέντρα και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα. Το ΕΔΕΤ μετεξελίχθηκε πρόσφατα σε Α.Ε. με αποκλειστικούς μετόχους το Υπουργείο Ανάπτυξης, τα Α.Ε.Ι., Τ.Ε.Ι., και τα Ερευνητικά Κέντρα της χώρας.

Το ΕΔΕΤ θα προχωρήσει σε δικτυακές συνδέσεις με χώρες της Βαλκανικής, του Εύξεινου Πόντου και της Ανατολικής Μεσογείου και προς την κατεύθυνση αυτή ήδη έχουν δρομολογηθεί συνδέσεις με Βουλγαρία, Ρουμανία και Κύπρο, ενώ υπάρχει ενδιαφέρον από πολλές άλλες.

Δίκτυο για την επικοινωνία των περιβαλλοντικών πληροφοριών, αφενός σε επίπεδο χώρας, αφετέρου σε κοινοτικό επίπεδο, που έχει τελικό στόχο την αναβάθμιση της λειτουργίας των υπηρεσιών περιβάλλοντος μέσω της πληροφορικής, για την καλύτερη χάραξη εθνικής και κοινοτικής πολιτικής στον τομέα του περιβάλλοντος και την απρόσκοπτη προσαρμογή στις κοινοτικές απαιτήσεις.

Πηγή: «Η Ελλάδα - Οικολογικό και πολιτισμικό απόθεμα - Δεδομένα, δράσεις, προγράμματα για την προστασία του περιβάλλοντος», ΥΠΕΧΩΔΕ, 1995

Ε.Δ.Π.Π.
Εθνικό Δίκτυο
Πληροφορικής
Περιβάλλοντος

Η αποτίμηση σε νομισματικές μονάδες του προϊόντος (που προκύπτει ως το άθροισμα των εισοδημάτων), το οποίο παράγεται κατά τη διάρκεια ενός έτους από συντελεστές παραγωγής που ανήκουν σε μόνιμους κατοίκους της χώρας, ανεξάρτητα από το πού βρίσκονται οι συντελεστές παραγωγής.

Εθνικό Εισόδημα
ή
Ακαθάριστο
Εθνικό Εισόδημα

Εθνικός φορέας για την αγροτική έρευνα και τεχνολογία που λειτουργεί ως ΝΠΙΔ, εποπτευόμενο από το Υπουργείο Γεωργίας.

Το ΕΘΙΑΓΕ διεξάγει εφαρμοσμένη έρευνα και αναπτύσσει τεχνολογία για τη γεωργική, δασική, ζωϊκή και αλιευτική παραγωγή, την προστασία των καλλιεργειών, την κτηνιατρική, τη διαχείριση αλιευτικών πόρων, την εδαφολογία, τις έγγειες βελτιώσεις, την μεταποίηση και συντήρηση αγροτικών προϊόντων καθώς και την αγροτική οικονομία και κοινωνιολογία.

ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε.
Εθνικό Ίδρυμα
Αγροτικής
Έρευνας

ΝΠΙΔ εποπτευόμενο από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (ΥΠΕΠΘ) με αρμοδιότητες διαχείρισης και λειτουργίας των μαθητικών και φοιτητικών εστιών σε όλη την Ελλάδα.

Στα πλαίσια του ΕΠΕΑΕΚ Ι, ανέλαβε - για ορισμένες Ενέργειες - και αρμοδιότητες **Ενδιάμεσου Φορέα** ή / και **Φορέα Υλοποίησης**.

Ε.Ι.Ν.
Εθνικό Ίδρυμα
Νεότητας

Ε.Ι.Ε. Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας

Είναι οργανισμός τριμερούς (κράτος, εργοδότες, εργαζόμενοι) εκπροσώπησης, ο οποίος εποπτεύεται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Ιδρύθηκε ως ΝΠΙΔ με πρωτοβουλία των κοινωνικών εταίρων και του κράτους. Μεταξύ των σκοπών του Ινστιτούτου περιλαμβάνονται:

- Η μελέτη και η έρευνα της ελληνικής **αγοράς εργασίας**
- Η παρακολούθηση των χαρακτηριστικών της άτυπης **επαγγελματικής κατάρτισης**
- Η τεχνική στήριξη κοινοτικών δράσεων που αναφέρονται στο ανθρώπινο δυναμικό
- Η προώθηση πρόσφορων μέτρων για την εδραίωση και ανάπτυξη του κοινωνικού διαλόγου εργαζομένων και εργοδοτών.

Πηγή: ΠΔ 2150/1993

Ε.Κ.Δ.Δ. Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης

Είναι Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου που εποπτεύεται από το Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Το Ε.Κ.Δ.Δ. περιλαμβάνει την **Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης (Ε.Σ.Δ.Δ.)** και το **Ινστιτούτο Επιμόρφωσης (ΙΝ.ΕΠ.)**.

Ε.Κ.Κ.Ε. Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών

ΝΠΔΔ εποπτευόμενο από το Υπουργείο Ανάπτυξης με σκοπό τη διενέργεια επιστημονικών ερευνών, με αντικείμενο - μεταξύ άλλων - τη διάρθρωση και δυναμική της ελληνικής κοινωνίας, την προαγωγή και διάδοση των κοινωνικών επιστημών και των μεθόδων επιστημονικής έρευνας.

Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης Δομών Συνεχιζόμενης Κατάρτισης

ΝΠΙΔ με έδρα την Αθήνα, εποπτευόμενο από τον Υπουργό Εργασίας. Σκοπός του Κέντρου είναι η συνεργασία με τα **ΕΣΕΚΑ**, **ΠΕΕΚΑ** και **ΝΕΕΚΑ**, η πιστοποίηση της καταλληλότητας των υποδομών, των εκπαιδευτικών δομών και της επάρκειας των εκπαιδευτών, η ανάπτυξη προγραμμάτων συνεχιζόμενης κατάρτισης, εκπαιδευτικής μεθοδολογίας και εκπαίδευσης εκπαιδευτών, η κατάρτιση μητρώου φορέων παροχής συνεχιζόμενης κατάρτισης και η ανταλλαγή πληροφοριών και συνεργασία με αντίστοιχους φορείς της **Ευρωπαϊκής Ένωσης**.

Εθνικό Προϊόν ή Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν

Η αποτίμηση σε νομισματικές μονάδες του προϊόντος (που προκύπτει ως το σύνολο των προϊόντων και υπηρεσιών διαφόρων κλάδων και δραστηριοτήτων της οικονομίας), το οποίο παράγεται κατά τη διάρκεια ενός έτους, από συντελεστές παραγωγής που ανήκουν σε μόνιμους κατοίκους της χώρας, ανεξάρτητα από τη χώρα όπου βρίσκονται οι συντελεστές παραγωγής.

Συμβούλιο εθνικού επιπέδου με αρμοδιότητες την εισήγηση στην κυβέρνηση των κατευθυντήριων γραμμών της επαγγελματικής κατάρτισης και απασχόλησης, την προώθηση του συντονισμού των φορέων που εφαρμόζουν προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης και απασχόλησης και γενικά την κατεύθυνση των δραστηριοτήτων τους σύμφωνα με τα εθνικά προγράμματα ανάπτυξης.

Μέλη του είναι ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Εργασίας, εκπρόσωποι του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Υπουργείου Ανάπτυξης, **ΟΑΕΔ, ΓΣΕΕ, ΠΑΣΕΓΕΣ, ΓΣΕΒΕ, ΣΕΒ, ΚΕΔΚΕ, ΕΣΕΕ**. Κατά περίπτωση συμμετέχουν εκπρόσωποι του Υπουργείου Γεωργίας, Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, Υπουργείου Πολιτισμού, Εργατικής Εστίας, ΕΟΤ, **ΕΟΜΜΕΧ, ΤΕΕ, ΟΕΕ, ΕΕΔΕΚΑ, ΓΕΩΤΕΕ**.

Πηγή: Ν. 1836/1989, ΦΕΚ 79Α, άρθρο 1

Ε.Σ.Ε.Κ.Α. **Εθνικό Συμβούλιο** **Επαγγελματικής** **Κατάρτισης και** **Απασχόλησης**

Το **Ευρωπαϊκό Συμβούλιο** έθεσε σε εφαρμογή το Νοέμβριο του 1997 την Ενιαία Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Απασχόληση σε εφαρμογή της **Συνθήκης του Άμστερνταμ**, που προβλέπει το συντονισμό και τη συστηματική παρακολούθηση των πολιτικών **απασχόλησης** στα κράτη-μέλη της **ΕΕ** με στόχο την επίτευξη της σύγκλισης σε επίπεδο κοινωνικής πολιτικής.

Βασικό στοιχείο υλοποίησης της στρατηγικής αυτής αποτελεί η διατύπωση σε ετήσια βάση από την **ΕΕ** μιας σειράς κατευθυντήριων γραμμών στις οποίες συνοψίζονται τα βασικά σημεία σύγκλισης των πολιτικών απασχόλησης και οι συγκεκριμένοι στόχοι της πολιτικής της **ΕΕ**. Τα κράτη-μέλη εντάσσουν αυτούς τους στόχους στις εθνικές τους πολιτικές και λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα τα οποία αποτυπώνουν στα **Ε.Σ.Δ.Α.**

Το **Ε.Σ.Δ.Α.** είναι η ολοκληρωμένη εθνική πολιτική για την **απασχόληση**, η οποία βασίζεται σε εξειδικευμένους και ποσοτικοποιημένους στόχους, τάσσοντας προθεσμίες για την επίτευξη τους.

Ε.Σ.Δ.Α. **Εθνικό Σχέδιο** **Δράσης για την** **Απασχόληση**

Ανήκει στο **Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.)** και έχει σκοπό να εκπαιδεύει μετά από εισαγωγικό διαγωνισμό πτυχιούχους ΑΕΙ - ΤΕΙ καθώς και ήδη υπηρετούντες δημοσίους υπαλλήλους κατηγορίας ΔΕ με πενταετή προϋπηρεσία. Οι απόφοιτοί της έχουν την δυνατότητα ταχείας ιεραρχικής εξέλιξης σε θέσεις του Δημόσιου Τομέα.

Ε.Σ.Δ.Δ. **Εθνική Σχολή** **Δημόσιας** **Διοίκησης**

Είναι το Υπουργείο Εργασίας. Οι κυριότερες αρμοδιότητες που απορρέουν από αυτό το ρόλο αφορούν τη διαμόρφωση Εθνικής πολιτικής σε θέματα **επαγγελματικής κατάρτισης** και **απασχόλησης**, η εποπτεία και ο συντονισμός των **Ενεργειών ΕΚΤ**, ανεξαρτήτως **Προγράμματος** και ο σχεδιασμός οργανωτικών συστημάτων για την προώθηση αυτών των πολιτικών. Επιπλέον, έχοντας την πλήρη ευθύνη της χώρας έναντι της **Ευρωπαϊκής Επιτροπής** είναι υπεύθυνο για την εξασφάλιση της υψηλής εισροής των κοινοτικών κονδυλίων, στο πλαίσιο συγκεκριμένων διαδικασιών, αποστέλλοντας στην **ΓΔ Απασχόληση και Κοινωνικές Υποθέσεις** πληροφορίες **φυσικού** και **οικονομικού αντικειμένου** των **Επιχειρησιακών Προγραμμάτων**.

Πηγή: ΕΠΛΕ - ΕΚΤ

Εθνικός **Συντονιστής ΕΚΤ**

Ε.Π.Μ. **Ειδική** **Περιβαλλοντική** **Μελέτη**

Μελέτη που εκπονείται με βάση την **Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ) 69269/5387/90** για μια συγκεκριμένη περιοχή (και όχι δραστηριότητα, όπως η **Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων**) και αποσκοπεί στην εκτίμηση της περιβαλλοντικής κατάστασης και «σημασίας» αυτής και στην ένταξή της σε μια από τις κατηγορίες της παραγράφου 1 του άρθρου 21 του Ν.1650/1986.

Πηγή: Ν.1650/1986 και ΚΥΑ 69269/5387/1990

Ε.Σ.Υ. **Ειδική Συγγραφή** **Υποχρεώσεων**

Τεύχος Δημοπράτησης / Συμβατικό Τεύχος. Αποτελεί συμβατικό αντικείμενο και περιγράφει τις υποχρεώσεις του **Εργοδότη** και του **Αναδόχου** που αφορούν τις ειδικές συνθήκες και απαιτήσεις για την κατασκευή του συγκεκριμένου Έργου.

Ε.Υ.Δ.Ε. **Ειδική Υπηρεσία** **Δημοσίων Έργων**

Είναι Ειδικές Υπηρεσίες του πρώην Υπουργείου Δημοσίων Έργων και νυν ΥΠΕΧΩΔΕ των οποίων η σύσταση προβλεπόταν από το Ν.679/77 για την εκτέλεση σημαντικών Έργων.

Οι διαδικασίες σύστασης, η έδρα, η διάρκεια λειτουργίας, η οργάνωση, η στελέχωση και οι αρμοδιότητες των ΕΥΔΕ ορίζονται από ειδικά σχετικά **Προεδρικά Διατάγματα**, σύμφωνα με το Ν.679/1977, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 23 του Ν.1418/1984.

Ε.Υ.ΠΕ. **Ειδική Υπηρεσία** **Περιβάλλοντος**

Ειδική Υπηρεσία που υπάγεται στη Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ. Έχει έδρα την Αθήνα και διάρκεια λειτουργίας πενταετή. Η αρμοδιότητα της ΕΥΠΕ ανάγεται γενικά στην εποπτεία εκπόνησης περιβαλλοντικών μελετών των πάσης φύσεως έργων και δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την εφαρμογή των ειδικών και σημαντικών προγραμμάτων που συνχρηματοδοτούνται από την **ΕΕ** και ιδίως από το **ΚΠΣ**, το **Ταμείο Συνοχής**, το **INTERREG**, όπως και από άλλα **Προγράμματα** και **Πρωτοβουλίες** της **ΕΕ** ή και από Εθνικούς πόρους δηλαδή από το **ΠΔΕ**, το **ΕΤΕΡΠΣ** κλπ. Η εποπτεία αναφέρεται κυρίως στην τήρηση και ενιαία **προστασία του περιβάλλοντος**.

Πηγή: ΠΔ 221/1998 (ΦΕΚ 174Α/24.07.1998)

Ε.Π.Τ.Α. **Ειδικό Πρόγραμμα** **Τοπικής** **Αυτοδιοίκησης**

Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα που καταρτίζεται, βάσει του Ν. 2539/97, άρθρο 13, για την πραγματοποίηση των υποδομών και την υποστήριξη της οργάνωσης και λειτουργίας των Δήμων και Κοινοτήτων - που προβλέπονται από το άρθρο 1 του παραπάνω Νόμου - καθώς και για την πραγματοποίηση δημοσίων επενδύσεων τοπικής ανάπτυξης. Το ΕΠΤΑ έχει πενταετή χρονική διάρκεια (1998 - 2002) που μπορεί να παραταθεί σε επτά χρόνια (1998 - 2004) με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Οι βασικοί πόροι του ΕΠΤΑ προέρχονται από Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους, από το **Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων** και από Εθνικά και Περιφερειακά Κοινοτικά **Προγράμματα** και **Πρωτοβουλίες** που διαχειρίζονται τα Υπουργεία και οι Περιφέρειες και αφορούν σε έργα δήμων και κοινοτήτων.

Πηγή: Ν.2539/1997 «Συγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης»

Ταμείο που χρηματοδοτεί έργα και μελέτες περιβαλλοντικής προστασίας (αναβάθμισης του περιβάλλοντος) και περιβαλλοντικού, πολεοδομικού και χωροταξικού σχεδιασμού.

Αφορά Έργα / Ενέργειες που χρηματοδοτούνται κατά 100% από εθνικά κονδύλια και ενισχύεται, σε μεγάλο βαθμό, από τον ειδικό φόρο καυσίμων. Υπάγεται στο ΥΠΕΧΩΔΕ.

Ε.Τ.Ε.Ρ.Π.Σ. Ειδικό Ταμείο Εφαρμογής Ρυθμιστικών και Πολεοδομικών Σχεδίων

Ειδικός Λογαριασμός Έρευνας λειτουργεί στα ΑΕΙ, τα ΤΕΙ αλλά και σε διάφορα εποπτευόμενα ερευνητικά ιδρύματα, το ΠΙ κλπ. και έχει ως σκοπό τη διάθεση και διαχείριση κονδυλίων κατά παρέκκλιση των διατάξεων περί δημοσίου λογιστικού και προμηθειών. Τα κονδύλια μπορούν να προέρχονται από Κοινοτική ή άλλη πηγή και προορίζονται για την κάλυψη δαπανών που είναι απαραίτητη για τις ανάγκες ερευνητικών, εκπαιδευτικών, επιμορφωτικών, αναπτυξιακών έργων καθώς και συνεχιζόμενης κατάρτισης, την εκπόνηση ειδικών μελετών, την εκτέλεση εργαστηριακών αναλύσεων, και άλλων δραστηριοτήτων που συμβάλλουν στη σύνδεση της εκπαίδευσης και της έρευνας με την παραγωγή. Ο Ειδικός Λογαριασμός διοικείται από Επιτροπή.

Ειδικός Λογαριασμός Έρευνας

Ο όρος **παιδεία** θεωρείται συνήθως ως συνώνυμος προς την αγωγή, τη μόρφωση και την **εκπαίδευση**, όμως οι έννοιες διαφέρουν. Η αγωγή δηλώνει τη σκόπιμη ενέργεια του παιδεύοντος επί του παιδευομένου και αναφέρεται κυρίως στην παιδική ηλικία. Η μόρφωση εκφράζει το αποτέλεσμα της αγωγής και της παιδείας. Η παιδεία διαφέρει από τους παραπάνω όρους, επειδή δηλώνει την ενεργητική από την πλευρά του παιδεύοντος και του παιδευομένου (αλληλενέργεια) ενσυνείδητη και σκόπιμα οργανωμένη κοινωνική λειτουργία της διαμόρφωσης του ανθρώπου, κάθε ηλικίας, ως ατομικής προσωπικότητας και ως κοινωνικού όντος. Η εκπαίδευση εξάλλου εκφράζει την οργανωμένη παιδεία που περιέχεται στο σχολείο.

Εκπαίδευση

Πηγή: ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ CEDEFOP, Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 1996

Η διαδικασία βάσει της οποίας ελέγχονται οι **παρεμβάσεις**. Ο έλεγχος στα πλαίσια του ΚΠΣ γίνεται σε πρώτο επίπεδο από τη **Διαχειριστική Αρχή** (εσωτερικός & προληπτικός έλεγχος), σε δεύτερο επίπεδο από την **Αρχή Πληρωμής** (χρηματοοικονομικός, δειγματοληπτικός έλεγχος) και σε τρίτο επίπεδο από την **Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου**.

Έλεγχος

Ολόκληρο το παραπάνω σύστημα παρακολουθείται με ελέγχους από την **Ευρωπαϊκή Επιτροπή** για πιστοποίηση της καλής λειτουργίας της διαχείρισης και των ελέγχων.

Πηγές: 1) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 του Συμβουλίου της 21.6.1999 για τα Διαρθρωτικά Ταμεία, 2) Ν. 2860/2000 (ΦΕΚ 251Α/14.11.2000)

Ελληνική Αρχαιολογική Υπηρεσία

Υπηρεσία που ανήκει στο Υπουργείο Πολιτισμού και είναι χωρισμένη στις Εφορείες Προϊστορικών / Κλασικών Αρχαιοτήτων, Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, Νεωτέρων Μνημείων και Εναλίων Αρχαιοτήτων. Οι Εφορείες αυτές έχουν το δικαίωμα να εμποδίζουν την κατασκευή οποιουδήποτε έργου, όταν διαπιστωθεί η ύπαρξη αρχαιολογικών θησαυρών, ώστε να διευκολύνεται η διενέργεια ανασκαφών.

Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε. Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης

Η ΕΕΤΑΑ ιδρύθηκε το 1985 λειτουργεί με τη μορφή της ανώνυμης εταιρίας, και διέπεται από τις διατάξεις του Ν. 2190/20 και του ιδρυτικού της νόμου. Ανήκει στον κοινωνικό τομέα της οικονομίας, διοικείται από ενδεκαμελές αιρετό Διοικητικό Συμβούλιο και έχει μετόχους φορείς της Αυτοδιοίκησης, το Ελληνικό Δημόσιο και φορείς του Κοινωνικού τομέα.

Η ΕΕΤΑΑ έχει σκοπό την παροχή επιστημονικής και τεχνικής υποστήριξης σε φορείς της Αυτοδιοίκησης καθώς και σε φορείς του Δημοσίου και του Κοινωνικού τομέα. Επιπλέον και για την επίτευξη του σκοπού της συμμετέχει σε μεγάλο αριθμό δικτύων και συνεργασιών.

ΕΛ.Κ.Ε. Α.Ε. Ελληνικό Κέντρο Επενδύσεων

Οργανισμός δημοσίου συμφέροντος που εποπτεύεται από το ΥΠΕΘΟ. Η αποστολή του είναι να προσελκύσει, να προωθήσει και να υποστηρίξει επενδυτικές δραστηριότητες στην Ελλάδα και να επεκτείνει τις διεθνείς συνεργασίες ελληνικών εταιρειών. Το ΕΛΚΕ εισάγει και εφαρμόζει την φιλοσοφία «one-stop-shop» στην Ελλάδα και έχει ως στόχους την προσέλκυση των επενδύσεων, την υποστήριξη επενδυτικών σχεδίων κατά το στάδιο της υλοποίησης, τη διαχείριση αιτήσεων υπαγωγής στο κίνητρο επιχορήγησης του Αναπτυξιακού Νόμου (στις περιπτώσεις που το κόστος επένδυσης ξεπερνά ένα συγκεκριμένο όριο) καθώς και την υποβολή στην κυβέρνηση προτάσεων τροποποίησης του νομοθετικού και κοινοτικού πλαισίου που αφορά στις επενδύσεις.

ΕΛ.Ο.Γ. Ελληνικός Οργανισμός Γάλακτος

Ο ΕΛΟΓ είναι ΝΠΙΔ εποπτευόμενο από το Υπουργείο Γεωργίας. Σκοπός του ΕΛΟΓ είναι:

- η παρακολούθηση της διαχείρισης του συστήματος των **ποσοστώσεων** γάλακτος
- ο συντονισμός και η εφαρμογή των κοινοτικών **Προγραμμάτων** βελτίωσης της ποιότητας του γάλακτος καθώς και των λοιπών κοινοτικών προγραμμάτων στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων
- η διαχείριση του καθεστώτος των παραδοσιακών προϊόντων γάλακτος
- η άσκηση συμβουλευτικού ρόλου προς το Υπουργείο Γεωργίας για θέματα που αφορούν τον τομέα του γάλακτος.

Πηγή: Νόμος 2127/1993 όπως τροποποιήθηκε με τον Ν. 2332/1995

Ο ΕΛΓΑ είναι ΝΠΙΔ, εποπτευόμενο από το Υπουργείο Γεωργίας. Ασχολείται με την ασφάλιση και προστασία της γεωργικής παραγωγής και του κεφαλαίου των αγροτικών εκμεταλλεύσεων από φυσικούς κινδύνους σαν βασικό μέτρο στήριξης του εισοδήματος των αγροτών. Οι δραστηριότητες του ΕΛΓΑ είναι:

- η ασφάλιση των ζημιών της φυτικής παραγωγής από το σύνολο σχεδόν των φυσικών κινδύνων
- η ασφάλιση των ζημιών του ζωικού κεφαλαίου από το σύνολο σχεδόν των φυσικών κινδύνων και των ασθενειών - παθήσεων
- η ενεργητική προστασία του φυτικού κεφαλαίου και της φυτικής παραγωγής από τον παγετό και το χαλάζι.

Πηγή: Ν. 1790/1988

ΕΛ.Γ.Α. Ελληνικός Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων

Ανώνυμη εταιρεία με μοναδικό μέτοχο το Υπουργείο Ανάπτυξης με πεδίο αρμοδιότητας τη στήριξη των ΜΜΕ του δευτερογενούς και του τριτογενούς τομέα της οικονομίας. Οι βασικοί στόχοι του Οργανισμού για την περίοδο 1995 - 2000 ήταν οι εξής:

- η συμβολή στο συστηματικό σχεδιασμό και στην εφαρμογή της εθνικής πολιτικής για την ανάπτυξη των ΜΜΕ
- η προώθηση του επιχειρηματικού πνεύματος και ανάπτυξη ευνοϊκού επιχειρηματικού περιβάλλοντος
- η ενίσχυση της δημιουργίας υλικών και άυλων υποδομών στήριξης των ΜΜΕ.

Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. Ελληνικός Οργανισμός Μικρών - Μεσαίων Επιχειρήσεων και Χειροτεχνίας

ΝΠΔΔ που αποσκοπεί στην προστασία και ανάπτυξη του εμπορίου, της βιομηχανίας, της βιοτεχνίας και των επαγγελματιών στην περιφέρεια του επιμελητηρίου, μέσα στα πλαίσια των συμφερόντων της εθνικής οικονομίας. Γνωμοδοτεί προς την Πολιτεία για κάθε θέμα οικονομικού περιεχομένου.

Πηγή: ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ CEDEFOP, Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 1996

Εμπορο- βιομηχανικό Επιμελητήριο

Φορέας οικονομικής διαχείρισης Έργων / Ενεργειών.

Διαχειρίζεται τις πιστώσεις που του μεταφέρει ο Φορέας Εθνικής Χρηματοδότησης, τις οποίες κατευθύνει προς τα έργα, ενώ σε πολλές περιπτώσεις έχει και αρμοδιότητες τεχνικής υποστήριξης (οργάνωση σεμιναρίων, συλλογή και επεξεργασία προτάσεων, συμμετοχή στην αξιολόγηση των προτάσεων κλπ.).

Ε.Φ. ή Ε.Φ.Δ. Ενδιάμεσος Φορέας ή Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης

Ο όρος Ενέργεια εμφανίζεται σε ορισμένες περιπτώσεις (π.χ. ΕΠΕΑΕΚ) ως ενδιάμεσο υποσύνολο μεταξύ Μέτρου και Έργου.

Στην περίπτωση αυτή, Ενέργεια είναι σύνολο Έργων, ενώ σύνολο Ενεργειών αποτελούν το Μέτρο. Συχνά αναφέρονται απλά ως Ενέργειες οι άυλες ενέργειες.

Ενέργεια

Ενιαία Αγορά

Η ενιαία αγορά της **Ευρωπαϊκής Ένωσης** τέθηκε σε ισχύ το 1993, διασφαλίζοντας τέσσερις βασικές αρχές: ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων, προσώπων, υπηρεσιών και κεφαλαίων σε μια εσωτερική αγορά χωρίς σύνορα. Την 1η Ιανουαρίου 1993, καταργήθηκαν όλοι οι τελωνειακοί έλεγχοι στα εσωτερικά σύνορα καθώς και η χρήση του ενιαίου διοικητικού εγγράφου για την κυκλοφορία των εμπορευμάτων. Διενεργούνται ακόμη και σήμερα δειγματοληπτικοί έλεγχοι για ναρκωτικά και μετανάστευση, οι συνθήκες όμως έλεγχοι έχουν καταργηθεί.

Ε

Ε.Ε.Π. Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη

Κοινό πλαίσιο δράσης μεταξύ των χωρών της **Ευρωπαϊκής Ένωσης**, το οποίο εκπονήθηκε ύστερα από απόφαση του **Ευρωπαϊκού Συμβουλίου** (Ιούνιος 1985), κυρώθηκε από τα κράτη μέλη και τέθηκε σε ισχύ από 1ης Ιουλίου 1987. Αντικαταστάθηκε από τη **Συνθήκη του Μάαστριχτ** η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1.1.1993

Η ΕΕΠ αναμορφώνει προηγούμενες συνθήκες της **Ευρωπαϊκής Ένωσης** και καθορίζει τα στάδια και το χρονοδιάγραμμα των αναγκαίων για την υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς μέτρων.

Ενιαίο Έγγραφο Προγραμματισμού

Ένα και μόνο έγγραφο, το οποίο εγκρίνεται από την **Επιτροπή** και στο οποίο συγκεντρώνονται τα στοιχεία που περιέχονται σε ένα **Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης** και σε ένα **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα**.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 του Συμβουλίου της 21.6.1999 για τα Διαρθρωτικά Ταμεία

Ε.Μ.Α. Ενιαίο Μητρώο Αξιολογητών Ε.Κ.Τ.

Μηχανογραφημένη βάση δεδομένων στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Υπάγεται στην αρμοδιότητα της **Γενικής Γραμματείας Διαχείρισης Κοινοτικών και Άλλων Πόρων** του Υπουργείου. Περιέχει τα στοιχεία εμπειρογνομόνων, αναγνωρισμένων από Γνωμοδοτική Επιτροπή να αξιολογήσουν προτάσεις φορέων για ενέργειες ανθρωπίνων πόρων. Οι αξιολογητές αναγνωρίζονται ανάλογα με το θεματικό τους αντικείμενο και την ομάδα στόχο.

Ενισχύσεις Επιχειρήσεων

Σύμφωνα με τον Κανονισμό του **ΕΓΤΠΕ**, ενίσχυση για επενδύσεις παρέχεται σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις:

- η οικονομική βιωσιμότητα των οποίων μπορεί να καταδειχθεί
- οι οποίες πληρούν τις ελάχιστες προϋποθέσεις σχετικά με το **περιβάλλον**, την υγιεινή και την καλή διαβίωση των ζώων, και
- στις οποίες ο γεωργός διαθέτει επαρκή επαγγελματική ικανότητα. Δεν χορηγείται ενίσχυση για επενδύσεις που έχουν ως στόχο την αύξηση της παραγωγής προϊόντων, τα οποία δεν μπορούν να βρουν κανονικές διεξόδους στην αγορά.

Εξ άλλου, σύμφωνα με τις διατάξεις του, το **ΕΤΠΑ** συμμετέχει στη χρηματοδότηση της ανάπτυξης του ενδογενούς δυναμικού, μέσω ενισχυσεων των δραστηριοτήτων των **μικρομεσαίων επιχειρήσεων**, στα οποία περιλαμβάνονται ειδικότερα:

- υπηρεσίες που παρέχονται στις επιχειρήσεις, ιδίως στους τομείς της διαχείρισης, των μελετών και ερευνών της αγοράς
- υπηρεσίες με σκοπό τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης, εξαιρουμένων των μέτρων που χρηματοδοτούνται από το **ΕΚΤ**.

Τέλος, σύμφωνα με τη Συνθήκη οι κρατικές ενισχύσεις για να είναι συμβατές με την κοινή αγορά, θα πρέπει να μη νοθεύουν ή να μην απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό και να μην επηρεάζουν τις μεταξύ των κρατών - μελών συναλλαγές. Οι κρατικές ενισχύσεις που συμβιβάζονται με την κοινή αγορά αναφέρονται στα άρθρα 87 έως 89 της Συνθήκης.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1257/1999 του Συμβουλίου της 17.5.1999, Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1783/1999 του Συμβουλίου της 27.7.1999, Συνθήκη ίδρυσης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

Ένταλμα Πληρωμής

Έντυπο με το οποίο εντέλλεται μια Υπηρεσία (Οργανισμός, κλπ.) να πληρώσει ένα ποσό σε ένα ορισμένο νομικό και φυσικό πρόσωπο για ορισμένη αιτία και συνοδεύεται από τα αντίστοιχα παραστατικά στοιχεία, π.χ. Τιμολόγια, Δελτία Παροχής Υπηρεσιών, απόφαση έγκρισης της δαπάνης, Πρακτικά Διαγωνισμών, Πρακτικά Δ.Σ. Οργανισμών ή του αρμόδιου οργάνου του φορέα, φορολογική - ασφαλιστική ενημερότητα, κλπ.

Ένταξη Έργου

Πραγματοποιείται όταν, με την υποβολή του **Τεχνικού Δελτίου Έργου**, παρουσιάζονται για το **έργο** η **επιλεξιμότητα** και η σκοπιμότητά του, ποσοτικοποιημένοι στόχοι εκρών (**δείκτες**), ο συνολικός **προϋπολογισμός** υλοποίησης, το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης και περιγραφή των **υποέργων** και εξασφαλίζεται η λειτουργικότητά του μετά την πραγματοποίηση.

Η απόφαση για την ένταξη του έργου εκδίδεται από τον Γενικό ή Ειδικό Γραμματέα στον οποίο υπάγεται η **Διαχειριστική Αρχή** του **Επιχειρησιακού Προγράμματος**, μετά από συνεργασία - συντονισμό με την ΚΔΑ και τα καθ' ύλην αρμόδια Υπουργεία.

Για τα δημόσια έργα **προϋπολογισμού** άνω των 50 εκ. Ευρώ (**μεγάλα έργα**), καθώς και για τα δημόσια έργα που παράγουν έσοδα στον **Τελικό Δικαιούχο**, η απόφαση ένταξης εκδίδεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας.

Πηγή: Ν. 2860/2000 (ΦΕΚ 251Α/14.11.2000)

Ένταξη της διάστασης του φύλου (Gender Mainstreaming)

Η συστηματική ένταξη των ειδικών καταστάσεων, προτεραιοτήτων και αναγκών των ανδρών και γυναικών σε όλες τις Ευρωπαϊκές πολιτικές και δράσεις με στόχο την προώθηση της **ισότητας** μεταξύ ανδρών και γυναικών.

Ε.Ν.Α.Ε. Ένωση Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ελλάδος

Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου. Το συλλογικό όργανο των **Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων** της χώρας.

Ε.Σ.Π.ΕΛ. Εξειδικευμένος Σύμβουλος Ποιοτικού Ελέγχου

Φορέας που συστάθηκε βάσει του Ν.2372 / 1996 «Για την επιτάχυνση της αναπτυξιακής διαδικασίας», με αρμοδιότητα τη διενέργεια ελέγχων ποιότητας των κατασκευαζόμενων έργων των φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα που συγχρηματοδοτούνται από πόρους της **Ευρωπαϊκής Ένωσης**. Με την ΚΥΑ 64517/ΕΥ5 6195/2.10.03 (ΦΕΚ Β' 1539-17.10.03) ρυθμίζονται όλα τα θέματα σχετικά με τους ελέγχους ποιότητας στα δημόσια έργα που διενεργούνται από τον ΕΣΠΕΛ και των ειδικότερων θεμάτων λειτουργίας του.

Εξισωτική Αποζημίωση (Compensatory Allowance)

Ειδική αποζημίωση που χορηγείται σε γεωργούς **μειονεκτικών περιοχών**. Η αποζημίωση χορηγείται εάν οι γεωργοί καλλιεργούν μια ελάχιστη γεωργική έκταση, αναλαμβάνουν την δέσμευση να συνεχίσουν την γεωργική δραστηριότητα επί πέντε τουλάχιστον έτη και χρησιμοποιούν συνήθεις καλές γεωργικές πρακτικές.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΚ) 1257/1999 (άρθρο 14), Κανονισμός (ΕΚ) 1750/1999 (άρθρο 11)

Επαγγελματική εκπαίδευση

Κάθε σχήμα **εκπαίδευσης** που προετοιμάζει για την απόκτηση προσόντος σχετικού με ένα συγκεκριμένο επάγγελμα, μια συγκεκριμένη τέχνη ή **απασχόληση**, ή που παρέχει την απαραίτητη κατάρτιση και τις απαραίτητες δεξιότητες για ένα τέτοιο επάγγελμα, μια τέτοια τέχνη ή **απασχόληση**, οποιαδήποτε και αν είναι η ηλικία και οποιοδήποτε το επίπεδο της κατάρτισης των μαθητών ή των σπουδαστών, έστω και αν το πρόγραμμα κατάρτισης περιέχει κάποιο στοιχείο **γενικής εκπαίδευσης**.

Στη δεύτερη βαθμίδα της εκπαίδευσης, στον κύκλο που ακολουθεί την υποχρεωτική εκπαίδευση, ο όρος χρησιμοποιείται για να δηλώνει την εκπαίδευση που προετοιμάζει για επαγγέλματα που δεν είναι τεχνικά, όπως τα γεωργοκτηνοτροφικά, οικονομίας και διοίκησης, κοινωνικών υπηρεσιών, κτλ.

Πηγή: ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ CEDEFOP, Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 1996

Το μέρος της **επαγγελματικής εκπαίδευσης** που παρέχει τις ειδικές επαγγελματικές γνώσεις και δεξιότητες με τις οποίες ολοκληρώνεται η επαγγελματική επάρκεια του εκπαιδευόμενου, και το οποίο αποτελεί αντικείμενο επαγγελματικής **επιμόρφωσης**.

Οι σχολές του **ΟΑΕΔ** που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εργασίας παρέχουν κυρίως επαγγελματική κατάρτιση, ενώ τα Τεχνικά Επαγγελματικά Εκπαιδευτήρια του Υπουργείου Παιδείας παρέχουν κυρίως επαγγελματική εκπαίδευση.

Πηγή: ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ CEDEFOP, Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 1996

Επαγγελματική κατάρτιση

Επαγγελματική κατάρτιση που προετοιμάζει για ένα επάγγελμα διαφορετικό από αυτό που αποσκοπούσε η **αρχική κατάρτιση** ή από αυτό που ασκούσε ο εργαζόμενος και για διάφορους λόγους αναγκάστηκε να το σταματήσει. Η επανακατάρτιση των εργαζομένων παρέχεται σε ειδικά κέντρα ταχύρρυθμης κατάρτισης του ΟΑΕΔ που αναφέρονται ως ΚΕΤΕΚ.

Πηγή: ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ CEDEFOP, Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 1996

Επανακατάρτιση

Οι τρέχουσες μεταβιβάσεις που πραγματοποιούνται από το Δημόσιο, ως μέσο άσκησης οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής, προς επιχειρηματικές μονάδες εγκατεστημένες στη χώρα, για να επηρεάσουν τις τιμές πώλησης των αγαθών και υπηρεσιών ή να καταστήσουν δυνατή την ικανοποιητική αμοιβή των συντελεστών της παραγωγής. Θεωρούνται αρνητικοί έμμεσοι φόροι.

Πηγή: «Λεξιλόγια εθνικολογιστικών όρων», Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδος (Ε.Σ.Υ.Ε.)

Επιδότησεις

Η αρχή της επικουρικότητας έχει ως στόχο να εξασφαλίσει ότι οι αποφάσεις λαμβάνονται όσο το δυνατόν πιο κοντά στον πολίτη ενώ ελέγχεται διαρκώς ότι η δράση που αναλαμβάνεται σε κοινοτικό επίπεδο δικαιολογείται σε σχέση με τις δυνατότητες που προσφέρονται σε εθνική, περιφερειακή ή τοπική κλίμακα.

Συγκεκριμένα, πρόκειται για την αρχή σύμφωνα με την οποία η **Ένωση** ενεργεί - εκτός από τους τομείς που υπάγονται στην αποκλειστική της αρμοδιότητα - μόνο όταν η δράση της θα είναι πιο αποτελεσματική από τη δράση που θα διεξαχθεί σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο. Συνδέεται στενά με τις αρχές της αναλογικότητας και της αναγκαιότητας που προϋποθέτουν ότι η δράση της **Ένωσης** δεν πρέπει να υπερβαίνει ό,τι είναι αναγκαίο για να επιτευχθούν οι στόχοι της **Συνθήκης**.

Επικουρικότητα (Subsidiarity)

Η Δαπάνη η οποία αντιστοιχεί σε **Έργο / Ενέργεια**, ή σε μέρος αυτού, που μπορεί να συγχρηματοδοτηθεί.

Επιλέξιμη Δαπάνη

Επιλέξιμο Έργο / Ενέργεια

Θεωρείται το Έργο / Ενέργεια που πληροί τα γενικά κριτήρια **επιλεξιμότητας**, καθώς και τα ειδικά ανά Άξονα και Μέτρο, όπως αυτά αποφασίστηκαν από την **Επ.Πα.** ενός **Προγράμματος**, με βάση το **ΚΠΣ**, το σχετικό **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα** και βέβαια τον κανονισμό του **Διαρθρωτικού Ταμείου**, από το οποίο συγχρηματοδοτείται το αντίστοιχο **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα**.

Επιλεξιμότητα

Η συμβατότητα με το θεσμικό πλαίσιο που ισχύει για τις χρηματοδοτήσεις από την **ΕΕ**. Αφορά κυρίως δύο μεγάλες κατηγορίες: τις συγχρηματοδοτούμενες ενέργειες και τις δαπάνες.

Επιμόρφωση

Εξωσχολική και μετασχολική μόρφωση των πολιτών για τη συμπλήρωση των κενών της **εκπαίδευσης** και η συνεχής ενημέρωση αυτών επί των νέων εξελίξεων και τάσεων της ανθρώπινης δημιουργίας με σκοπό τη βελτίωση της ατομικής, οικογενειακής και κοινωνικής διαβίωσης και συμπεριφοράς ως και της επαγγελματικής τους **απασχόλησης**. Ο σκοπός της επιμόρφωσης μπορεί να είναι γενικός ή ειδικός για την κάλυψη ατομικών, ομαδικών, τοπικών, περιφερειακών και εθνικών αναγκών.

Πηγή: ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ CEDEFOP, Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 1996

Ε.Δ.ΕΛ. Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου

Επταμελής επιτροπή που συγκροτείται στο **Γενικό Λογιστήριο του Κράτους** με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και έχει σκοπό τη διενέργεια ελέγχων των **Διαχειριστικών Αρχών**, της **Αρχής Πληρωμής**, των **Τελικών Δικαιούχων** και **πράξεων** του Γ' ΚΠΣ. Η Επιτροπή αποτελείται από τον Γενικό Διευθυντή της Γενικής Διεύθυνσης Διοίκησης και Δημοσιονομικών Ελέγχων ως Πρόεδρο, τους Διευθυντές των Διευθύνσεων Προγραμματισμού και Ελέγχων, Μελετών και Αξιολόγησης και Δημοσιονομικών Σχέσεων με την ΕΕ του Υπουργείου Οικονομικών (Γ.Λ.Κ.) και τρεις εμπειρογνώμονες με εμπειρία σε θέματα δημοσιονομικού ελέγχου των κοινοτικών προγραμμάτων.

Πηγή: Ν. 2860/2000 (ΦΕΚ 251Α/14.11.2000)

Ε.Ε.Α. Επιτροπή Εισήγησης για Ανάθεση

Επιτροπή που συγκροτείται από την **Προϊσταμένη Αρχή** του **φορέα κατασκευής** ενός έργου. Στην επιτροπή συμμετέχουν τέσσερις υπάλληλοι φορέων του δημόσιου τομέα, ένας εκπρόσωπος του φορέα κατασκευής, ένας εκπρόσωπος του **Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος** και ένας εκπρόσωπος των εργοληπτικών οργανώσεων, ένας δε από αυτούς ορίζεται Πρόεδρος και ένας άλλος αναπληρωτής του.

Πηγή: Π.Δ. 609/1985 (ΦΕΚ 223Α/31.12.1985)

Όργανο ορισμένο από το κράτος μέλος, που συνοδεύει την **παρέμβαση**, ελέγχει τη διαχείρισή της εκ μέρους της **Διαχειριστικής Αρχής**, εξασφαλίζει την τήρηση των οικείων κατευθύνσεων και κανόνων εφαρμογής και εξετάζει την **αξιολόγησή** της.

Η Επιτροπή Παρακολούθησης βεβαιώνεται για την αποτελεσματικότητα και την ποιότητα της εκτέλεσης της παρέμβασης.

Η Επιτροπή Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος έχει ως αποστολή την παρακολούθηση της αποτελεσματικής και ορθής εφαρμογής του.

Η Επιτροπή Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος αποτελείται τουλάχιστον από εκπροσώπους της **Διαχειριστικής Αρχής του Επιχειρησιακού Προγράμματος**, της **Αρχής Πληρωμής**, της **Επιτροπής Δημοσιονομικού Ελέγχου**, εκπροσώπους του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και των αρμόδιων Υπουργείων και αντιπροσώπους των οικονομικών και κοινωνικών εταίρων και αντιπροσωπευτικών μή κυβερνητικών οργανώσεων, προωθώντας, κατά το δυνατόν, την ισόρροπη συμμετοχή ανδρών και γυναικών. Στις Επιτροπές Παρακολούθησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Περιφερειών συμμετέχουν και εκπρόσωποι των ΟΤΑ Α' και Β' βαθμίδας. Στην Επιτροπή Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος συμμετέχουν επίσης εκπρόσωποι της **Επιτροπής** και της **Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων** χωρίς δικαίωμα ψήφου.

Η Επιτροπή Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος συγκροτείται με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, με την οποία και ορίζονται ο πρόεδρος, τα μέλη και οι αναπληρωτές τους. Οι αποφάσεις της Επιτροπής Παρακολούθησης λαμβάνονται κατά πλειοψηφία, δεν μπορεί όμως να ληφθεί απόφαση της Επιτροπής Παρακολούθησης χωρίς τη σύμφωνη γνώμη του Προέδρου της.

Η αποστολή, οι αρμοδιότητες, η συγκρότηση και οργάνωση της Επιτροπής Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος καθορίζονται στον Ν. 2860/2000 (άρθρα 15 και 16).

Πηγές: 1) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 του Συμβουλίου της 21.6.1999 περί γενικών διατάξεων για τα Διαρθρωτικά Ταμεία, 2) Ν. 2860/2000 (ΦΕΚ 251Α/14.11.2000)

Επιτροπή Παρακολούθησης του Κ.Π.Σ.

Επ.Πα. του Κ.Π.Σ.

Ε

Η Επιτροπή Παρακολούθησης του ΚΠΣ έχει ως αποστολή να παρακολουθεί την αποτελεσματική και ορθή εφαρμογή του ΚΠΣ.

Πρόεδρος της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΚΠΣ είναι ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας, ο οποίος αναπληρώνεται από τον αρμόδιο Γενικό Γραμματέα. Η Επιτροπή Παρακολούθησης του ΚΠΣ αποτελείται από τους Προέδρους των **Επιτροπών Παρακολούθησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων**, εκπροσώπους του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, της **Διαχειριστικής Αρχής του ΚΠΣ**, της **Αρχής Πληρωμής**, της **Επιτροπής Δημοσιονομικού Ελέγχου**, εκπροσώπους των αρμόδιων Υπουργείων και αντιπροσώπους των ΟΤΑ, των οικονομικών και κοινωνικών εταίρων και αντιπροσωπευτικών μή κυβερνητικών οργανώσεων, προωθώντας, κατά το δυνατόν, την ισόρροπη συμμετοχή ανδρών και γυναικών. Στην Επιτροπή Παρακολούθησης του ΚΠΣ συμμετέχουν επίσης εκπρόσωποι της **Ευρωπαϊκής Επιτροπής** και της **Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων** χωρίς δικαίωμα ψήφου.

Η Επιτροπή Παρακολούθησης του ΚΠΣ συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, με την οποία και ορίζονται τα μέλη και οι αναπληρωτές τους. Με όμοια απόφαση δύναται να συγκροτούνται υποεπιτροπές συμβουλευτικού χαρακτήρα για το συντονισμό δραστηριοτήτων σε ειδικούς τομείς, το έργο των οποίων δεν θίγει τις αρμοδιότητες των **Επιτροπών Παρακολούθησης του ΚΠΣ** και των **Επιχειρησιακών Προγραμμάτων**. Οι αποφάσεις της Επιτροπής Παρακολούθησης λαμβάνονται κατά πλειοψηφία, δεν μπορεί όμως να ληφθεί απόφαση της Επιτροπής Παρακολούθησης χωρίς τη σύμφωνη γνώμη του Προέδρου της.

Η αποστολή, οι αρμοδιότητες, η συγκρότηση και οργάνωση της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΚΠΣ καθορίζονται στον Ν. 2860/2000 (άρθρα 13 και 14).

Πηγή: Ν. 2860/2000 (ΦΕΚ 251Α/14.11.2000)

Επιτροπή Παραλαβής

Επιτροπή που ορίζεται από την **Προϊσταμένη Αρχή** για τη διενέργεια της Προσωρινής ή Οριστικής Παραλαβής, αφού προηγουμένως η **Διευθύνουσα Υπηρεσία** της ανακοινώσει την περάτωση των εργασιών και τη σύνταξη της Τελικής Επιμέτρησης. Η Επιτροπή είναι τριμελής, όταν πρόκειται όμως για σημαντικά έργα μπορεί να οριστούν μέχρι και τέσσερα επιπλέον μέλη για να περιληφθούν σε αυτήν τεχνικοί διαφόρων ειδικοτήτων, ανάλογα με τη φύση του Έργου.

Πηγή: ΠΔ 609/1985, άρθρο 53

Ενεαμελής «Επιτροπή» που συγκροτήθηκε αρχικά με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, στο πλαίσιο του άρθρου 30 του Ν.1260/93, για τη «Διοίκηση - Διαχείριση - Εκμετάλλευση και Χωροθέτηση τουριστικών λιμένων» και υπάγεται σήμερα στο Υπουργείο Ανάπτυξης.

Η Επιτροπή αποτελείται από εκπροσώπους των Υπουργείων Ανάπτυξης, Εθνικής Άμυνας (ΓΕΝ), Οικονομικών, Πολιτισμού, Εμπορικής Ναυτιλίας, ΠΕΧΩΔΕ και του ΕΟΤ.

Επιτροπή Τουριστικών Λιμένων

Το νεότερο όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ιδρύθηκε ως Συμβουλευτικό όργανο από τη **Συνθήκη του Μάαστριχτ** το Δεκέμβριο του 1991. Τα 222 μέλη της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Περιφερειών μπορούν να εκφράζουν τις απόψεις τους για οποιοδήποτε κοινοτικό μέτρο αφορά άμεσα τις Περιφέρειες.

Η Συνθήκη απαιτεί να ζητείται η γνώμη της Επιτροπής για ζητήματα που άπτονται περιφερειακών συμφερόντων (μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται τα διευρωπαϊκά δίκτυα, η δημόσια υγεία, η παιδεία, η νεότητα, ο πολιτισμός και η οικονομική και κοινωνική συνοχή). Η Επιτροπή μπορεί επίσης, με δική της πρωτοβουλία, να διατυπώσει γνώμη και για άλλα θέματα που έχουν επιπτώσεις σε πόλεις και περιφέρειες, όπως η γεωργία και η περιβαλλοντική προστασία.

Πηγή: «Στην Υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Οδηγός του Πολίτη για τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης», Δεύτερη Έκδοση, Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 1999

Ε.Τ.Π. Επιτροπή των Περιφερειών

Έγγραφο που εγκρίνεται από την **Ευρωπαϊκή Επιτροπή** και που αποσκοπεί στην εφαρμογή ενός **Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης** και περιέχει ένα συνεπές σύνολο αξόνων προτεραιότητας αποτελούμενων από πολυετή **μέτρα**, για την πραγματοποίηση του οποίου μπορεί να ζητηθεί η συνδρομή ενός ή περισσότερων **Διαρθρωτικών Ταμείων** και ενός ή περισσότερων από τα άλλα χρηματοδοτικά όργανα, καθώς και της **Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων**. Ολοκληρωμένο επιχειρησιακό πρόγραμμα είναι το επιχειρησιακό πρόγραμμα, του οποίου η χρηματοδότηση γίνεται από περισσότερα του ενός Ταμεία.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 του Συμβουλίου της 21.6.1999 για τα Διαρθρωτικά Ταμεία

Ε.Π. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα

ΕΡΓΟΣΕ

Έργα ΟΣΕ Α.Ε.

Είναι θυγατρική εταιρεία του Οργανισμού Σιδηροδρόμων Ελλάδος (ΟΣΕ) και δημιουργήθηκε για να αναλάβει τη διαχείριση του επενδυτικού προγράμματος του ΟΣΕ που συγχρηματοδοτείται από το **Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης** και το **Ταμείο Συνοχής**, στο πλαίσιο συμφωνίας που είχε συναφθεί μεταξύ των ελληνικών και κοινοτικών αρχών. Εποπτεύεται από το Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών.

Έργο με «Παραχώρηση»

Έργο για την εκτέλεση του οποίου συνάπτεται **Σύμβαση Παραχώρησης δημοσίων έργων** μεταξύ **Αναδόχου** και αναθέτουσας Αρχής.

Πηγές: ΠΔ 265/1991 και ΠΔ 23/1993

Ε/Ε

Έργο/ Ενέργεια

Ολοκληρωμένο και λειτουργικά αυτοτελές αντικείμενο που μπορεί να προσδιορίζεται με το χαρακτήρα της υλικής (υλικοτεχνική υποδομή - εξοπλισμός) ή άυλης παρέμβασης (καταρτίσεις κάθε είδους, ενέργειες κοινωνικού χαρακτήρα κλπ.).

Το Έργο/ Ενέργεια συντίθεται από πλήθος ομοιογενών δραστηριοτήτων οι οποίες κατατείνουν στην ολοκλήρωσή του (π.χ. αγορά γης, μελέτες, κατασκευή, επίβλεψη, προμήθεια εξοπλισμού ή εκπόνηση επιμορφωτικού προγράμματος, επιμόρφωση ομάδας, διάχυση των αποτελεσμάτων της επιμόρφωσης κλπ.).

Ένα Έργο/ Ενέργεια είναι δυνατόν να υλοποιείται με περισσότερες της μιας **Συμβάσεις**, οι οποίες αντιστοιχούν σε διακριτά τμήματα του συνολικού αντικειμένου.

Στην περίπτωση αυτή, για κάθε σύμβαση ορίζεται ένα **Υποέργο**. Στο Γ' ΚΠΣ αντί για Ε/Ε Έργο/ Ενέργεια χρησιμοποιείται ο όρος **Πράξη**.

Εργοδότης ή Κύριος του Έργου

Προκειμένου για δημόσια έργα, είναι το Δημόσιο ή άλλο νομικό πρόσωπο του δημοσίου τομέα, για λογαριασμό του οποίου καταρτίζεται η **Σύμβαση** ή κατασκευάζεται το Έργο.

Πηγή: Άρθρο 3 του Ν. 1418/1984 «Δημόσια Έργα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων»

Ε.Σ.Α.

Εσωτερικός Συντελεστής Αποδοτικότητας

I.R.R.

Internal Rate of Return

Η απόδοση ενός Σχεδίου Επένδυσης που στηρίζεται στις προεξοφλημένες ροές εσόδων - εξόδων και εκφράζεται σε επί τοις εκατό ποσοστό (%).

Αρχή βάσει της οποίας οι φορείς, εθνικοί, περιφερειακοί και τοπικοί βρίσκονται σε στενή συνεργασία με την **Ευρωπαϊκή Επιτροπή** για την προετοιμασία και εκτέλεση των προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από την **Ευρωπαϊκή Ένωση** και μεριμνούν για την ορθή υλοποίησή τους.

Η Αρχή αυτή αποτελεί μια από τις καινοτομίες της μεταρρύθμισης των **Διαρθρωτικών Ταμείων** του 1988.

Εταιρική Σχέση

Ετήσια Έκθεση: Έκθεση εκτέλεσης που, για τις πολυετείς παρεμβάσεις, συντάσσεται και υποβάλλεται από την **Διαχειριστική Αρχή** στην **Ευρωπαϊκή Επιτροπή**, εντός έξι μηνών από το τέλος κάθε πλήρους ημερολογιακού έτους εφαρμογής.

Τελική Έκθεση: Έκθεση που επίσης συντάσσεται και υποβάλλεται από την **Διαχειριστική Αρχή** στην **Ευρωπαϊκή Επιτροπή**, το αργότερο έξι μήνες μετά την καταληκτική ημερομηνία **επιλεξιμότητας** των δαπανών.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 του Συμβουλίου της 21.6.1999 για τα Διαρθρωτικά Ταμεία

Ετήσια και Τελική Έκθεση Εκτέλεσης

Το ΕΥΡΩ είναι το επίσημο νόμισμα των 12 κρατών μελών της **Ευρωπαϊκής Ένωσης** (11 αρχικά, 12 μετά την προσχώρηση της Ελλάδας με την Απόφαση 2000/427/ΕΚ του Συμβουλίου, Ιούνιος 2000), με σταθερό συντελεστή μετατροπής ως προς τα εθνικά τους νομίσματα που τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1999. Στο εξής η ισοτιμία του ΕΥΡΩ με το Δολλάριο ΗΠΑ και όλα τα άλλα συναλλάγματα, συμπεριλαμβανομένων και αυτών των 4 κρατών μελών που έμειναν έξω από τη ζώνη ΕΥΡΩ, θα κυμαίνονται ανάλογα με τις συνθήκες της αγοράς. Το ΕΥΡΩ θα κυκλοφορεί σε οκτώ κέρματα των 1, 2, 5, 10, 20, 50 λεπτών, 1 και 2 ΕΥΡΩ και σε επτά χαρτονομίσματα των 5, 10, 20, 50, 100, 200 και 500 ΕΥΡΩ.

ΕΥΡΩ (EURO)

Είναι Κέντρα Πληροφόρησης ειδικά για τις επιχειρήσεις και τους άλλους οικονομικούς φορείς σχετικά με τους τρόπους λειτουργίας της ευρωπαϊκής εσωτερικής αγοράς, για τα **Προγράμματα**, τα **Διαρθρωτικά Ταμεία** και για τις εξωτερικές σχέσεις της Ένωσης και για τους δημόσιους οργανισμούς. Τα Κέντρα αυτά συνδέονται μεταξύ τους μέσω του Δικτύου Συνεργασίας των Επιχειρήσεων (BC - NET).

Πηγή: «Η Ευρώπη από το Α έως το Ω: Οδηγός της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης», Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 1997

Ευρωπαϊκά Κέντρα Πληροφοριών για Επιχειρήσεις (Euro-Info Centers)

E.E.
Ευρωπαϊκή
Ένωση
E.U.
European Union

Η νέα φάση στη διαδικασία ολοκλήρωσης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Ιδρύθηκε με τη **Συνθήκη του Μάαστριχτ** που υπογράφηκε στις 7.2.92 και τέθηκε σε ισχύ την 1.11.93.

Τα τρία βασικά μέρη της Συνθήκης είναι:

- 1) Η ίδρυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- 2) Η τροποποίηση των τριών προγενέστερων Συνθηκών που ιδρύουν τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες (ΕΚΑΧ, Ευρατόμ, ΕΟΚ).
- 3) Η προώθηση της κοινής εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής ασφάλειας, καθώς και της συνεργασίας στους τομείς δικαιοσύνης και εσωτερικών υποθέσεων.

Η ΕΕ σήμερα περιλαμβάνει 15 κράτη μέλη και διοικείται από κοινά θεσμικά όργανα: το **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο**, το **Ευρωπαϊκό Συμβούλιο** (Συμβούλιο Αρχηγών Κρατών και Κυβερνήσεων), το **Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης** (Συμβούλιο Υπουργών), την **Ευρωπαϊκή Επιτροπή**, το **Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων**, το **Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο**, την **Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή**, την **Επιτροπή των Περιφερειών**, την **Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων**, το **Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα** και την **Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα**.

Πηγή: «Ευρωπαϊκά Κείμενα: Η Ευρώπη από το Α έως το Ω - Οδηγός της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης», 1997

E.E.
Ευρωπαϊκή
Επιτροπή
E.C.
European
Commission

Το μεγαλύτερο σε μέγεθος θεσμικό όργανο του συστήματος διοίκησης της **Ευρωπαϊκής Ένωσης**, με έδρα τις Βρυξέλλες. Αριθμεί 20 μέλη (Επίτροποι). Οι Επίτροποι δρουν με πλήρη ανεξαρτησία από τις κυβερνήσεις των κρατών τους για το αποκλειστικό συμφέρον της Ε.Ε. Ο διοικητικός μηχανισμός της Ευρωπαϊκής Επιτροπής περιλαμβάνει πάνω από 20 **Γενικές Διευθύνσεις** και 15 περίπου επιπλέον εξειδικευμένες υπηρεσίες, με συνολικό προσωπικό της τάξης των 17.000 ατόμων.

Η Επιτροπή επιτελεί τρεις βασικές λειτουργίες:

- Πρωτοβουλία υποβολής νομοθετικών προτάσεων.
- Θεματοφύλακας των Συνθηκών.
- Διαχειριστής και εκτελεστής των πολιτικών της Ένωσης και των διεθνών εμπορικών σχέσεων (εκτελεστικό όργανο της ΕΕ).

Η Επιτροπή διαχειρίζεται τις πιστώσεις του προϋπολογισμού που προορίζονται για τις **παρεμβάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης**. Το μεγαλύτερο μέρος των πιστώσεων αυτών συγκεντρώνεται στα μεγάλα ταμεία, **ΕΤΠΑ**, **ΕΚΤ**, **ΕΓΤΠΕ**, καθώς και στο **Ταμείο Συνοχής**.

Πηγή: «Στην Υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Οδηγός του Πολίτη για τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης», Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 1996

Ένωση που δημιουργήθηκε το 1960 από τα ευρωπαϊκά κράτη που δίσταζαν να αποδεχθούν το βαθμό ολοκλήρωσης που απαιτούσε η προσχώρηση στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

Όταν χώρες της ΕΖΕΣ όπως η Βρετανία και η Δανία προσχώρησαν στην ΕΟΚ το 1973, η Κοινότητα διαπραγματεύτηκε τη σύναψη συμφωνιών ελεύθερων εμπορικών συναλλαγών με κάθε μια από τις υπόλοιπες χώρες της ΕΖΕΣ. Την ΕΖΕΣ αποτελούσαν επτά κράτη (Σουηδία, Φινλανδία, Αυστρία, Νορβηγία, Ισλανδία, Ελβετία και Λιχτενστάιν), εκ των οποίων τα πρώτα τρία εντάχθηκαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση την 1.1.1996.

Πηγή: «Ευρωπαϊκά Κείμενα: Η Ευρώπη σε εξέλιξη», Επίσημη Περιοδική Έκδοση της Ε.Ε.Κ.

Ε.Ζ.Ε.Σ.
Ευρωπαϊκή Ζώνη
Ελεύθερων
Συναλλαγών
Ε.Φ.Τ.Α.
European Free
Trade Association

Ιδρύθηκε την 1η Ιουνίου του 1998 και είναι αρμόδια για τη διατήρηση της σταθερότητας των τιμών στη ζώνη του **Ευρώ**. Η **Συνθήκη του Μάαστριχτ** αποτελεί τη νομική βάση της **ΕΚΤρ** και το καταστατικό της παρατίθεται σε πρωτόκολλο που έχει προσαρτηθεί στη Συνθήκη. Είναι ένα ευρωπαϊκό όργανο με δική του νομική προσωπικότητα και εξασφαλίζει ότι τα καθήκοντα που έχουν ανατεθεί στο **Ευρωσύστημα** και στο **Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ)** εκτελούνται είτε μέσω των δικών της δραστηριοτήτων είτε μέσω των εθνικών κεντρικών τραπεζών. Έχει έδρα τη Φρανκφούρτη της Γερμανίας.

Ε.Κ.Τρ.
Ευρωπαϊκή
Κεντρική Τράπεζα
Ε.Σ.Β.
European Central
Bank

Η πρώτη μορφή της Ευρωπαϊκής Κοινότητας που βασίστηκε στο Σχέδιο των Γάλλων Robert Schuman και Jean Monnet (1950) να ενώσουν την ευρωπαϊκή βιομηχανία άνθρακα και χάλυβα σε μια Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα. Η υπογραφή της ιδρυτικής συνθήκης έγινε στο Παρίσι το 1951 μεταξύ Γαλλίας και Γερμανίας. Στη συνέχεια το σχήμα μετεξελίχθηκε σε Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα, όταν τα έξι ιδρυτικά κράτη της ΕΟΚ (Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία, Βέλγιο, Ολλανδία και Λουξεμβούργο) υπέγραψαν τη σχετική Συνθήκη της Ρώμης το 1957.

Ε.Κ.Α.Χ.
Ευρωπαϊκή
Κοινότητα
Άνθρακα και
Χάλυβα

Πηγή: «Ευρωπαϊκά Κείμενα: Το αλφάβητο του Κοινοτικού Δικαίου», Επίσημη Περιοδική Έκδοση της Ε.Ε.Κ.

Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία (Eurostat)

Είναι η Στατιστική Υπηρεσία της **Ευρωπαϊκής Ένωσης**.

Πραγματοποιεί και δημοσιεύει τακτικά στατιστικές αναλύσεις και προβλέψεις και εφοδιάζει τα όργανα της **ΕΕ** με στοιχεία στα οποία αυτά βασίζονται τις αποφάσεις και τη δράση τους.

Πηγή: «Η Ευρώπη από το Α έως το Ω: Οδηγός της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης», Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 1997

E.T.A.A. Ευρωπαϊκή Τράπεζα για την Ανασυγκρότηση και την Ανάπτυξη E.B.R.D. European Bank for Reconstruction and Development

Ιδρύθηκε το 1991 και έχει στόχο να καλλιεργήσει τη μετάβαση σε οικονομίες ελεύθερης αγοράς και να προωθήσει ιδιωτικές και επιχειρηματικές πρωτοβουλίες σε χώρες της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης και της Κοινοπολιτείας Ελευθέρων Κρατών τηρώντας και εφαρμόζοντας τις αρχές της πολυκομματικής δημοκρατίας, του πλουραλισμού και της οικονομίας της αγοράς.

Η ΕΤΑΑ ενισχύει τις 27 χώρες με πράξεις που στοχεύουν στην υλοποίηση διαρθρωτικών και τομεακών οικονομικών μεταρρυθμίσεων, την προώθηση του **ανταγωνισμού**, των ιδιωτικοποιήσεων και της επιχειρηματικότητας συνεκτιμώντας τις ιδιαίτερες ανάγκες χωρών σε διαφορετικά στάδια μετάβασης. Μέσω των επενδύσεων της προωθεί τη δραστηριότητα στον ιδιωτικό τομέα, την ενδυνάμωση των οικονομικών οργανισμών και νομικών συστημάτων, και την ανάπτυξη των απαραίτητων για την υποστήριξη του ιδιωτικού τομέα υποδομών. Η ΕΤΑΑ εφαρμόζει ασφαλείς τραπεζικές και επενδυτικές αρχές σε όλες τις δραστηριότητές της.

E.T.Επ. Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων B.E.I. Banque Européenne d'Investissements

Το χρηματοδοτικό όργανο της **Ευρωπαϊκής Ένωσης** μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που χορηγεί μακροπρόθεσμα δάνεια και εγγυήσεις για επενδύσεις κεφαλαίου που προάγουν την ισόρροπη οικονομική ανάπτυξη και ολοκλήρωση της ΕΕ. Είναι το μεγαλύτερο διεθνές χρηματοδοτικό ίδρυμα στον κόσμο. Αντλεί το κύριο μέρος των πόρων της από τις κεφαλαιαγορές και το κεφάλαιό της αναλαμβάνεται από τα κράτη μέλη.

Η υποστήριξη της περιφερειακής ανάπτυξης είναι το πρωταρχικό έργο της Τράπεζας και περισσότερες από τις μισές χορηγήσεις της διοχετεύονται σε παραγωγικές επενδύσεις σε περιοχές της ΕΕ που υστερούν από πλευράς ανάπτυξης ή που αντιμετωπίζουν βιομηχανική παρακμή. Επίσης, η ΕΤΕπ υποστηρίζει σχέδια οικονομικής ανάπτυξης και σε χώρες εκτός ΕΕ.

Πηγή: «Στην Υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Οδηγός του Πολίτη για τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης» Δεύτερη Έκδοση, Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 1999

E.Γ.Τ.Π.Ε. Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού & Εγγυήσεων F.E.O.G.A. Fonds Européen pour l'Orientation et la Garantie l'Agricole

Διαρθρωτικό Ταμείο της Κοινότητας που χρηματοδοτεί την **Κοινή Γεωργική Πολιτική** της ΕΕ. Στόχος του είναι η ενίσχυση της αγοράς και η προώθηση των διαρθρωτικών αλλαγών στη γεωργία. Το ΕΓΤΠΕ διαιρείται σε δύο τμήματα: το τμήμα Εγγυήσεων, που χρηματοδοτεί τα μέτρα στήριξης των τιμών και τις επιστροφές κατά την εξαγωγή ώστε να εξασφαλίζει σταθερές τιμές για τους γεωργούς, και το τμήμα Προσανατολισμού (ΕΓΤΠΕ/Π) που ενισχύει μέσω επιδοτήσεων την ορθολογική οργάνωση, τον εκσυγχρονισμό και τις διαρθρωτικές βελτιώσεις στη γεωργία.

Πηγή: «Ευρωπαϊκά Κείμενα: Η Ευρώπη από το Α έως το Ω - Οδηγός της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης», 1997

Συγκαταλέγεται μεταξύ των θεσμικών οργάνων του συστήματος διοίκησης της **Ευρωπαϊκής Ένωσης**, με έδρα το Λουξεμβούργο. Αριθμεί 15 μέλη, ένα από κάθε κράτος μέλος.

Είναι αρμόδιο να ελέγχει εάν τα έσοδα και οι δαπάνες πληρούν τους νομικούς κανονισμούς και συμφωνούν με τις δημοσιονομικές και λογιστικές αρχές της ΕΕ. Στην αρμοδιότητά του εμπίπτουν επίσης έλεγχοι στις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές διοικήσεις που διαχειρίζονται κοινοτικά κονδύλια.

Πηγή: «Στην Υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Οδηγός του Πολίτη για τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης» Δεύτερη Έκδοση, Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 1999

**Ευρωπαϊκό
Ελεγκτικό
Συνέδριο
(European Court of
Auditors)**

Πρόκειται για φορέα της Ευρωπαϊκής Ένωσης που υποστηρίζει το σύστημα λήψης αποφάσεων και υλοποίησης ενεργειών (**Ευρωπαϊκή Επιτροπή**, κράτη - μέλη, **κοινωνικοί εταίροι**) σε θέματα **επαγγελματικής κατάρτισης**.

Το Κέντρο αυτό προμηθεύει πληροφορίες (με εκδόσεις, ιστοσελίδες, στατιστικά στοιχεία και τεκμηρίωση) πάνω στην υφιστάμενη κατάσταση και τις μελλοντικές τάσεις στην **επαγγελματική κατάρτιση** και ενισχύει τις σχετικές συνεργασίες. Εδρεύει στη Θεσσαλονίκη.

Πηγή: «Η Ευρώπη από το Α έως το Ω: Οδηγός της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης», Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 1997

C.E.DE.FO.P.
**Ευρωπαϊκό Κέντρο
για την Ανάπτυξη
της Επαγγελματικής
Κατάρτισης
(Centre Européen
pour le
Développement de
la Formation
Professionnelle)**

Ένα από τα θεσμικά όργανα του συστήματος διοίκησης της **Ευρωπαϊκής Ένωσης**. Οι μηνιαίες σύνοδοι της ολομέλειας γίνονται στο Στρασβούργο, οι συνεδριάσεις των επιτροπών και οι έκτακτες σύνοδοι γίνονται στις Βρυξέλλες, ενώ η έδρα της Γενικής Γραμματείας είναι στο Λουξεμβούργο.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συνιστά την άμεσα εκλεγμένη δημοκρατική έκφραση της πολιτικής βούλησης των λαών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αποτελείται από 626 βουλευτές, που εκλέγονται ανά πενταετία με άμεση καθολική ψηφοφορία από τα κράτη μέλη. Οι σημαντικότερες αρμοδιότητες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου αφορούν τρεις κατηγορίες: 1) νομοθετική εξουσία, 2) εξουσία επί του προϋπολογισμού και 3) έλεγχος επί της εκτελεστικής εξουσίας.

Πηγή: «Στην Υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Οδηγός του Πολίτη για τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης» Δεύτερη Έκδοση, Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 1999

**Ευρωπαϊκό
Κοινοβούλιο
(European
Parliament)**

E.K.T.
Ευρωπαϊκό
Κοινωνικό Ταμείο
E.S.F.
European Social
Fund

Διαρθρωτικό Ταμείο της Κοινότητας που συμμετέχει στη χρηματοδότηση ενεργειών επαγγελματικής εκπαίδευσης και επαγγελματικού προσανατολισμού, ενεργειών ενίσχυσης για προσλήψεις σε θέσεις διαρκούς απασχόλησης, καινοτόμου χαρακτήρα για την ανάπτυξη της απασχόλησης και της **επαγγελματικής κατάρτισης**, ενεργειών που απευθύνονται στο προσωπικό των επιχειρήσεων και ενεργειών επαγγελματικού προσανατολισμού και παροχής συμβουλών σε ανέργους.

Πηγή: «Ευρωπαϊκά Κείμενα: Η Ευρώπη σε εξέλιξη», Έκδοση της Ε.Ε.Κ., Βρυξέλλες, 1994

E.N.Σ.
Ευρωπαϊκό
Νομισματικό
Σύστημα
E.M.S.
European Monetary
System

Είναι το σημαντικότερο μέσο νομισματικής συνεργασίας στην **Ευρωπαϊκή Ένωση** στην πορεία προς την **Οικονομική και Νομισματική Ένωση**, κεντρικό στοιχείο του οποίου είναι η υποχρέωση που ανέλαβαν τα κράτη μέλη (απόφαση **Ευρωπαϊκού Συμβουλίου** της 5.12.1978, συμφωνία Κεντρικών Τραπεζών των κρατών - μελών) να διατηρούν τις συναλλαγματικές ισοτιμίες των νομισμάτων εντός περιορισμένων περιθωρίων διακύμανσης.

Πηγή: «Η Ευρώπη από το Α έως το Ω: Οδηγός της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης», Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 1997

Ευρωπαϊκό
Συμβούλιο
ή
Συμβούλιο
Αρχηγών Κρατών
και
Κυβερνήσεων

Η **Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη** καθιέρωσε θεσμικά και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (Συμβούλιο Αρχηγών Κρατών και Κυβερνήσεων) που συνέρχεται τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο, υπό την προεδρία του Αρχηγού του κράτους ή του Πρωθυπουργού της χώρας που ασκεί την προεδρία. Κάθε κράτος μέλος εκπροσωπείται από τον Αρχηγό του κράτους ή τον Πρωθυπουργό του επικουρούμενο από τον Υπουργό Εξωτερικών, σε ορισμένες δε περιπτώσεις από τον Υπουργό των Οικονομικών και η **Ευρωπαϊκή Επιτροπή** από τον Πρόεδρό της επικουρούμενο από ένα μέλος της Επιτροπής.

Πηγή: «Η Ευρώπη από το Α έως το Ω: Οδηγός της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης», Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 1997

Δημιουργήθηκε την 1η Ιουνίου 1998 βάσει της Συνθήκης του **Μάαστριχτ**, μαζί με την **Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤρ)** και συγκροτείται από την **ΕΚΤρ** μαζί με τις εθνικές κεντρικές τράπεζες και των 15 κρατών μελών της ΕΕ. Το καταστατικό του έχει προσαρτηθεί στη **Συνθήκη του Μάαστριχτ** και τα βασικά του καθήκοντα είναι:

- να χαράζει και να εφαρμόζει τη νομισματική πολιτική της Κοινότητας
- να κατέχει και να διαχειρίζεται τα επίσημα συναλλαγματικά διαθέσιμα των κρατών μελών,
- να παρακολουθεί τις εξελίξεις στον τραπεζικό και χρηματοπιστωτικό τομέα και να προωθεί την ομαλή ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ του ΕΣΚΤ και των εποπτικών αρχών.

Το ΕΣΚΤ διοικείται από τα όργανα λήψης αποφάσεων της **ΕΚΤρ**: το Διοικητικό Συμβούλιο, την Εκτελεστική Επιτροπή και το Γενικό Συμβούλιο.

Ε.Σ.Κ.Τ.
Ευρωπαϊκό
Σύστημα
Κεντρικών
Τραπεζών
Ε.Σ.Κ.Β.
European System
of Central Banks

Ταμείο που αποτελεί ειδικό δημοσιονομικό όργανο για την προώθηση της κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης των χωρών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού Ωκεανού οι οποίες έχουν υπογράψει τη **Σύμβαση Λομέ** με την **Ευρωπαϊκή Ένωση**.

Πηγή: «Ευρωπαϊκά Κείμενα: Η Ευρώπη σε εξέλιξη», Έκδοση της Ε.Ε.Κ., Βρυξέλλες, 1994

Ε.Τ.Α.
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Ανάπτυξης
F.E.D.
Fonds Européen de
Développement

Ιδρύθηκε το 1994 με πρωτοβουλία της **ΕΕ** και με κεφάλαιο 2 δις ECU. Σκοπός του Ταμείου είναι να βοηθήσει στην οικονομική ανάκαμψη σε κράτη - μέλη με τη χρηματοδότηση της ανάπτυξης διευρωπαϊκών υποδομών και την παροχή υποστήριξης σε **μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις** με επιχορηγήσεις και δάνεια.

Πηγή: Γλωσσάριο του INFOREGIO

Ευρωπαϊκό
Ταμείο
Επενδύσεων
(European
Investment Fund)

Ιδρύθηκε το 1975 με κύρια αποστολή την μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων. Πρόκειται για το μεγαλύτερο από πλευράς πόρων, διαρθρωτικό όργανο της Ε.Ε.

Ειδικότερα συμβάλλει στη χρηματοδότηση **Προγραμμάτων** - Έργων υποδομών και εξοπλισμού για την ενίσχυση των παραγωγικών επενδύσεων, των επενδύσεων στους τομείς Παιδείας - Υγείας, των ενεργειών σε κοινοτικό επίπεδο ιδίως για μεθοριακές περιοχές, των ενεργειών για την **προστασία του περιβάλλοντος**, την ανάπτυξη του ενδογενούς δυναμικού των περιφερειών, των προπαρασκευαστικών και συνοδευτικών μέτρων και των μέτρων αξιολόγησης.

Πηγή: «Ευρωπαϊκά Κείμενα: Η Ευρώπη σε εξέλιξη», Έκδοση της Ε.Ε.Κ., Βρυξέλλες, 1994

Ε.Τ.Π.Α.
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής
Ανάπτυξης
F.E.D.E.R.
Fonds Européen
de Développement
Régional

Ευρωπαϊκός Ενεργειακός Χάρτης

Δημοσιοποιήθηκε το 1991 στη Χάγη και έχει υπογραφεί μέχρι σήμερα από 51 κράτη. Αποτελείται από έναν κώδικα συμπεριφοράς ο οποίος περιλαμβάνει αρχές, στόχους και τρόπους επίτευξης μιας πανευρωπαϊκής συνεργασίας στον τομέα της ενέργειας. Στόχοι του είναι η εξασφάλιση του εφοδιασμού σε ενέργεια και η δημιουργία μίας ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς για την ενέργεια φροντίζοντας παράλληλα για την **προστασία του περιβάλλοντος**. Υπεγράφη στις 17 Δεκεμβρίου 1994 στη Λισσαβόνα ύστερα από τρία και πλέον χρόνια διαπραγματεύσεων.

Ε

Ε.Ο.Χ. Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος

Η μεγαλύτερη ολοκληρωμένη αγορά σε παγκόσμιο επίπεδο, χωρίς να είναι μια πλήρως ολοκληρωμένη τελωνειακή ένωση, όπως η **Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ)**.

Την 1.1.1993 τέθηκε σε ισχύ η συμφωνία για τη δημιουργία του ΕΟΧ, που περιλάμβανε τότε τα 12 κράτη μέλη της **ΕΕ** (σήμερα είναι 15) και τα επτά κράτη **ΕΖΕΣ** (σήμερα είναι τέσσερα), με στόχο την ανάπτυξη στενότερων δεσμών μεταξύ των κρατών μελών της **ΕΕ** και των υποψηφίων προς προσχώρηση στην **ΕΕ** κρατών **ΕΖΕΣ**.

Πηγή: «Ευρωπαϊκά Κείμενα: Η Ευρώπη σε εξέλιξη», Επίσημη Περιοδική Έκδοση της Ε.Ε.Κ.

Ε.Ο.Π. Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος Ε.Ε.Α. European Environment Agency

Η απόφαση για τη δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος και ενός ευρωπαϊκού δικτύου παρακολούθησης και ενημέρωσης σχετικά με το περιβάλλον ελήφθη από το Συμβούλιο το 1990 αντανακλώντας τη μεγάλη σημασία που αποδίδει η **ΕΕ** στο θέμα της **προστασίας του περιβάλλοντος**. Ο κύριος στόχος του είναι η συγκέντρωση των πιο λεπτομερών και ακριβών περιβαλλοντικών στοιχείων τα οποία είναι απαραίτητα για την άσκηση μιας αποτελεσματικής περιβαλλοντικής πολιτικής. Μετά από πολλά χρόνια διαφωνίας σχετικά με την έδρα του, ο οργανισμός άρχισε να λειτουργεί από το 1994 με έδρα την Κοπεγχάγη.

Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής (Ombudsman)

Σύμφωνα με το άρθρο 138Ε της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας το **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο** ορίζει ένα Διαμεσολαβητή του οποίου η θητεία διαρκεί όσο και αυτή του Κοινοβουλίου, ο οποίος παραλαμβάνει τις καταγγελίες όλων των πολιτών της **ΕΕ** για οποιαδήποτε περίπτωση κακής διοίκησης στο πλαίσιο δράσης των κοινοτικών οργάνων ή οργανισμών.

Στο πλαίσιο των καθηκόντων του ο διαμεσολαβητής διεξάγει έρευνες και, αν οι καταγγελίες είναι βάσιμες, διαβιβάζει εκθέσεις προς το Κοινοβούλιο ή προς το οικείο όργανο.

Πηγή: «Η Ευρώπη από το Α έως το Ω: Οδηγός της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης», Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 1997

Ευρωσύστημα

Αποτελείται από την **Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤρ)** και τις **Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες (ΕθνΚΤρ)** των κρατών μελών της **ΕΕ** που υιοθέτησαν το **Ευρώ** στο Τρίτο Στάδιο της **ΟΝΕ**.

Ζώνη, εκτός σχεδίου δόμησης, η οποία ορίζεται με **Προεδρικό Διάταγμα**, που εκδίδεται κατ'εξουσιοδότηση του Ν.1337/83 και αφορά την οριο-θέτηση και τον καθορισμό των χρήσεων γης περιοχών, με ταυτόχρονο καθορισμό και των όρων και περιορισμών των πάσης φύσεως επι-τρεπομένων παρεμβάσεων.

**Ζ.Ο.Ε.
Ζώνη
Οικιστικού
Ελέγχου**

Πρόκειται για την παροχή της δυνατότητας ευρείας προσβασιμότητας σε πληροφορίες της Δημόσιας Διοίκησης με τη χρήση νέων τεχνολογιών και το Διαδίκτυο (Internet). Οι υπηρεσίες ηλεκτρονικής διοίκησης μπορούν να διακριθούν σε 4 επίπεδα:

- Υπηρεσίες πληροφόρησης (παροχή ταξινομημένων πληροφοριών)
- Υπηρεσίες επικοινωνίας (π.χ. διάθεση εντύπων)
- Υπηρεσίες αμφίδρομης επικοινωνίας (π.χ. υποβολή δικαιολογητικών)
- Υπηρεσίες διεκπεραίωσης (ολοκληρωμένες συναλλαγές)

Στόχος της ηλεκτρονικής διοίκησης είναι η μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης με τρόπο ώστε να παρέχει βελτιωμένες υπηρεσίες προς τον πολίτη στα πλαίσια της νέας οικονομίας.

**Ηλεκτρονική
διοίκηση
(e-government)**

Συγκεκριμένες περιοχές στις οποίες τα ποσοστά **ανεργίας** είναι αυξημένα (ανώτερα του μέσου όρου που ισχύει για την επικράτεια) ένεκα ομαδικών απολύσεων λόγω παύσης λειτουργίας επιχειρήσεων ή πτώχευσης ή αναδιαρθρώσεων κλάδων οικονομικών δραστηριοτήτων ή από περιοχές που παρουσιάζουν ιδιαίτερα προβλήματα στην τοπική **αγορά εργασίας**.

**Θύλακες
ανεργίας**

Οι ίδιοι πόροι είναι τα έσοδα φορολογικής φύσεως που διατίθενται στην **ΕΕ** προκειμένου να καλύψει τη χρηματοδότηση των δαπανών της, τηρώντας το σημερινό ανώτατο όριο του 1,27% του κοινοτικού **ΑΕΠ**. Ο κοινοτικός προϋπολογισμός χρηματοδοτείται εξ ολοκλήρου από τους ίδιους πόρους. Σήμερα περιλαμβάνονται στους ίδιους πόρους τέσσερα στοιχεία:

- οι γεωργικοί δασμοί, δηλαδή οι τελωνειακοί δασμοί για τα γεωργικά προϊόντα
- οι δασμοί που προέρχονται από την εφαρμογή του κοινού δασμολογίου στις εισαγωγές από τρίτες χώρες
- ο φόρος ΦΠΑ που προέρχεται από την εφαρμογή ενιαίου συντελεστή (1%) στη βάση ΦΠΑ του κάθε κράτους μέλους.
- ο «τέταρτος ή συμπληρωματικός πόρος» που βασίζεται στην εφαρμογή ενός συντελεστή επί του ποσού των **ΑΕΠ** όλων των κρατών-μελών.

Πηγή: ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ «Όργανα, πολιτικές και διεύθυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης», Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 2000

Ίδιοι πόροι της Ε.Ε.

Το τμήμα του **Συνολικού Κόστους Προγράμματος, Άξονα, Μέτρου ή Έργου**, που καλύπτεται από ιδιωτικά κεφάλαια, επιπλέον της **Δημόσιας Δαπάνης**.

Ιδιωτική Συμμετοχή

Θεσμός για την **επαγγελματική κατάρτιση** των αποφοίτων Λυκείου. Οι απόφοιτοι των ΙΕΚ ύστερα από κατάρτιση διάρκειας μέχρι τεσσάρων εξαμήνων μπορούν να αποκτούν εξειδικευμένες γνώσεις και δεξιότητες ώστε να ενταχθούν στην **αγορά εργασίας**.

Ι.Ε.Κ. Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Δημόσια)

Το εκπαιδευτικό και διοικητικό τους έργο συντονίζεται από τον **Οργανισμό Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΟΕΕΚ)**, ο οποίος ιδρύθηκε για την υποστήριξη του αντίστοιχου θεσμού με το Νόμο 2009/92 και τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (ΥΠΕΠΘ).

ΙΕΚ για αρχική ή συνεχιζόμενη κατάρτιση διαθέτει και ο **ΟΑΕΔ** (Σχολές Μαθητείας). Επίσης, λειτουργούν και ιδιωτικά ΙΕΚ.

Το ΙΓΜΕ ιδρύθηκε το 1976 και είναι ο θεσμοθετημένος τεχνικός σύμβουλος της πολιτείας, σε θέματα γεωεπιστημών. Βασικός σκοπός του, είναι η γεωλογική μελέτη της χώρας, η έρευνα και η αξιολόγηση των ορυκτών πρώτων υλών (πλην υδρογοναθράκων) και υπογείων νερών.

Ι.Γ.Μ.Ε. Ινστιτούτο Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών

Ι.Ε.Π.Κ.Φ. **Ινστιτούτο** **Ελέγχου Ποικιλιών** **Καλλιεργούμενων** **Φυτών**

Το Ινστιτούτο Ελέγχου Ποικιλιών Καλλιεργούμενων Φυτών είναι κρατική ελεγκτική υπηρεσία με έδρα το Δήμο Εχεδώρου (πρώην Σίνδου) και χώρο ευθύνης όλη την Επικράτεια. Ιδρύθηκε μετά την προσχώρηση της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα και την κατάργηση της κρατικής σποροπαραγωγής, με αρμοδιότητες:

- την εγγραφή ποικιλιών
- τον μετέλεγχο των ποικιλιών
- τη συμμετοχή σε συγκριτικά πειράματα της ΕΕ
- τον έλεγχο των διατηρητών εγγραφής ποικιλιών.

Πηγή: Π.Δ. 915/1981

ΙΝ.ΕΠ. **Ινστιτούτο** **Επιμόρφωσης**

Το ΙΝΕΠ ανήκει στο **Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης (ΕΚΔΔ)** και έχει σκοπό να εκπαιδεύει υπαλλήλους που ανήκουν στην Κεντρική Διοίκηση, την Περιφερειακή Διοίκηση, την Τοπική Αυτοδιοίκηση, σε ΝΠΔΔ καθώς και σε υπαλλήλους του ευρύτερου δημοσίου τομέα (π.χ. ΔΕΗ, ΟΤΕ, κλπ.). Επίσης παρέχει υπηρεσίες έναντι αμοιβής στον ιδιωτικό τομέα και αναλαμβάνει τη διεξαγωγή μελετών, επιστημονικών συνεδρίων, εκδόσεων κλπ.

Οι δραστηριότητες του ΙΝΕΠ αναπτύσσονται από το Κεντρικό Ινστιτούτο Αθηνών (με έδρα στον Ταύρο) και το Περιφερειακό Ινστιτούτο Επιμόρφωσης Θεσσαλονίκης.

Ι.Μ.Δ.Δ.Α. **Ινστιτούτο** **Μάνατζμεντ** **Δημόσιας** **Διοίκησης και** **Αυτοδιοίκησης**

Ινστιτούτο με σκοπό τη μελέτη, προαγωγή και διάδοση των αρχών και της πρακτικής του μάνατζμεντ, στο χώρο της Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης που εντάσσεται στο γενικότερο σκοπό της Ελληνικής Εταιρείας Διοικήσεως Επιχειρήσεων (ΕΕΔΕ) και εδρεύει στην Αθήνα. Αντικείμενα δραστηριότητας είναι:

- η παροχή δυνατοτήτων στα μέλη του για επαγγελματική και επιστημονική αναβάθμιση
- η διεξαγωγή ερευνών, μελετών και προγραμμάτων κατάρτισης που συμβάλλουν στην προαγωγή του μάνατζμεντ στη Δημόσια Διοίκηση και Αυτοδιοίκηση
- η ανάπτυξη πρωτοβουλιών για ευρύτερη διάδοση των αρχών του μάνατζμεντ με συνέδρια, ημερίδες, δημοσιεύσεις, κλπ.
- η συνεχής παρακολούθηση των διεθνών τάσεων του μάνατζμεντ της Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης και κατά το δυνατό προώθηση της εφαρμογής τους, και
- η συνεργασία με ανάλογους φορείς, ΑΕΙ και ΤΕΙ, καθώς και με την Πολιτεία και τις επιχειρήσεις.

Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου που εδρεύει στην Αθήνα και εποπτεύεται από τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ. Το ΙΟΚ απολαμβάνει διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας και εξαιρείται των διατάξεων που αφορούν στο δημόσιο τομέα. Σκοπός του ΙΟΚ είναι η έρευνα και μελέτη των θεμάτων που έχουν σχέση με το σχεδιασμό, το κόστος, την παραγωγικότητα, τη χρηματοδότηση, την ποιότητα και την ανάθεση των κατασκευών.

Πηγή: Ν. 2576/1998 (ΦΕΚ 25Α/9.2.1998)

Ι.Ο.Κ. Ινστιτούτο Οικονομίας των Κατασκευών

Το μοίρασμα θέσεων ισχύος και λήψης αποφάσεων μεταξύ ανδρών και γυναικών σε κάθε σφαίρα της ζωής που αποτελεί σημαντική προϋπόθεση για την **ισότητα** μεταξύ ανδρών και γυναικών.

Πηγή: Σύσταση του Συμβουλίου 96/694/ΕΚ της 02.12.1996

Ισόρροπη συμμετοχή ανδρών και γυναικών

I

Η ισότητα ευκαιριών είναι μία γενική αρχή της οποίας δύο ουσιαστικές πτυχές είναι η απαγόρευση των διακρίσεων λόγω ιθαγένειας και η ισότητα αποδοχών μεταξύ ανδρών και γυναικών. Ο στόχος είναι η εφαρμογή της σε όλους τους τομείς, ιδίως στον οικονομικό, κοινωνικό, πολιτισμικό και οικογενειακό βίο.

Ένα νέο άρθρο (13) ενσωματώθηκε στη **Συνθήκη του Άμστερνταμ** προκειμένου να ενισχύσει την αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων που συνδέεται στενά με την ισότητα ευκαιριών. Το άρθρο αυτό προβλέπει ότι το **Συμβούλιο** μπορεί να λάβει τα απαραίτητα μέτρα για την καταπολέμηση κάθε διάκρισης λόγω εθνικότητας, φύλου, φυλής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.

Πηγή: ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ «Όργανα, πολιτικές και διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης», Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 2000

Ισότητα ευκαιριών

Η αρχή των ίσων δικαιωμάτων και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών (ισότητα των φύλων).

Ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών

Είναι το αποτέλεσμα που προκύπτει από την **Ακαθάριστη Εθνική Δαπάνη**, αφού αφαιρεθούν οι δοσοληψίες με το εξωτερικό.

Καθαρή Εθνική Δαπάνη

Το **Καθαρό Εθνικό Προϊόν** στο οποίο προστίθεται το αποτέλεσμα των δοσοληψιών με το εξωτερικό.

Καθαρό Εθνικό Εισόδημα

Το σύνολο των εισοδημάτων, σε νομισματικές μονάδες, που εξασφαλίζουν οι κάτοικοι μιας χώρας, αφού αφαιρεθούν οι φόροι και όσα διατέθηκαν για την απόκτηση του προϊόντος αυτού εντός ορισμένου χρονικού διαστήματος.

Καθαρό Εθνικό Προϊόν

Καινοτόμες ενέργειες θεωρούνται εκείνες οι οποίες συμβάλλουν στην εκπόνηση νεωτεριστικών μεθόδων και πρακτικών που αποβλέπουν στη βελτίωση της ποιότητας των **παρεμβάσεων** στο πλαίσιο των **Στόχων** αριθ. 1, αριθ. 2 και αριθ. 3. Πρέπει να τίθενται σε εφαρμογή με τρόπο απλό, διαφανή και σύμφωνο με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

Καινοτόμες ενέργειες ή καινοτόμες δράσεις

Πηγή: Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 του Συμβουλίου της 21.6.1999 για τα Διαρθρωτικά Ταμεία

Ο όρος καινοτομία ορίζει τόσο μια διαδικασία όσο και το αποτέλεσμά της. Πρόκειται για τη μετατροπή μίας ιδέας σε εμπορεύσιμο προϊόν ή υπηρεσία, λειτουργική μέθοδο παραγωγής ή διανομής - νέα βελτιωμένη - ή ακόμη σε νέα μέθοδο παροχής κοινωνικής υπηρεσίας. Ο όρος καλύπτει επίσης την κοινωνική, θεσμική και οργανωτική καινοτομία, συμπεριλαμβανομένης της καινοτομίας στον τομέα των υπηρεσιών.

Καινοτομία

Οι επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών που δύναται να τύχουν της συνδρομής του **ΕΚΤ**. Αυτές αφορούν:

Κατηγορίες Δαπανών Ε.Κ.Τ.

- την αμοιβή, τις συναφείς δαπάνες καθώς και τα έξοδα διαμονής και μετακίνησης των επωφελομένων
- το κόστος προετοιμασίας, λειτουργίας, διαχείρισης και αξιολόγησης των ενεργειών του **ΕΚΤ**, αφαιρουμένων των εσόδων
- το κόστος των χορηγούμενων ενισχύσεων στην **απασχόληση**
- το κόστος των ενεργειών της τεχνικής βοήθειας, προτύπων σχεδίων και σχεδίων επίδειξης.

Κατηγορίες Ενεργειών Ε.Κ.Τ.

Οι επιλέξιμες δραστηριότητες ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού που συγχρηματοδοτεί το **ΕΚΤ** είναι γενικά οι εξής:

- α) **Επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση**, μαθητεία, προκατάρτιση, προσανατολισμός, **συμβουλευτική** και **συνεχής κατάρτιση**
- β) Ενισχύσεις στην **απασχόληση**
- γ) Μεταπτυχιακή κατάρτιση και κατάρτιση στελεχών σε ερευνητικά ιδρύματα και επιχειρήσεις στο τομέα της έρευνας, της επιστήμης και της τεχνολογικής ανάπτυξης
- δ) Ανάπτυξη νέων πηγών απασχόλησης
- ε) Ενίσχυση για δομές και συστήματα
- στ) Συνοδευτικά μέτρα
- ζ) **Καινοτόμες δράσεις** και **τεχνική βοήθεια**.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1784/1999 του Συμβουλίου της 13.8.1999

Κ

Κέντρα Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Πληροφόρησης

Είναι δομές του **ΟΑΕΔ** και παρέχουν υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού και πληροφόρησης. Πιο συγκεκριμένα, απευθύνονται στο εργατικό δυναμικό και βοηθούν:

- να διερευνηθούν οι επαγγελματικές προτιμήσεις και τα προσωπικά χαρακτηριστικά
- να αξιολογηθούν οι επαγγελματικές γνώσεις, οι ικανότητες και οι δεξιότητες.

Επίσης, παρέχουν πληροφόρηση για ευκαιρίες εκπαίδευσης, επαγγέλματα και προοπτικές **απασχόλησης** και βοηθούν το εργατικό δυναμικό να καταστρώσει τα επαγγελματικά του σχέδια με υπηρεσίες τεχνικών αναζήτησης εργασίας.

Σήμερα, υπάρχουν τρία κέντρα στην Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη και το Ηράκλειο. Επίσης, σε κάθε περιφερειακή Διεύθυνση του **ΟΑΕΔ** και στα **Κ.Π.Α.** υπάρχουν τα Γραφεία Επαγγελματικού Προσανατολισμού.

Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας

Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εσωτερικών. Στην ΚΕΔΚΕ συμμετέχουν εκπρόσωποι των Τοπικών Ενώσεων Δήμων και Κοινοτήτων (ΤΕΔΚ) όλης της χώρας. Η ΚΕΔΚΕ αποτελεί το ανώτατο συλλογικό όργανο εκπροσώπησης της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Επιτροπή σε εθνικό επίπεδο που καθορίζει τις διαδικασίες και τα κριτήρια επιτυχίας των εξετάσεων (θεωρητικών και πρακτικών) που οδηγούν στην πιστοποίηση της **επαγγελματικής κατάρτισης** η οποία παρέχεται στα πλαίσια του Εθνικού Συστήματος Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ν.2009/92).

Πηγή: ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ CEDEFOP, Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 1996

**Κεντρική
Επιτροπή
Πιστοποίησης
Επαγγελματικής
Κατάρτισης**

Το ΚΑΠΕ είναι το εθνικό κέντρο για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, την ορθολογική χρήση ενέργειας και την εξοικονόμηση ενέργειας και αποτελεί το Εθνικό Συντονιστικό Κέντρο στους τομείς δραστηριότητάς του. Είναι ΝΠΙΔ, εποπτευόμενο από το Υπουργείο Ανάπτυξης - Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας, και έχει οικονομική και διοικητική αυτοτέλεια.

**Κ.Α.Π.Ε.
Κέντρο
Ανανεώσιμων
Πηγών Ενέργειας**

Θεσμός για την παροχή **συνεχιζόμενης** (μετά την αρχική) **επαγγελματικής κατάρτισης** σε εργαζομένους, ανέργους, άτομα ειδικών κατηγοριών (μετανάστες, παλιννοστούντες, ΑΜΕΑ) με σκοπό την υποστήριξη της προσαρμογής τους στις νέες συνθήκες που επιβάλλονται από τις εξελίξεις στην **αγορά εργασίας**, την επανένταξη των ανέργων και την καταπολέμηση των κοινωνικά αποκλεισμένων κατηγοριών. Τα ΚΕΚ εποπτεύονται από το Υπουργείο Εργασίας.

**Κ.Ε.Κ.
Κέντρο
Επαγγελματικής
Κατάρτισης**

Το Κέντρο Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου άρχισε να λειτουργεί ως ΝΠΙΔ εποπτευόμενο από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας το 1978 στη Θεσσαλονίκη. Το ΚΔΕΟΔ ορίστηκε από την ίδρυσή του με απόφαση της **Επιτροπής** των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ως «Κέντρο Ευρωπαϊκής Τεκμηρίωσης».

**Κ.Δ.Ε.Ο.Δ.
Κέντρο Διεθνούς
και Ευρωπαϊκού
Οικονομικού
Δικαίου**

Σκοπός του ΚΔΕΟΔ είναι η προαγωγή της βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας, η διάδοση της γνώσης και η παροχή συμβουλευτικής συνδρομής και νομικών πληροφοριών σε θέματα δικαίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, διεθνούς οικονομικού δικαίου, δικαίου των διεθνών συναλλαγών και δικαίου της προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου, ως τμήμα του ευρύτερου ευρωπαϊκού δικαίου.

ΝΠΙΔ, με έδρα την Αθήνα και παραρτήματα στη Θεσσαλονίκη, την Πάτρα, το Βόλο και το Ηράκλειο, που λειτουργεί υπό την εποπτεία και χρηματοδότηση της Γενικής Γραμματείας Ισότητας του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

**Κ.Ε.Θ.Ι.
Κέντρο Ερευνών
για Θέματα
Ισότητας**

Βασικός άξονας ανάπτυξης των δραστηριοτήτων του ΚΕΘΙ είναι η προώθηση των γυναικών σε όλους τους τομείς της πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής ζωής μέσα στο πλαίσιο της πολιτικής που καθορίζεται από τη Γενική Γραμματεία Ισότητας.

Κ

ΚΕ.Π.Ε.
Κέντρο
Προγραμματισμού
και Οικονομικών
Ερευνών

Το ΚΕΠΕ είναι επιστημονικό ίδρυμα εποπτευόμενο από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας με βασικό σκοπό τη μελέτη των οικονομικών θεμάτων της Ελλάδας και την ενθάρρυνση των οικονομικών ερευνών.

Επιπλέον, το ΚΕΠΕ εκπονεί σχέδια προγραμμάτων περιφερειακής και χωροταξικής ανάπτυξης και αναλύει τις εξελίξεις της Ελληνικής οικονομίας προτείνοντας τη λήψη μέτρων.

Κ.Π.Α.
Κέντρο
Πρώθησης της
Απασχόλησης

Τα ΚΠΑ είναι δομές που θεσπίζονται με το Ν.2434/96 με αρμοδιότητες συμβουλευτικές ως προς τον επαγγελματικό προσανατολισμό για τη σύνδεση των ανέργων με την τοπική **αγορά εργασίας**.

Θα αποτελέσουν φυσική συνέχεια και εξέλιξη των Γραφείων Εργασίας του ΟΑΕΔ, αλλά με αναβαθμισμένες λειτουργίες και ποιότητα παρεχόμενων υπηρεσιών.

Κ.Γ.Π.
Κοινή Γεωργική
Πολιτική

Είναι η κοινή πολιτική που ακολουθεί η **Ευρωπαϊκή Ένωση** στο γεωργικό τομέα, της οποίας οι κύριοι στόχοι (αύξηση παραγωγικότητας, ικανοποιητικό βιοτικό επίπεδο γεωργών, σταθεροποίηση αγορών, εξασφάλιση τροφοδοσίας καταναλωτή με γεωργικά προϊόντα σε λογικές τιμές) περιγράφονται ήδη στο άρθρο 39 της Συνθήκης της Ρώμης. Το 1962 αποφασίστηκαν οι πρώτες νομοθετικές ρυθμίσεις της ΚΓΠ και 30 χρόνια αργότερα (Ιούνιος 1992) εγκρίθηκε από το Συμβούλιο Υπουργών ένα σύνολο μέτρων αναδιάρθρωσής της. Με το Πρόγραμμα Δράσης για το 2000 (**Agenda 2000**) η **Ευρωπαϊκή Επιτροπή** προτείνει τη ριζική αναμόρφωση της ΚΓΠ για να συνεχίσει να ανταποκρίνεται στα συμφέροντα των παραγωγών και των καταναλωτών και μετά τη μελλοντική διεύρυνση της Ε.Ε. Αναφέρεται και ως Κοινή Αγροτική Πολιτική.

Πηγή: «Η Ευρώπη από το Α έως το Ω: Οδηγός της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης», Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 1997

Κ.Ε.Π.Π.Α.
Κοινή Εξωτερική
Πολιτική
και Πολιτική
Ασφαλείας

Η ΚΕΠΠΑ θεσπίζεται και διέπεται από τον τίτλο V της Συνθήκης για την **Ευρωπαϊκή Ένωση**. Αντικατέστησε την ευρωπαϊκή πολιτική συνεργασία (ΕΠΣ) και προβλέπει τη χάραξη κοινής πολιτικής άμυνας, η οποία θα μπορούσε να οδηγήσει, σε εύθετο χρόνο, σε κοινή άμυνα.

Οι στόχοι του δεύτερου αυτού πυλώνα της Ένωσης προσδιορίζονται στο άρθρο 11 (πρώην άρθρο Ι.1) και για την επίτευξή τους χρησιμοποιούνται ειδικά νομοθετικά μέσα (κοινή δράση, κοινή θέση) που εγκρίνονται ομόφωνα στα πλαίσια του **Συμβουλίου**. Με την έναρξη ισχύος της Συνθήκης του Άμστερνταμ η Ένωση μπορεί να κάνει χρήση ενός νέου οργάνου: της κοινής στρατηγικής. Το όργανο αυτό αναφέρεται στο νέο άρθρο 12 της Συνθήκης.

Πηγή: ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ «Όργανα, πολιτικές και διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης», Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 2000

Βασικοί κανονισμοί που καθορίζουν τους μηχανισμούς στήριξης, ελέγχου της προσφοράς, εισαγωγών και εξαγωγών ενός προϊόντος. Ετήσιες αποφάσεις για τις τιμές και την στήριξη, υιοθετούνται από το **Συμβούλιο Υπουργών** κατόπιν προτάσεων της **Επιτροπής**. Σήμερα, 12 μεγάλες ομάδες προϊόντων καλύπτονται από Κοινή Οργάνωση Αγοράς ενώ ο θεσμός αναθεωρήθηκε δραστικά λόγω των αλλαγών στην **Κοινή Γεωργική Πολιτική** και του ισχύοντος καθεστώτος στο διεθνές εμπόριο.

Κ.Ο.Α.
Κοινή Οργάνωση
Αγοράς
C.M.O.
Common Market
Organisation

Υπουργική Απόφαση που εκδίδεται με συνυπογραφή από δύο ή περισσότερους Υπουργούς - όταν εμπίπτει στην αρμοδιότητα περισσότερων του ενός Υπουργών - κατ'εξουσιοδότηση σχετικού **Νόμου**.

Κ.Υ.Α.
Κοινή Υπουργική
Απόφαση

Οι νομοθετικές πράξεις της **Ευρωπαϊκής Ένωσης**, οι οποίες δεσμεύουν άμεσα εκείνον ή εκείνους προς τους οποίους απευθύνονται (κράτη-μέλη, επιχειρήσεις ή πολίτες κρατών - μελών) και διακρίνονται για την ατομική ισχύ (οι αποδέκτες ορίζονται και δεσμεύονται ατομικά, στοιχείο που διαφοροποιεί τις Κοινοτικές Αποφάσεις από τους **Κοινοτικούς Κανονισμούς**) και τη δεσμευτικότητα ως προς όλα τα στοιχεία τους (στοιχείο που τις διακρίνει από τις **Κοινοτικές Οδηγίες**).

Κοινοτικές
Αποφάσεις

Πηγή: «Ευρωπαϊκά Κείμενα: Το Αλφάβητο του Κοινοτικού Δικαίου»

Οι νομοθετικές πράξεις της **Ευρωπαϊκής Ένωσης**, οι οποίες απευθύνονται σε ένα, περισσότερα ή όλα τα κράτη-μέλη και είναι δεσμευτικές όσον αφορά τον επιδιωκόμενο στόχο αλλά επαφίεται στις εθνικές αρχές η επιλογή του τύπου και των μέσων ενσωμάτωσής τους στο εθνικό δίκαιο.

Κοινοτικές
Οδηγίες

Πηγή: «Ευρωπαϊκά Κείμενα: Το Αλφάβητο του Κοινοτικού Δικαίου»

Οι νομικές πράξεις της **Ευρωπαϊκής Ένωσης** που προβλέπονται ρητά από τις Κοινοτικές Συνθήκες και δίνουν τη δυνατότητα στα Κοινοτικά Όργανα να διατυπώνουν θέσεις προς τα κράτη-μέλη και, σε ορισμένες περιπτώσεις, προς τους πολίτες της Κοινότητας, χωρίς με αυτό να θεμελιώνουν νομικές υποχρεώσεις για τον αποδέκτη.

Κοινοτικές
Συστάσεις και
Γνώμες

Η διαφορά μεταξύ Συστάσεων και Γνωμών είναι ότι οι πρώτες υποδεικνύουν στους αποδέκτες μια ορισμένη συμπεριφορά, ενώ οι δεύτερες εκδίδονται από τα Κοινοτικά Όργανα για την εκτίμηση μιας κατάστασης ή κάποιων γεγονότων στην Κοινότητα ή στα κράτη-μέλη.

Πηγή: «Ευρωπαϊκά Κείμενα: Το Αλφάβητο του Κοινοτικού Δικαίου»

Κοινοτικές Πρωτοβουλίες 2000 - 2006

Οι τέσσερις κοινοτικές πρωτοβουλίες των Ευρωπαϊκών **Διαρθρωτικών Ταμείων** για το χρονικό διάστημα 2000 - 2006 είναι:

INTERREG III: διασυνοριακή, διεθνική και διαπεριφερειακή συνεργασία που αποβλέπει στην τόνωση της ανάπτυξης και σε ισόρροπη και αρμονική διευθέτηση του ευρωπαϊκού εδάφους

LEADER+: **ανάπτυξη της υπαίθρου** μέσω ολοκληρωμένων αναπτυξιακών προγραμμάτων και συνεργασίας ομάδων τοπικής δράσης

EQUAL: διεθνική συνεργασία για την προώθηση νέων πρακτικών καταπολέμησης των πάσης φύσεως διακρίσεων και των ανισοτήτων στην πρόσβαση στην **αγορά εργασίας**

URBAN II: οικονομική και κοινωνική ανασυγκρότηση των πόλεων και των συνοικιών που αντιμετωπίζουν κρίση, ώστε να προωθηθεί η **βιώσιμη αστική ανάπτυξη**.

Το πεδίο εφαρμογής κάθε κοινοτικής πρωτοβουλίας που χρηματοδοτείται από ένα μόνο Διαρθρωτικό Ταμείο (στο INTERREG III και το URBAN II από το **ΕΤΠΑ**, το EQUAL από το **ΕΚΤ** και το LEADER+ από το **ΕΓΤΠΕ** - Τμήμα Προσανατολισμού) μπορεί να διευθυνθεί ώστε να περιλαμβάνει όλα τα προβλεπόμενα μέτρα. Τα επιλέξιμα μέτρα για κάθε κοινοτική πρωτοβουλία ορίζονται στους Προσανατολισμούς της Επιτροπής.

Τα θέματα των κοινοτικών πρωτοβουλιών της περιόδου 1994 - 1999 που δεν ελήφθησαν υπ' όψιν μπορούν να περιληφθούν στα προγράμματα των **Στόχων 1, 2 και 3** των παρεμβάσεων των **Διαρθρωτικών Ταμείων για** την περίοδο 2000 - 2006.

Κοινοτική Νομοθεσία

Το σύνολο των κανόνων που καθορίζουν τις αρμοδιότητες και τις διαδικασίες για τη λήψη αποφάσεων από μέρους των Κοινοτικών Οργάνων, ρυθμίζουν τις μεταξύ τους σχέσεις καθώς και τις σχέσεις τους με τα κράτη μέλη και τους πολίτες των κρατών μελών.

Η Κοινοτική Νομοθεσία αποτελείται αφενός από τους κανόνες που περιλαμβάνονται στις ιδρυτικές Συνθήκες, τις μετέπειτα συμπληρώσεις και τροποποιήσεις τους και τις Συνθήκες ένταξης και αφετέρου από τις νομοθετικές πράξεις (**Κανονισμοί, Οδηγίες, Αποφάσεις, Συστάσεις και Γνώμες**) που διαμορφώνονται από τα Κοινοτικά Όργανα κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους.

Πηγή: «Ευρωπαϊκά Κείμενα: Το Αλφάβητο του Κοινοτικού Δικαίου»

Κοινοτική Συμμετοχή

Η δαπάνη που πραγματοποιείται για την κάλυψη μέρους του προϋπολογισμού ενός Έργου και προέρχεται από κοινοτικούς πόρους των **Διαρθρωτικών Ταμείων** και των Χρηματοδοτικών Μέσων.

Το Έγγραφο που εγκρίνεται από την **Ευρωπαϊκή Επιτροπή**, σε συμφωνία με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, μετά από εκτίμηση του **Σχεδίου** που έχει υποβληθεί από ένα κράτος μέλος και το οποίο περιέχει τη στρατηγική και τις προτεραιότητες δράσης των Ταμείων και του κράτους μέλους, τους ειδικούς στόχους τους, τη συμμετοχή των Ταμείων και τους λοιπούς χρηματοδοτικούς πόρους. Το έγγραφο αυτό διαιρείται σε άξονες προτεραιότητας και εφαρμόζεται μέσω ενός ή περισσότερων **Επιχειρησιακών Προγραμμάτων**.

Το **Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000 - 2006** (γνωστό και ως Γ' ΚΠΣ) είναι το προϊόν της συμφωνίας στην οποία κατέληξαν η Ελληνική Κυβέρνηση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τις κοινοτικές διαρθρωτικές παρεμβάσεις στις περιφέρειες που υπάγονται στο **Στόχο 1** και για το χρονικό διάστημα από 1ης Ιανουαρίου 2000 έως 31 Δεκεμβρίου 2006. Το Γ' ΚΠΣ καταρτίστηκε με βάση το Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης που υποβλήθηκε από την Ελλάδα στην Επιτροπή στις 29 Σεπτεμβρίου 1999.

Σύμφωνα με το ενδεικτικό σχέδιο χρηματοδότησης το συνολικό κόστος των **αξόνων προτεραιότητας** είναι 44.292 εκατ. **Ευρώ** για το σύνολο της χρονικής περιόδου. Τα συνολικά κονδύλια που προβλέπονται για τη συμμετοχή των **Διαρθρωτικών Ταμείων** ανέρχονται σε 22.707 εκατ. Ευρώ και η πρόσθετη συνδρομή του **Ταμείου Συνοχής** ανέρχεται σε 3.320 εκατ. Ευρώ.

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι η κατ' αρχήν προβλεπόμενη κατανομή του συνόλου της διαθέσιμης κοινοτικής συμμετοχής μεταξύ των Διαρθρωτικών Ταμείων είναι η ακόλουθη:

ΕΤΠΑ	14.608,0	εκατ. Ευρώ
ΕΚΤ	4.241,2	εκατ. Ευρώ
ΕΓΤΠΕ, Τμήμα Προσανατολισμού	2.260,3	εκατ. Ευρώ
ΧΜΠΑ	211,1	εκατ. Ευρώ
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ ΕΠΙΔΟΣΗΣ	945,0	εκατ. Ευρώ
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ	441,4	εκατ. Ευρώ

Πηγές: 1) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 του Συμβουλίου της 21.6.1999 περί γενικών διατάξεων για τα Διαρθρωτικά Ταμεία, 2) Απόφαση της Επιτροπής της 28ης Νοεμβρίου 2000 σχετικά με την έγκριση του ΚΠΣ

**Κοινοτικό Σύστημα
Οικολογικής
Διαχείρισης και
Ελέγχου
E.M.A.S.
Eco - Management
and Audit Scheme**

Το EMAS είναι ένα Κοινοτικό Σύστημα Οικολογικής Διαχείρισης και Ελέγχου στο οποίο μπορούν να συμμετέχουν εθελοντικά επιχειρήσεις του βιοτεχνικού τομέα. Το υιοθέτησε η **Ευρωπαϊκή Ένωση** τον Ιούνιο 1993 με τον Κανονισμό 1836/93/ΕΟΚ.

Σκοπός του EMAS είναι η αναγνώριση των Ευρωπαϊκών επιχειρήσεων οι οποίες έχουν υιοθετήσει συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης, προγράμματα δράσης **προστασίας του περιβάλλοντος** και που διαρκώς προσπαθούν να βελτιώσουν την περιβαλλοντική τους πρακτική, και η γνωστοποίηση της προόδου των επιχειρήσεων αυτών στο ευρύτερο κοινό.

Μια επιχείρηση που θέλει να καταχωρηθεί στο EMAS θα πρέπει να θέσει στόχους βελτίωσης των περιβαλλοντικών της επιδόσεων (μείωση της **ρύπανσης**, ανακύκλωση **αποβλήτων**, εξοικονόμηση ενέργειας και άλλα) και να κάνει τις απαραίτητες διοικητικές αλλαγές ώστε να το πετύχει.

Κ

**Κοινοτικοί
Κανονισμοί**

Οι νομοθετικές πράξεις της **Ευρωπαϊκής Ένωσης**, οι οποίες υπερ-ισχύουν της εθνικής νομοθεσίας των κρατών μελών, διακρίνονται από τον κοινοτικό χαρακτήρα (ισχύουν ενιαία και πλήρως σε όλα τα κράτη μέλη) και την άμεση ικανότητα εφαρμογής τους (δεν οφείλουν προηγουμένως να μεταφερθούν στο εθνικό δίκαιο). Είναι η πλέον ισχυρή μορφή της κοινοτικής νομοθεσίας.

Πηγή: «Ευρωπαϊκά Κείμενα: Το Αλφάβητο του Κοινοτικού Δικαίου»

**Κοινωνία της
Πληροφορίας Α.Ε.**

Εταιρεία μη κερδοσκοπική με μετόχους το ΥΠΕΣΔΔΑ και το ΥΠΕΘΟ. Σκοποί της εταιρείας είναι:

- Η υποστήριξη χωρίς αντάλλαγμα των τελικών δικαιούχων του **ΕΠ Κοινωνία της Πληροφορίας**
- Η ανάληψη της υλοποίησης πράξεων του **ΕΠ**
- Η διαχείριση συστημάτων πληροφορικής και επικοινωνίας της δημοσίας διοίκησης.

Η εταιρεία λειτουργεί χάριν του δημοσίου συμφέροντος, κατά τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας και δεν έχει βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα. Υπάγεται στην εποπτεία του Υπουργού **ΕΣΔΔΑ**.

Πηγή: Ν. 2860/2000 (ΦΕΚ 251Α/14.11.2000)

Κοινωνικοί εταίροι

Οι συνομιλητές της **Επιτροπής** των οποίων την άποψη υποχρεούται να λαμβάνει όταν επιθυμεί να υποβάλει προτάσεις συγκεκριμένης πολιτικής. Ο **κοινωνικός διάλογος** πραγματοποιείται με τις τρεις κύριες οργανώσεις εκπροσώπησης των κοινωνικών εταίρων σε ευρωπαϊκό επίπεδο:

- Ευρωπαϊκή Συνομοσπονδία Συνδικάτων (CES)
- Ένωση των Επιχειρήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (UNICE)
- Ευρωπαϊκό Κέντρο Επιχειρήσεων (CEEP).

Καθήκον της Επιτροπής είναι να λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για να προωθήσει και να διευκολύνει τη διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους σχετικά με τον μελλοντικό προσανατολισμό της κοινοτικής δράσης.

Πηγή: ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ «Όργανα, πολιτικές και διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης», Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 2000

Ο κοινωνικός διάλογος αποτελεί μια διαδικασία διαβούλευσης που διεξάγεται από τους **κοινωνικούς εταίρους** στο ευρωπαϊκό επίπεδο. Περιλαμβάνει τις συζητήσεις μεταξύ των ευρωπαϊών κοινωνικών εταίρων, τις κοινές ενέργειές τους και τις τυχόν διαπραγματεύσεις τους, καθώς και τις συζητήσεις μεταξύ των κοινωνικών εταίρων και των οργάνων της **ΕΕ**.

Πηγή: ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ «Όργανα, πολιτικές και διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης», Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 2000

Κοινωνικός διάλογος

Είναι ο χάρτης των θεμελιωδών κοινωνικών δικαιωμάτων των εργαζομένων, ο οποίος εκδόθηκε το 1989 με τη μορφή δήλωσης από όλα τα κράτη - μέλη πλην του Ηνωμένου Βασιλείου. Θεωρήθηκε ως πολιτικό μέσο το οποίο περιλαμβάνει «ηθικές υποχρεώσεις» οι οποίες αποσκοπούν στην εξασφάλιση του σεβασμού ορισμένων κοινωνικών δικαιωμάτων στα κράτη αυτά. Τα δικαιώματα αυτά αφορούν κυρίως την **αγορά εργασίας**, την **επαγγελματική κατάρτιση**, την **ισότητα ευκαιριών** και το περιβάλλον εργασίας. Περιλαμβάνει επίσης το ρητό προς την **Επιτροπή** αίτημα να αναλάβει πρωτοβουλίες με στόχο τη μεταφορά του περιεχομένου του κοινωνικού χάρτη στις νομοθετικές πράξεις. Τον κοινωνικό χάρτη ακολούθησαν προγράμματα δράσης.

Πηγή: ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ «Όργανα, πολιτικές και διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης», Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 2000

Κοινωνικός χάρτης

Κόστος ή Δαπάνη

Ηανάλωση ή διάθεση πόρων (π.χ. έδαφος, μηχανήματα, εργασία, κλπ.) που απαιτούνται στο επενδυτικό σχέδιο ως εισροές για την κατασκευή του (άμεσο κόστος), καθώς και οι άλλες αρνητικές επιπτώσεις (έμμεσο κόστος) που προκαλούνται από το **Σχέδιο Επένδυσης**, όπως η **ρύπανση** της ατμόσφαιρας, η καταστροφή μιας ακτής, κλπ.

Κράτη ΑΚΕ

Αναπτυσσόμενες χώρες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού οι οποίες είναι συνδεδεμένες με την **ΕΕ** μέσω της **Σύμβασης Λομέ (IV)** στα πλαίσια της πολιτικής υπέρ των αναπτυσσόμενων χωρών.

Κριτήρια σύγκλισης για την ΟΝΕ

Με στόχο την εξασφάλιση της συνεχούς σύγκλισης που απαιτείται για την υλοποίηση της **Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (ΟΝΕ)**, η Συνθήκη καθόρισε πέντε κριτήρια σύγκλισης τα οποία οφείλει να τηρήσει κάθε κράτος μέλος για να είναι σε θέση να συμμετάσχει στο τρίτο στάδιο της ΟΝΕ. Η εξέταση της τήρησης αυτών των κριτηρίων σύγκλισης γίνεται βάσει εκθέσεων της **Επιτροπής** και της **Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας**. Αυτά τα κριτήρια είναι τα ακόλουθα:

- ο λόγος μεταξύ δημόσιου ελλείμματος και **ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος** δεν πρέπει να υπερβαίνει το 3%
- ο λόγος μεταξύ δημόσιου χρέους και ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος δεν πρέπει να υπερβαίνει το 60%
- ένας συνεχής βαθμός σταθερότητας των τιμών και ένα μέσο ποσοστό πληθωρισμού που δεν πρέπει να υπερβαίνει περισσότερο από 1,5% το αντίστοιχο των τριών κρατών μελών που παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη σταθερότητα των τιμών
- ένα μακροπρόθεσμο μέσο ονομαστικό επιτόκιο που δεν πρέπει να υπερβαίνει κατά περισσότερο από 2% το επιτόκιο των τριών κρατών μελών με τη μεγαλύτερη σταθερότητα των τιμών
- τα περιθώρια διακύμανσης του ευρωπαϊκού νομισματικού συστήματος πρέπει να τηρούνται, τουλάχιστον τα δύο τελευταία έτη πριν από την ένταξη.

Στόχος των κριτηρίων σύγκλισης είναι να εξασφαλιστεί ότι η οικονομική ανάπτυξη στο πλαίσιο της ΟΝΕ είναι ισόρροπη και δεν επιφέρει εντάσεις μεταξύ των κρατών μελών.

Πηγή: ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ «Όργανα, πολιτικές και διεύθυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης», Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 2000

Ένα σύνολο μέτρων που αποσκοπούν στον έλεγχο προϊόντων ζωικής προέλευσης που διακινούνται μεταξύ των κρατών μελών ή εισάγονται από τρίτες χώρες.

Πηγή: Έλεγχοι εντός της Ε.Ε.: Οδηγία 89/6662. Έλεγχοι εισαγομένων προϊόντων από τρίτες χώρες: Οδηγία 90/675

Κτηνιατρικοί έλεγχοι (Veterinary controls)

Ο απαιτούμενος χρόνος για τη φυσική και οικονομική ολοκλήρωση μιάς **Ενέργειας ΕΚΤ**, μετά την υπογραφή της σχετικής **Σύμβασης** και τη δήλωση έναρξης της υλοποίησης από τον Ανάδοχο Φορέα. Σημειώνεται ότι η οικονομική ολοκλήρωση είναι χρονικά μεγαλύτερη από την ολοκλήρωση του συμβατικού **φυσικού αντικειμένου**.

Πηγή: ΕΠΛΕ - ΕΚΤ

Κύκλος ζωής Ενέργειας ΕΚΤ

Η Λευκή Βίβλος ή Λευκό Βιβλίο είναι μια επίσημη δέσμη προτάσεων για συγκεκριμένες πολιτικές. Αντίθετα, το **Πράσινο Βιβλίο** περιλαμβάνει απλώς διάφορες ιδέες οι οποίες χρησιμεύουν ως βάση συζήτησης προκειμένου να ληφθεί κάποια απόφαση.

Πηγή: «Η Ευρώπη από το Α έως το Ω: Οδηγός της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης», Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 1997

Λευκή Βίβλος ή Λευκό Βιβλίο

Αυτό το Λευκό Βιβλίο, το οποίο δημοσιεύθηκε από την **Ευρωπαϊκή Επιτροπή** το 1994, περιλαμβάνει μια σειρά στρατηγικών προτάσεων με στόχο, εκτός των άλλων, τη μείωση της **ανεργίας** στην **Ευρωπαϊκή Ένωση**. Περιλαμβάνει προτάσεις για οικονομικές πολιτικές προσανατολισμένες προς την οικονομία της αγοράς, για τη βελτίωση των υποδομών με τη δημιουργία **διευρωπαϊκών δικτύων** καθώς και για μέτρα αύξησης της απασχόλησης τα οποία επρόκειτο να εφαρμοσθούν από τα ίδια τα κράτη μέλη.

Πηγή: «Η Ευρώπη από το Α έως το Ω: Οδηγός της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης», Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 1997

Λευκό Βιβλίο για την Ανάπτυξη, την Ανταγωνιστικότητα και την Απασχόληση

Το Λευκό Βιβλίο - το οποίο δημοσίευσε η **Ευρωπαϊκή Επιτροπή** το 1985 και ενέκρινε το **Ευρωπαϊκό Συμβούλιο** - περιλαμβάνει 282 προτάσεις και μέτρα για την εξάλειψη των πρακτικών τεχνικών και φορολογικών εμποδίων για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς. Κάθε χρόνο η Επιτροπή υποβάλλει μια έκθεση προς το Συμβούλιο και το **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο** σχετικά με τα μέτρα που έχουν εφαρμοσθεί.

Πηγή: «Η Ευρώπη από το Α έως το Ω: Οδηγός της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης», Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 1997

Λευκό Βιβλίο για την Ολοκλήρωση της Εσωτερικής Αγοράς

Η κατάσταση της **ανεργίας** στην οποία βρίσκεται ο άνεργος για χρονικό διάστημα πάνω από 12 μήνες και είναι εγγεγραμμένος στις καταστάσεις ανέργων στις αρμόδιες υπηρεσίες **απασχόλησης**.

Μακροχρόνια ανεργία

Έργα, των οποίων δαπάνες μπορούν να χρηματοδοτούνται από τα **Διαρθρωτικά Ταμεία** και:

Μεγάλα Έργα

α) περιλαμβάνουν ένα σύνολο εργασιών που δεν μπορούν να διαχωριστούν από οικονομική άποψη, εκπληρώνουν συγκεκριμένη λειτουργία τεχνικής φύσεως και αποσκοπούν σε σαφώς προσδιορισμένους στόχους και

β) των οποίων το συνολικό κόστος που λαμβάνεται υπόψη για τον καθορισμό του ύψους της συμμετοχής των Ταμείων το οποίο υπερβαίνει τα 50 εκατομμύρια **Ευρώ**.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 του Συμβουλίου της 21.6.1999 για τα Διαρθρωτικά Ταμεία

Ως μειονεκτικές περιοχές χαρακτηρίζονται:

- **ορεινές περιοχές**, με σημαντικό περιορισμό των δυνατοτήτων χρησιμοποίησης της γης και σημαντική αύξηση του κόστους της εκμετάλλευσής της
- περιοχές που απειλούνται με εγκατάλειψη των χρήσεων γης και στις οποίες η διατήρηση του φυσικού χώρου είναι αναγκαία
- άλλες περιοχές με ειδικά μειονεκτήματα όπου η γεωργική δραστηριότητα θα πρέπει να συνεχιστεί υπό όρους για τη διατήρηση του φυσικού χώρου και τη διαφύλαξη του τουριστικού δυναμικού της περιοχής.

Μειονεκτικές περιοχές (Less favorite areas)

Ο πρώτος κατάλογος των Ελληνικών μειονεκτικών περιοχών καθορίστηκε στην Οδηγία 81/645 με βάση τα χαρακτηριστικά και τα κριτήρια που περιέχονταν στην Οδηγία 75/268.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1257/1999 του Συμβουλίου της 17.5.1999

Η εμπεριστατωμένη και τεκμηριωμένη επιστημονική εργασία και έρευνα που αποσκοπεί στην εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημόσιων και ιδιωτικών έργων στο **περιβάλλον**, ώστε στο πλαίσιο της ισόρροπης ανάπτυξης του εθνικού χώρου να καταστεί ευχερής και αποτελεσματική η προσπάθεια για την αποτροπή της **ρύπανσης** και της υποβάθμισης του **περιβάλλοντος** με την αξιολόγηση των άμεσων και έμμεσων επιπτώσεων των έργων και δραστηριοτήτων.

Μ.Π.Ε. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

Πηγή: Ν. 1650/1986 και ΚΥΑ 69269/5387/90

Μ.Ο.Π. **Μεσογειακά** **Ολοκληρωμένα** **Προγράμματα**

Ολοκληρωμένο στρατηγικό σχέδιο ανάπτυξης, η εφαρμογή του οποίου στόχευε στη βελτίωση των κοινωνικοοικονομικών διαρθρώσεων στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές της Κοινότητας.

Τα έξι από τα επτά Προγράμματα των ΜΟΠ αντιστοιχούσαν στα έξι Διαμερίσματα που ήταν τότε χωρισμένη η Ελλάδα (Βόρεια Ελλάδα, Δυτική Ελλάδα, Κεντρική Ελλάδα, Νήσοι Αιγαίου, Κρήτη και Αττική), ενώ το τελευταίο ήταν θεματικό (ΜΟΠ Πληροφορικής). Η αρχική περίοδος εφαρμογής ήταν η περίοδος 1984 - 1989, αλλά επεκτάθηκε μέχρι το 1993.

Μ.Π.Δ.Π. **Μέσο** **Προενταξιακών** **Διαρθρωτικών** **Πολιτικών** **ή Δ.Μ.Π.** **Διαρθρωτικό** **Μέσο** **Προένταξης** **I.S.P.A.** **Instrument for** **Structural Policies** **for Pre-accession**

Το ISPA είναι ένα από τα τρία μέσα (τα άλλα δύο είναι το **PHARE** και το **SAPARD**) προενταξιακών ενισχύσεων για τις υποψήφιες για προσχώρηση στην **ΕΕ** χώρες. Οι κυριότερες προτεραιότητες του μέσου αυτού αποσκοπούν να εξοικειώσουν τις χώρες αυτές με τις πολιτικές και τις διαδικασίες της **Ένωσης**, να τις βοηθήσουν να συμμορφωθούν με τους κοινοτικούς κανόνες και πρότυπα και να συμβάλλουν στην επίτευξη των κοινοτικών πολιτικών για το περιβάλλον, τις μεταφορές και τα **διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών** (ΔΔΜ).

Η κοινοτική βοήθεια που χορηγείται μέσω του ISPA, συμβάλλει στους στόχους που καθορίζονται στις εταιρικές σχέσεις ενόψει της προσχώρησης για κάθε δικαιούχο χώρα και στα αντίστοιχα εθνικά προγράμματα για τη βελτίωση του περιβάλλοντος και των δικτύων υποδομής των μεταφορών, χορηγείται δε κατά την περίοδο από 2000 μέχρι 2006.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1267/1999 του Συμβουλίου της 21ης Ιουνίου 1999

Μέτρο

Υποδιαίρεση του **Άξονα Προτεραιότητας**. Το Μέτρο αποτελείται από ένα σύνολο ομοειδών **Έργων / Ενεργειών** που συμβάλλουν στην υλοποίηση των στόχων του Μέρους, ενώ ο **Άξονας** αποτελείται από ένα σύνολο ομοειδών Μέρους που συμβάλλουν στην υλοποίηση των **στόχων** του Άξονα.

Μ.Κ.Ο. **Μη Κυβερνητικές** **Οργανώσεις**

Μη κερδοσκοπικές εθελοντικές ομάδες πολιτών που οργανώνονται σε τοπικό, εθνικό ή διεθνές επίπεδο. Οι ΜΚΟ επιτελούν μια πλειάδα υπηρεσιών και ανθρωπιστικών παρεμβάσεων, μεταφέρουν τις ανησυχίες των πολιτών στις κυβερνήσεις, παρακολουθούν πολιτικές και ενθαρρύνουν τη συμμετοχή των πολιτών στα κοινωνικά, περιβαλλοντικά κλπ. θέματα ανάλογα με το σκοπό για τον οποίο έχουν ιδρυθεί. Εκπρόσωπος της γραμματείας των ΜΚΟ συμμετέχει στην **Επιτροπή Παρακολούθησης του ΚΠΣ**.

Στην **Ευρωπαϊκή Ένωση**, θεωρούνται οι επιχειρήσεις εκείνες που απασχολούν, με σχέση εξαρτημένης εργασίας σε μόνιμη ή εποχιακή βάση, μέχρι 250 άτομα, σε συσχέτιση με τον κύκλο εργασιών (μέχρι 40 εκατ. **Ευρώ** ετησίως) και το ιδιοκτησιακό καθεστώς.

Στην Ελλάδα, ο ανώτερος αριθμός απασχολουμένων, ως προϋπόθεση ένταξης μιας ΜΜΕ σε συγχρηματοδοτούμενο από την ΕΕ **Πρόγραμμα**, ποικίλλει ανάλογα με το Πρόγραμμα, από 1 έως 250 άτομα, πάλι σε συσχέτιση με τον κύκλο εργασιών (μέχρι 6 δισ. **δρχ.**) και το ιδιοκτησιακό καθεστώς.

Πηγή: Έκθεση Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου για τις Μ.Μ.Ε., 1997

Ανώνυμη Εταιρεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που συστάθηκε το 1996 και εποπτεύεται από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας. Η υποστήριξη που παρέχει η ΜΟΔ αε στην εφαρμογή και οργάνωση της διαχείρισης του **ΚΠΣ** συνίσταται ιδίως σε:

- α) Επεξεργασία συστημάτων και εργαλείων για την οργάνωση της διαχείρισης
- β) Μεταφορά τεχνογνωσίας με τη συνεχή κατάρτιση των στελεχών των εμπλεκόμενων αρχών και υπηρεσιών στο ΚΠΣ και στα **Επιχειρησιακά Προγράμματα** και λοιπών διοικητικών υπηρεσιών καθώς και την οργάνωση ανταλλαγής εμπειριών
- γ) Υποστήριξη των **Τελικών Δικαιούχων** κατά την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους, μετά από πρόταση της **Διαχειριστικής Αρχής**
- δ) Υποστήριξη της **Διαχειριστικής Αρχής του ΚΠΣ** για την αξιολόγηση της διαχειριστικής ικανότητας και οργάνωσης των Διαχειριστικών Αρχών των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων
- ε) Πρόταση ανάλογα με τις ανάγκες κάθε Διαχειριστικής Αρχής συγκεκριμένης δομής οργάνωσης
- στ) Προκήρυξη θέσεων υποψηφίων για λογαριασμό των ενδιαφερομένων αρμοδίων υπηρεσιών
- ζ) Υποστήριξη της συνολικής οργάνωσης των **Διαχειριστικών Αρχών των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων** και συγκεκριμένα στην αξιολόγηση και πρόταση του κατάλληλου προσωπικού και τη συνόδευσή του στην υπηρεσία υποδοχής.

Πηγή: 1) Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000 - 2006 Ελλάδα - 2) Ν. 2372/96 «Σύσταση φορέων για την επιτάχυνση της αναπτυξιακής διαδικασίας και άλλες διατάξεις» - 3) Ν. 2860/2000 «Διαχείριση, παρακολούθηση και έλεγχος του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και άλλες διατάξεις»

Ιδρύθηκε το 1996 από το ΥΠΕΘΟ για τον έλεγχο της τήρησης της κοινοτικής νομιμότητας και του αντίστοιχου εθνικού δικαίου μεταγραφής στον τομέα ανάθεσης και εκτέλεσης των δημοσίων συμβάσεων (έργων και υπηρεσιών) στην χώρα μας και την ενθάρρυνση του ανοίγματος της ελληνικής αγοράς δημοσίων συμβάσεων στον ενδοκοινοτικό ανταγωνισμό. Ανήκει στο **Κέντρο Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου** (ΚΔΕΟΔ) και έχει σκοπό την ενημέρωση των αναθετουσών αρχών σχετικά με τις μεταβολές που επέρχονται στο κοινοτικό νομοθετικό πλαίσιο και στις διαδικασίες που διέπουν εν γένει την σύναψη των δημοσίων συμβάσεων.

M.M.E. **Μικρομεσαίες** **Επιχειρήσεις**

M.O.Δ. Α.Ε. **Μονάδα** **Οργάνωσης της** **Διαχείρισης** **του Κοινοτικού** **Πλαισίου** **Στήριξης Α.Ε.** **M.O.U. S.A.** **Management** **Organisation Unit** **of the Community** **Support** **Framework**

M

ΜΟ.ΠΑ.ΔΙ.Σ. **Μονάδα** **Παρακολούθησης** **Διαγωνισμών και** **Συμβάσεων**

Μ.Ε.Α.

Μόνιμη Ελληνική Αντιπροσωπεία

Η εθνική αντιπροσωπεία της Ελλάδος στις Βρυξέλλες.

Στη ΜΕΑ, όπως και στις αντίστοιχες εθνικές αντιπροσωπείες των άλλων κρατών μελών, προϊστάται ο μόνιμος αντιπρόσωπος, που κατά κανόνα είναι ανώτερος διπλωμάτης. Η επιτροπή όλων των μόνιμων αντιπροσώπων λέγεται COREPER και προετοιμάζει τις υπουργικές συνόδους.

Πηγή: «Στην Υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Οδηγός του Πολίτη για τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης», Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 1996

Οι θέσεις εργασίας που δημιουργούνται επιπλέον των υφισταμένων θέσεων εργασίας σε μια επιχείρηση, οργανισμό κλπ.

Νέες θέσεις εργασίας

Είναι οι γεωργοί ηλικίας κάτω των 40 ετών. Οι νέοι γεωργοί ενισχύονται να εγκατασταθούν σε αγροτικές εκμεταλλεύσεις εάν διαθέτουν επαρκή επαγγελματική ικανότητα, εγκαθίστανται για πρώτη φορά σε γεωργική εκμετάλλευση και μπορούν να καταδείξουν την οικονομική βιωσιμότητα της εκμετάλλευσης.

Νέοι γεωργοί (Young farmers)

Πηγή: Κανονισμός (ΕΚ) 1257/1999 (άρθρο 8), Κανονισμός (ΕΚ) 1750/1999 (άρθρο 5)

Τα άτομα που δημιουργούν θέσεις αυτοαπασχόλησης ή ανεξάρτητης απασχόλησης.

Νέοι ελεύθεροι επαγγελματίες

Αυτοδιοικούμενα κατά τόπο Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου. Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις ιδρύθηκαν βάσει του Ν.2218/94, ως η δεύτερη βαθμίδα Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με προορισμό την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της περιφέρειάς τους.

N.A. Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση

Οι ΝΑ δεν ασκούν εποπτεία στους **Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης** πρώτης βαθμίδας και δεν θίγουν τις αρμοδιότητές τους. Μεταξύ των δύο βαθμίδων τοπικής αυτοδιοίκησης δεν υφίσταται ιεραρχική σχέση.

Όργανα των ΝΑ είναι τα Νομαρχιακά Συμβούλια (Ν.Σ.), οι Νομαρχιακές Επιτροπές (Ν.Ε.) και ο Νομάρχης.

Πηγή: Ν.2218/1994 (ΦΕΚ 90Α/13.6.1994) «Ίδρυση Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης»

N.E.E.K.A.
Νομαρχιακή
Επιτροπή
Επαγγελματικής
Κατάρτισης και
Απασχόλησης

Επιτροπή νομαρχιακού επιπέδου με αρμοδιότητες διατύπωσης και εισήγησης στο **Νομαρχιακό Συμβούλιο** προτάσεων για το σχεδιασμό κατάλληλων προγραμμάτων εξωσχολικού επαγγελματικού προσανατολισμού, **επαγγελματικής κατάρτισης**, επανεκπαίδευσης και **απασχόλησης**.

Το πρόγραμμα και τις εκθέσεις δράσης της τις υποβάλλει στην **ΠΕΕΚΑ**. Επίσης εισηγείται στο ΔΣ του **ΟΑΕΔ** τρόπους για την αποδοτικότερη λειτουργία των υπηρεσιών του και για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή των προγραμμάτων του και γενικά προωθεί την ανάπτυξη του διαλόγου των κοινωνικών εταίρων σε θέματα επαγγελματικής κατάρτισης και απασχόλησης.

Μέλη της είναι ο Νομάρχης, εκπρόσωποι εργατοϋπαλληλικών κέντρων, **Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου**, **ΤΕΔΚ**, Νομαρχιακής Επιτροπής Παιδείας, ο Διευθυντής Γραφείου Εργασίας ΟΑΕΔ ή ο Διευθυντής ΚΕΤΕΚ.

Πηγή: Ν. 1836/1989 (ΦΕΚ 79Α, άρθρο 3)

N.E.Λ.Ε.
Νομαρχιακή
Επιτροπή Λαϊκής
Επιμόρφωσης

Επιτροπή νομαρχιακού επιπέδου με αρμοδιότητες στήριξης της **Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης** στην εξειδίκευση και άσκηση της κοινωνικής πολιτικής για θέματα επιμόρφωσης, σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων του ΥΠΕΠΘ.

Νόμος

Στη γενική του μορφή ορίζεται ως «η αναφερόμενη στο μέλλον γενική και αφηρημένη ρύθμιση της κοινωνικής ζωής».

Σύμφωνα με το άρθρο 1 του Αστικού Κώδικα, ως Νόμος ορίζεται ο κανόνας γραπτού δικαίου, τον οποίο θέτει η Πολιτεία με ορισμένη διαδικασία.

Οι Νόμοι διακρίνονται σε ουσιαστικούς και τυπικούς.

Ουσιαστικός Νόμος είναι κάθε πράξη της Πολιτείας που θεσπίζει κανόνα δικαίου, ανεξάρτητα από το όργανο που την θεσπίζει (Νομοθετική Εξουσία - Βουλή ή Εκτελεστική Εξουσία - Κυβέρνηση).

Τυπικός Νόμος είναι κάθε πράξη της Πολιτείας που θεσπίζεται από τη Βουλή και τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας - δηλαδή από τα όργανα στα οποία έχει ανατεθεί η Νομοθετική Εξουσία -, σύμφωνα με τη συνταγματικά προβλεπόμενη διαδικασία.

Πηγή: «Π.Δ. Δαγτόγλου: Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Δίκαιο», Αθήνα 1985

N.U.T.S. I, II, III
Nomenclature Unit
for Territorial
Statistics

Εδαφικές Στατιστικές Μονάδες που χρησιμοποιεί η **ΕΕ** για την ιεραρχική διαίρεση των περιφερειών ανάλογα με το μέγεθος και την έκταση των ανισοτήτων.

Οργάνωση ασφάλειας στην οποία συμμετέχουν 57 κράτη μέλη από όλο τον κόσμο μεταξύ των οποίων οι ΗΠΑ και ο Καναδάς. Προήλθε από μετονομασία (1994) της Διάσκεψης για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΔΑΣΕ) που είχε ξεκινήσει το 1973 με αποστολή την ανάπτυξη μιας ευρωπαϊκής πολιτικής υπέρ της ύφεσης.

Από θεματική άποψη η ΟΑΣΕ ασχολείται με τρία θέματα: θέματα ασφάλειας για την Ευρώπη, συνεργασία στους τομείς της οικονομίας, της επιστήμης, της τεχνολογίας και του περιβάλλοντος και, συνεργασία σε ανθρωπιστικούς και άλλους τομείς.

Ο.Α.Σ.Ε.
Οργάνωση για
την Ασφάλεια και
τη Συνεργασία
στην Ευρώπη
Ο.Σ.Κ.Ε.
Organisation for
Security and
Co-operation in
Europe

Η σχετικά σταθερή σχέση που διαμορφώνεται με την πάροδο του χρόνου ανάμεσα στους παράγοντες και τα στοιχεία του **περιβάλλοντος** ενός **οικοσυστήματος**.

Πηγή: Ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160Α/18.10.1986)

Οικολογική
ισορροπία

Ένα από τα θεσμικά όργανα του συστήματος διοίκησης της **Ευρωπαϊκής Ένωσης**, με καθαρά συμβουλευτικό ρόλο. Αποτελείται από 222 μέλη, τα οποία προέρχονται από ευρύ φάσμα τομέων δραστηριότητας της κοινωνίας των πολιτών της ΕΕ. Η θητεία τους είναι τετραετής.

Η Συνθήκη υποχρεώνει την ΟΚΕ να διατυπώνει στην **Ευρωπαϊκή Επιτροπή** και στο **Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης** γνωμοδοτήσεις επί ορισμένων νομοθετικών ζητημάτων, ενώ την αφήνει ελεύθερη να αποφασίσει εάν θα γνωμοδοτήσει ή όχι επί άλλων θεμάτων. Ωστόσο, από το 1972 και μετά, η ΟΚΕ έχει δικαίωμα να γνωμοδοτεί για οποιοδήποτε ζήτημα κοινού ενδιαφέροντος. Για όλους τους σημαντικούς ευρωπαϊκούς νόμους που έχουν θεσπισθεί μέχρι στιγμής έχει προηγηθεί η γνωμοδότηση της ΟΚΕ.

Αντίστοιχα όργανα λειτουργούν σε άλλα επίπεδα, όπως η Εθνική ΟΚΕ καθώς και ΟΚΕ σε κάθε **Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση**.

Πηγή: «Στην Υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Οδηγός του Πολίτη για τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης», Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 1996

Ο.Κ.Ε.
Οικονομική και
Κοινωνική
Επιτροπή

Ο.Ν.Ε. Οικονομική και Νομισματική Ένωση

Στόχος που έθεσε η **Ευρωπαϊκή Ένωση** και ο οποίος, όταν επιτευχθεί, θα σημαίνει πλήρη ελευθερία στην κυκλοφορία προσώπων, αγαθών, υπηρεσιών και κεφαλαίων στο σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και αμετάκλητα σταθερές συναλλαγματικές ισοτιμίες μεταξύ των εθνικών νομισμάτων με την καθιέρωση ενιαίου νομίσματος.

Το πρώτο σχέδιο για την πραγματοποίηση της ΟΝΕ ήταν η Έκθεση Werner του 1970. Ακολούθησε και μια σειρά άλλων πρωτοβουλιών προς την ίδια κατεύθυνση, αλλά η επίσημη επιδίωξη του στόχου μέσω συγκεκριμένων δεσμεύσεων και διαδικασιών άρχισε την 1η Ιουλίου 1990, ημερομηνία έναρξης της πρώτης φάσης της ΟΝΕ, με βασικό κείμενο αναφοράς την «Έκθεση Delors» του 1989. Η δεύτερη φάση της ΟΝΕ ξεκίνησε την 1η Νοεμβρίου 1993 με τη θέση σε ισχύ της Συνθήκης του Μάαστριχτ. Την 1η Ιανουαρίου 1999 ξεκίνησε η τρίτη φάση της ΟΝΕ, δηλαδή η πραγματική έναρξη της ΟΝΕ. Καθορίστηκε η ενιαία νομισματική πολιτική, το **Ευρώ** έγινε αυτοτελές νόμισμα, που αντικατέστησε το ECU και η **Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα** άρχισε να λειτουργεί.

Πηγές: «Η Οικονομική και Νομισματική Ένωση» της σειράς «Ευρωπαϊκά θέματα» και «Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα, 1992 και μετά» της σειράς «Ευρωπαϊκή Τεκμηρίωση»

Οικονομικό Αντικείμενο

Το κόστος του Έργου που αναφέρεται στη **Σύμβαση** μεταξύ **Αναδόχου** και **Εργοδότη** και που προβλέπεται να δαπανηθεί για να υλοποιηθεί το αντίστοιχο **Φυσικό Αντικείμενο** του Έργου.

Οικοσύστημα

Κάθε σύνολο βιοτικών και μη βιοτικών παραγόντων και στοιχείων του **περιβάλλοντος** που δρουν σε ορισμένο χώρο και βρίσκονται σε αλληλεπίδραση μεταξύ τους.

Πηγή: Ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160Α/18.10.1986)

Ο.Π.Σ. Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (Εργόγραμμα)

Το ΟΠΣ «Εργόγραμμα» είναι το πληροφοριακό σύστημα που λειτουργεί στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, όπου καταχωρίζονται τα δεδομένα και ανταλλάσσονται πληροφορίες ανάμεσα στους συμμετέχοντες στην υλοποίηση των Προγραμμάτων με στόχο την υποστήριξη λειτουργιών σε στρατηγικό, τακτικό και επιχειρησιακό επίπεδο.

Αποτελείται από πέντε υποσυστήματα:

- 1) ΚΠΣ & Κοινοτικές Πρωτοβουλίες
- 2) Ταμείο Συνοχής
- 3) Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων
- 4) Ιδιωτικές Επενδύσεις
- 5) Κοινά Αρχεία.

Ειδικά το υποσύστημα **ΚΠΣ & Κοινοτικές Πρωτοβουλίες** υποστηρίζει τις λειτουργίες: **Προγραμματισμός, ένταξη - τροποποίηση έργων, παρακολούθηση, χρηματοροές, έλεγχοι, εργασίες Επιτροπών Παρακολούθησης, βοηθητικές εργασίες.**

Πηγή: Ν. 2860/2000 (ΦΕΚ 251Α/14.11.2000) - Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000 - 2006 Ελλάδα

Άτυπη συνάντηση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών των κρατών μελών της ΕΕ που συμμετέχουν στη ζώνη του Ευρώ. Κατά τις συνεδριάσεις της Ομάδας **Ευρώ** των 12 οι Υπουργοί συζητούν ζητήματα σχετικά με τις κοινές τους αρμοδιότητες όσον αφορά το ενιαίο νόμισμα. Η **Επιτροπή** και η **Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα** καλούνται να συμμετάσχουν στις συνεδριάσεις. Η Ομάδα **Ευρώ** των 12 συνεδριάζει συνήθως αμέσως πριν από την κανονική συνεδρίαση του ECOFIN.

Ομάδα Ευρώ των 12

Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, διοικητικά αυτόνομος Οργανισμός με περιφερειακή διόρθωση που τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας. Ο ΟΑΕΔ είναι κύριο όργανο εφαρμογής της Κυβερνητικής Πολιτικής για την **απασχόληση** και αποβλέπει στην εξασφάλιση των αναγκών προϋποθέσεων για τη γρήγορη προσαρμογή της προσφοράς εργασίας προς τις απαιτήσεις της ζήτησης, σε αρμονία με το εκάστοτε Πρόγραμμα Οικονομικής Ανάπτυξης της χώρας.

Ο.Α.Ε.Δ. Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού

Ειδικότερα η αποστολή του ΟΑΕΔ υλοποιείται με τον επαγγελματικό προσανατολισμό, την τεχνική - **επαγγελματική εκπαίδευση**, την κατάλληλη τοποθέτηση σε εργασία και τη γεωγραφική και επαγγελματική κινητικότητα του εργατικού δυναμικού, και τη χορήγηση παροχών (επιδομάτων ανεργίας, στράτευσης, συμπληρωματικών παροχών μητρότητος και οικογενειακών επιδομάτων).

Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου υπό την εποπτεία του Υπουργείου Ανάπτυξης με σκοπό τη συμβολή στην τεχνολογική και βιομηχανική ανάπτυξη της χώρας. Ο ΟΒΙ είναι ο αποκλειστικά αρμόδιος φορέας στην Ελλάδα για την κατοχύρωση ευρεσιτεχνιών και βιομηχανικών σχεδίων.

Ο.Β.Ι. Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας

Ο Ο.Γ.Ε.Ε.Κ.Α. - «ΔΗΜΗΤΡΑ» είναι ΝΠΙΔ εποπτευόμενο από το Υπουργείο Γεωργίας, που ιδρύθηκε το 1997 με σκοπό να συμβάλει στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και στο συντονισμό των δραστηριοτήτων που αναπτύσσει το Υπουργείο στους τομείς της **εκπαίδευσης**, της **κατάρτισης** και της ενημέρωσης του αγροτικού πληθυσμού και των κατοίκων της υπαίθρου. Το Υπουργείο μέσω του Οργανισμού αυτού επιδιώκει την πολύπλευρη **ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού** της Ελληνικής γεωργίας, την αύξηση της παραγωγικότητας και της αποτελεσματικότητας της προσπάθειας του Έλληνα αγρότη, τη βελτίωση του βιοτικού του επιπέδου και τελικά την αναβάθμιση της ζωής στην Ελληνική ύπαιθρο.

Ο.Γ.Ε.Ε.Κ.Α. «ΔΗΜΗΤΡΑ» Οργανισμός Γεωργικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης Κατάρτισης και Απασχόλησης «ΔΗΜΗΤΡΑ»

Ο.Ο.Σ.Α.

Οργανισμός για την Οικονομική Συνεργασία και Ανάπτυξη

Ο.Ε.Κ.Δ.

Organisation for Economic Cooperation and Development

Ο Οργανισμός για την Οικονομική Συνεργασία & Ανάπτυξη (ΟΟΣΑ) ιδρύθηκε το 1961 με σκοπό την προώθηση της ευημερίας και την ενθάρρυνση της διεθνούς συνεργασίας μεταξύ των βιομηχανικών χωρών με οικονομίες αγοράς, μέσω της δημιουργίας ενός δικτύου συμβατών πολιτικών και πρακτικών των κρατών- μελών του. Για την επίτευξη του στόχου αυτού διενεργεί συστηματικές και διεξοδικές αναλύσεις και ανασκοπήσεις όλων των στοιχείων που είναι πιθανόν να επηρεάσουν την οικονομική και την κοινωνική πολιτική (όπως την γεωργία, το περιβάλλον, το εμπόριο, την εκπαίδευση και τις ξένες επενδύσεις). Έτσι, έχει δημιουργήσει Επιτροπές και Ομάδες εμπειρογνομόνων και εκπροσώπων της πολιτικής και νομοθετικής εξουσίας για πάνω από 200 θέματα, που συζητούν, αποφασίζουν και καταλήγουν σε επίσημες συμφωνίες. Όλα τα κράτη της **ΕΕ** είναι μέλη του ισχυρού 24μελούς ΟΟΣΑ.

Ο.Ε.Β.

Οργανισμός Εγγείων Βελτιώσεων

Οι Οργανισμοί Εγγείων Βελτιώσεων είναι ανεξάρτητα Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου που συστάθηκαν βάσει του Ν.Δ. 3881/1958 (ΦΕΚ 181Α). Διακρίνονται σε Τοπικούς Οργανισμούς Εγγείων Βελτιώσεων (ΤΟΕΒ), που είναι Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις - φορείς διαχείρισης έργων για τη διανομή των υδάτων άρδευσης και σε Γενικούς Οργανισμούς Εγγείων Βελτιώσεων (ΓΟΕΒ). Οι ΤΟΕΒ υπάγονται ανά Περιφέρεια σε ΓΟΕΒ.

Ο.Π.Ε.Γ.Ε.Π.

Οργανισμός Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων (AGROCERT)

Ο Οργανισμός Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων (Ο.Π.Ε.Γ.Ε.Π.), με διακριτικό τίτλο AGROCERT, συστάθηκε με το Νόμο 2637/98 και λειτουργεί από τον Απρίλιο του 1999. Είναι ΝΠΙΔ υπαγόμενο στο δημόσιο τομέα και εποπτεύεται από τον Υπουργό Γεωργίας. Η ίδρυση του Οργανισμού εντάσσεται στον προσανατολισμό της εθνικής αγροτικής πολιτικής για την επίτευξη της **ανταγωνιστικότητας** των ελληνικών προϊόντων μέσω της βελτίωσης της ποιότητας, τον αυστηρό έλεγχο και τους κανονισμούς για την ασφάλεια των τροφίμων, καθώς και των υψηλών περιβαλλοντικών προδιαγραφών κατά την παραγωγική διαδικασία. Με αυτή τη στρατηγική θα επιτευχθεί η **ανάπτυξη της υπαίθρου**.

Ο.Σ.Κ. Α.Ε.

Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων

Ανώνυμη εταιρεία εποπτευόμενη από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Σκοπό έχει την εξασφάλιση σχολικών υποδομών με την κατάρτιση προγραμμάτων σχολικής στέγης, την εκπόνηση μελετών και δημοπράτηση έργων, την επιχορήγηση της συντήρησης των σχολείων, την προμήθεια εξοπλισμού και την παροχή συμβουλών προς τη **Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση** για την κατασκευή σχολικών κτιρίων.

Πηγή: Π.Δ. 414/1998 (ΦΕΚ 291Α/28.12.1998)

Οι ορεινές περιοχές είναι **μειονεκτικές περιοχές** που χαρακτηρίζονται από σημαντικό περιορισμό των δυνατοτήτων χρησιμοποίησης της γης και από σημαντική αύξηση του κόστους λόγω υψομέτρου ή ανάγλυφου ή συνδυασμού των δύο αυτών παραγόντων.

Ορεινές περιοχές

Πηγή: Κανονισμός (ΕΚ) 1257/1999 του Συμβουλίου της 17.5.1999 (άρθρο 18)

Δήμοι και Κοινότητες που αποτελούν την πρώτη βαθμίδα τοπικής αυτοδιοίκησης.

Ο.Τ.Α. Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Πηγή: Π.Δ.410/1995 (ΦΕΚ 231 Α')

Ενέργειες που αποβλέπουν στην αντιμετώπιση ομοειδών προβλημάτων πολλών **Επιχειρησιακών Προγραμμάτων** (π.χ. **Τεχνική Βοήθεια**, ταυτόχρονη προκήρυξη όλων των **Μέτρων** των **ΜΜΕ** όλων των **Επιχειρησιακών Προγραμμάτων** και **Κοινοτικών Πρωτοβουλιών**, κλπ.).

Οριζόντιες ενέργειες

Κοινοτικές Πολιτικές που αφορούν όλα τα κράτη μέλη.

Οριζόντιες κοινοτικές πολιτικές

Το όριο πιστώσεων είναι το άθροισμα των επιμέρους πιστώσεων που διατίθενται στα πλαίσια μιας **Συλλογικής Απόφασης** (ΣΑ). Το όριο πληρωμών είναι το ποσό που, στο πλαίσιο της ίδιας **Συλλογικής Απόφασης**, ορίζεται ως το ανώτερο όριο δαπανών του συνόλου των έργων, καθόσον τα πραγματικά διατιθέμενα ποσά της **Συλλογικής Απόφασης** υπολείπονται του ορίου πιστώσεων.

Ο.Π. Όριο Πιστώσεων και Όριο Πληρωμών

Το όριο πιστώσεων σκοπεύει στην παροχή ευχέρειας στο Φορέα / Υπουργείο να προωθήσει Έργα μέχρι του συνόλου της αναγραφόμενης στη **ΣΑ** πίστωσης εις βάρος άλλων Έργων με μειωμένη **απορρόφηση**, χωρίς να υπάρχει ανάγκη τροποποίησης της **ΣΑ**.

Είναι τα ανεκτέλεστα τμήματα **Έργων** (ή ενεργειών), των οποίων η εκτέλεση είχε αρχίσει αλλά δεν ολοκληρώθηκε στα πλαίσια προηγούμενων συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων (**Μ.Ο.Π.**, **Α' ΚΠΣ**, **Κοινοτικές Πρωτοβουλίες**, κλπ.)

«Ουρές»

Είναι ένας ανεξάρτητος παγκόσμιος οργανισμός εμπορίου που ιδρύθηκε το 1995 και στον οποίο ανήκουν όλα τα μέχρι τότε μέλη της **GATT**. Στόχος του είναι να ενισχύσει τις εμπορικές σχέσεις μεταξύ των μελών του και να χρησιμεύσει εκτός των άλλων και ως φόρουμ για τις πολυμερείς εμπορικές διαπραγματεύσεις. Οι περισσότερες χώρες της γης είναι μέλη του ΠΟΕ, ο οποίος αποτελεί τον μόνο διεθνή οργανισμό που ελέγχει το εμπόριο αγαθών, υπηρεσιών και δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας μεταξύ των χωρών.

Π.Ο.Ε. Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου

Φορέας εποπτευόμενος από το ΥΠΕΠΘ αρμόδιο για την επιστημονική έρευνα και τη μελέτη των θεμάτων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, την κατάρτιση και την υποβολή προτάσεων για τη χάραξη κατευθύνσεων και το σχεδιασμό και προγραμματισμό της εκπαιδευτικής πολιτικής σε συνδυασμό με το πρόγραμμα οικονομικής κοινωνικής και πολιτιστικής ανάπτυξης της χώρας, την παρακολούθηση της εξέλιξης της εκπαιδευτικής τεχνολογίας, τη μελέτη του τρόπου χρησιμοποίησής της στην **εκπαίδευση** και τον έλεγχο των αποτελεσμάτων, το σχεδιασμό και τη μέριμνα για την εφαρμογή των προγραμμάτων **επιμόρφωσης** των εκπαιδευτικών.

Π.Ι. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο

Πηγή: Ν.1566/1985, ΦΕΚ 167Α, άρθρο 23

Πρώτο Πακέτο Delors (Α' ΚΠΣ): Το πρώτο Πακέτο Delors το παρουσίασε το 1987 η **Ευρωπαϊκή Επιτροπή** και περιλάμβανε προτάσεις μεταρρύθμισης που αφορούσαν το σύστημα χρηματοδότησης της τότε Ευρωπαϊκής Κοινότητας, τον περιορισμό των γεωργικών δαπανών, την αύξηση των πόρων των **Διαρθρωτικών Ταμείων** καθώς και τη θέσπιση νέων κα-νόμων για την εκτέλεση του προϋπολογισμού.

Πακέτο Delors

Δεύτερο Πακέτο Delors (Β' ΚΠΣ): Μετά την υπογραφή της Συνθήκης για την **Ευρωπαϊκή Ένωση**, η Επιτροπή παρουσίασε το δεύτερο Πακέτο Delors, το οποίο προέβλεπε ένα μεσοπρόθεσμο σχεδιασμό της χρηματοδότησης της Ε.Ε. Κυριότεροι στόχοι ήταν η ανταγωνιστικότητα, η κοινωνική και οικονομική συνοχή των κρατών μελών καθώς και η διεύρυνση των καθηκόντων της Ε.Ε. Το Δεκέμβριο του 1992 το πακέτο αυτό εγκρίθηκε από το **Ευρωπαϊκό Συμβούλιο** και προέβλεπε εκτός των άλλων τη σταδιακή αύξηση των ίδιων πόρων της Ε.Ε. από 1,2 σε 1,27% του **ΑΕΠ** μέχρι το 1999, την αύξηση των πόρων των Διαρθρωτικών Ταμείων καθώς και τη δημιουργία του **Ταμείου Συνοχής**. Στην Ελλάδα, στο πλαίσιο του Β' πακέτου Delors, διατέθηκαν πόροι ύψους 9,6 τρις δρχ. στην περίοδο 1994 -1999, για τη χρηματοδότηση έργων και προγραμμάτων σε όλη την ελληνική επικράτεια.

Πηγή: «Η Ευρώπη από το Α έως το Ω: Οδηγός της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης», Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 1997

Π.Α.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ.
Πανελλήνια
Συνομοσπονδία
Ενώσεων Αγροτικών
Συνεταιρισμών

Η ΠΑΣΕΓΕΣ είναι η κορυφαία αγροτική συνεταιριστική οργάνωση στην Ελλάδα. Ιδρύθηκε το 1935 και αποτελεί τον επαγγελματικό και συντονιστικό φορέα των Ελληνικών Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων. Μέλη της είναι 123 Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών με 7.000 περίπου Πρωτοβάθμιους Αγροτικούς Συνεταιρισμούς. Ο πρόεδρος της συμμετέχει στην **Επιτροπή Παρακολούθησης του ΚΠΣ**.

Παρακολούθηση

Η τακτική συλλογή στοιχείων της προόδου της φυσικής και οικονομικής υλοποίησης μιας **πράξης** ή ενός **Επιχειρησιακού Προγράμματος** σε συσχέτισμό με τους τεθέντες στόχους.

Παραστατικά
δαπανών

Τα στοιχεία που συνοδεύουν το **ένταλμα πληρωμής**, όπως π.χ. τιμολόγια, δελτία παροχής υπηρεσιών, πρακτικά διαγωνισμών, αποφάσεις έγκρισης της δαπάνης, παρουσιολόγια, κλπ.

Παρέμβαση

Κάθε **δράση** ή **ενέργεια** που γίνεται από δημόσιες αρχές ανεξάρτητα από τη φύση της και μπορεί να είναι μια πολιτική, ένα **πρόγραμμα**, ένα **μέτρο** ή ένα **έργο**. Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Οικονομικής πολιτικής και της πολιτικής Κοινωνικής Συνοχής, οι παρεμβάσεις γίνονται από τα **Διαρθρωτικά Ταμεία** και έχουν τις ακόλουθες μορφές:

- **Επιχειρησιακά Προγράμματα ή Ενιαία Έγγραφα Προγραμματισμού**
- Προγράμματα **Κοινοτικής Πρωτοβουλίας**,
- Στήριξη της **τεχνικής βοήθειας** και των **καινοτόμων ενεργειών**.

Π.Α.Θ.Ε.
Πάτρα - Αθήνα -
Θεσσαλονίκη -
Εύζωνοι

Ο κύριος οδικός άξονας της χώρας, με κατεύθυνση Β - Ν.

Είναι ένα από τα δύο πιο σημαντικά οδικά έργα (το άλλο είναι η Εγνατία) που εκτελούνται στο πλαίσιο του **ΚΠΣ**, και στοχεύει στη μετατροπή σημαντικότερου τμήματος του συνολικού μήκους του οδικού άξονα Πάτρα - Αθήνα - Θεσσαλονίκη - Εύζωνοι σε αυτοκινητόδρομο.

Τα πεδία παρέμβασης των **Διαρθρωτικών Ταμείων** κατατάσσονται σε τέσσερις κατηγορίες:

- **Παραγωγικό Περιβάλλον**, που περιλαμβάνει την γεωργία, δασοκομία, προώθηση της προσαρμογής και ανάπτυξης αγροτικών περιοχών, αλιεία, υποβοήθηση μεγάλων επιχειρήσεων, υποβοήθηση ΜΜΕ και χειροτεχνία, τουρισμό, έρευνα - τεχνολογική ανάπτυξη και καινοτομία (ΕΤΑΚ)
- **Ανθρώπινοι πόροι**, που περιλαμβάνουν την πολιτική αγοράς εργασίας, κοινωνική ένταξη, ανάπτυξη παιδαγωγικής και επαγγελματικής κατάρτισης μη συνδεδεμένης με ιδιαίτερο τομέα, ελαστικότητα εργατικού δυναμικού, επιχειρηματική δραστηριότητα, καινοτομία, τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνίας, θετικές ενέργειες στην αγορά εργασίας υπέρ των γυναικών
- **Βασική υποδομή**, που περιλαμβάνει την υποδομή μεταφορών, υποδομή τηλεπικοινωνιών και κοινωνία των πληροφοριών, ενεργειακές υποδομές, περιβαλλοντική υποδομή, σχεδιασμό και αποκατάσταση, κοινωνική υποδομή και δημόσια υγεία
- **Διάφορα**, που περιλαμβάνουν τεχνική αρωγή και καινοτόμες ενέργειες.

Οι κατηγορίες πεδίων παρέμβασης καθορίστηκαν με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 438/2001 της Επιτροπής στη βάση των 14 βασικών κατηγοριών που χρησιμοποιήθηκαν στα **Προγράμματα του Στόχου 1** στο πλαίσιο της άσκησης της **προσθετικότητας** της προγραμματικής περιόδου 1994 - 1999.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 438/2001 της 2ας Μαρτίου 2001 για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999

Πεδία Παρέμβασης Διαρθρωτικών Ταμείων

Το σύνολο των φυσικών και ανθρωπογενών παραγόντων και στοιχείων που βρίσκονται σε αλληλεπίδραση και επηρεάζουν την **οικολογική ισορροπία**, την ποιότητα της ζωής, την υγεία των κατοίκων, την ιστορική και πολιτιστική παράδοση και τις αισθητικές αξίες.

Πηγή: Ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160Α/18.10.1986)

Περιβάλλον

Όροι για την προστασία του περιβάλλοντος, η έγκριση των οποίων αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη χορήγηση αδειας πραγματοποίησης ορισμένων νέων έργων ή εκσυγχρονισμό ή επέκταση ή μετεγκατάσταση υφισταμένων έργων ή δραστηριοτήτων.

Για την έγκριση των Περιβαλλοντικών Όρων για ορισμένες κατηγορίες έργων, απαιτείται υποβολή **Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων**. Η έγκριση των Περιβαλλοντικών Όρων χορηγείται με κοινή απόφαση του Υπουργείου ΠΕΧΩΔΕ και των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργείων, ή με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, στις περιπτώσεις που έχουν εκχωρηθεί οι σχετικές αρμοδιότητες.

Πηγή: Ν. 1650/1986 και ΚΥΑ 69269/5387/90

Π.Ο. Περιβαλλοντικοί Όροι

Π.Ε.Ε.Κ.Α. **Περιφερειακή** **Επιτροπή** **Επαγγελματικής** **Κατάρτισης και** **Απασχόλησης**

Όργανο του Περιφερειακού Συμβουλίου που επεξεργάζεται την πολιτική Επαγγελματικής Κατάρτισης και Απασχόλησης στο πλαίσιο του δημοκρατικού προγραμματισμού της περιφερειακής ανάπτυξης και σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του **ΕΣΕΚΑ**. Υποβάλλει στο ΕΣΕΚΑ έκθεση για το σύνολο των δραστηριοτήτων και κείμενο κατευθύνσεων που ορίζει τις μεσοπρόθεσμες προτεραιότητες για την επαγγελματική κατάρτιση και την απασχόληση κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας.

Πηγή: «Κανονιστικό Πλαίσιο Διαχείρισης - Υλοποίησης Προγραμμάτων Κοινωνικού Αποκλεισμού από την Αγορά Εργασίας», Υπ.Εργασίας, 1994

Π.Ε.Π. **Περιφερειακό** **Επιχειρησιακό** **Πρόγραμμα**

Ολοκληρωμένες αυτοτελείς παρεμβάσεις που αντιστοιχούν σε καθεμία από τις 13 Περιφέρειες της χώρας. Μαζί με τα τομεακά εθνικά προγράμματα συνθέτουν το **ΚΠΣ**.

Τα ΠΕΠ είναι πολυτομεακά προγράμματα, καλύπτουν δηλαδή όλους τους τομείς της οικονομίας, και πολυταμειακά, δηλαδή συγχρηματοδοτούνται από τα τρία **Διαρθρωτικά Ταμεία** της Κοινότητας (**ΕΤΠΑ**, **ΕΚΤ**, **ΕΓΤΠΕ / Π**) και το **ΧΜΠΑ**.

PHARE

Πρόγραμμα που τέθηκε σε εφαρμογή το 1989, μετά την αλλαγή καθεστώτων στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη, με στόχο να βοηθήσει τις χώρες αυτές στην ανοικοδόμηση των οικονομιών τους. Καλύπτει 13 χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης (Αλβανία, Βοσνία - Ερζεγοβίνη, Βουλγαρία, Εσθονία, ΠΓΔΜ, Ουγγαρία, Λετονία, Λιθουανία, Πολωνία, Ρουμανία, Δημοκρατία της Τσεχίας, Σλοβακία και Σλοβενία). Το PHARE αποτελεί το κύριο χρηματοδοτικό όργανο της προενταξιακής στρατηγικής για τις 10 υποψήφιες για προσχώρηση χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης.

Το ανανεωμένο PHARE του οποίου ο προϋπολογισμός ανέρχεται σε 10 δις Ευρώ για την περίοδο 2000 - 2006, επικεντρώνεται σε δύο κυρίως συγκεκριμένες προτεραιότητες:

- στην ενίσχυση των θεσμών και των διοικήσεων (institutional building), και
- στη χρηματοδότηση των επενδύσεων.

Πηγή: ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ «Όργανα, πολιτικές και διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης», Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 2000

Πίστωση

Το ποσό που διατίθεται από το **Φορέα Χρηματοδότησης** προς το **Φορέα Υλοποίησης** για την κάλυψη των δαπανών του Έργου. Η Πίστωση αναγράφεται στη σχετική **Συλλογική Απόφαση (ΣΑ)** του ΠΔΕ και αποφασίζεται σε ετήσια βάση.

Η Πίστωση προκύπτει από το αίτημα του αρμοδίου **Φορέα Χρηματοδότησης** προς το ΥΠΕΘΟ (ύστερα από συγκέντρωση των επιμέρους αιτημάτων των **Φορέων Υλοποίησης** προς το **Φορέα Χρηματοδότησης**).

Το τμήμα του πληθυσμού ή του εργατικού δυναμικού στο οποίο απευθύνεται ένα **Πρόγραμμα** (π.χ. μακροχρόνιοι άνεργοι άνω των 25 ετών).

Πληθυσμός - Στόχος

Σύμφωνα με τον **Κανονισμό** (ΕΚ) 1159/2000, τα κράτη - μέλη αναλαμβάνουν δράσεις πληροφόρησης και δημοσιότητας σχετικά με τις **παρεμβάσεις των Διαρθρωτικών Ταμείων**. Τα μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας αποσκοπούν στην ενίσχυση του κύρους και της διαφάνειας της δράσης της **ΕΕ** και στην παρουσίαση μιας ομοιογενούς εικόνας των παρεμβάσεων.

Πληροφόρηση και Δημοσιότητα (των παρεμβάσεων των Διαρθρωτικών Ταμείων)

Η διαχείριση της δημοσιότητας είναι ευθύνη κάθε **Διαχειριστικής Αρχής**. Πραγματοποιείται σε συνεργασία με τη **Διαχειριστική Αρχή του ΚΠΣ (ΚΔΑ)** και την **Επιτροπή**.

Τα μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας παρουσιάζονται με τη μορφή ενός σχεδίου δράσεων που αφορά την επικοινωνία τόσο στο επίπεδο του ΚΠΣ όσο και στο επίπεδο κάθε **Επιχειρησιακού Προγράμματος**. Για την εξασφάλιση της ομοιογένειας, συνοχής και συνέργειας μεταξύ των μέτρων δημοσιότητας και πληροφόρησης του **ΚΠΣ** και των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, η Διαχειριστική Αρχή του ΚΠΣ παρέχει ενιαίες αρχές και πλαίσια προς τις Διαχειριστικές Αρχές των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και φροντίζει για τη συνολική παρακολούθηση, εποπτεία και συντονισμό.

Πηγές : 1) Κανονισμός (ΕΚ) 1159/2000 της Επιτροπής, 30.5.2000 - 2) Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης - Κεφ. 4 : Διατάξεις Εφαρμογής - 3) 6η Εγκύκλιος Εφαρμογής Γ' ΚΠΣ

Το χρηματικό ποσό που καταβάλλεται από το **Φορέα Υλοποίησης** στον **Ανάδοχο** για την εκτέλεση του **Έργου** (μελέτη, κατασκευή, προμήθεια, απαλλοτρίωση, κλπ.).

Πληρωμή

Είναι το **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα** που συγχρηματοδοτείται από περισσότερα του ενός Ευρωπαϊκά Ταμεία. Τέτοια Πολυταμειακά Προγράμματα εκτελούνται τόσο από Κεντρικούς Φορείς όσο και από τις Περιφέρειες.

Πολυταμειακό Πρόγραμμα

Είναι το **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα**, οι παρεμβάσεις του οποίου αφορούν περισσότερους του ενός κλάδους οικονομίας.

Τέτοια Πολυτομειακά Προγράμματα είναι τα **ΠΕΠ**.

Πολυτομειακό Πρόγραμμα

Ποσό Δημοπράτησης

Είναι ο προϋπολογισμός με τον οποίο δημοπρατείται το έργο και ο οποίος αποτελεί προεκτίμηση του κόστους του έργου και περιλαμβάνει κάθε σχετική δαπάνη, τα γενικά έξοδα και το εργολαβικό όφελος, τα απρόβλεπτα και το ΦΠΑ.

Το Ποσό Δημοπράτησης προσδιορίζεται είτε στο πλαίσιο της μελέτης του έργου (προϋπολογισμός μελέτης) ή με κατάλληλη προσαρμογή του προϋπολογισμού μελέτης από την Υπηρεσία της **Προϊσταμένης Αρχής** που διενεργεί τη δημοπρασία.

Επί του Ποσού Δημοπράτησης οι ενδιαφερόμενοι υποψήφιοι **Ανάδοχοι** του Έργου καλούνται να προσφέρουν έκπτωση.

Ποσό Σύμβασης

Είναι το χρηματικό ποσό που συμφωνείται μέσω της **Σύμβασης**, ή ενδεχόμενης τροποποίησης αυτής, να καταβληθεί από τον **Εργοδότη** στον **Ανάδοχο** ενός έργου, ως αντάλλαγμα για την εκτέλεση από τον δεύτερο του εν λόγω έργου, σύμφωνα με τα **Συμβατικά Τεύχη**.

Το αρχικό Ποσό Σύμβασης (ή Αρχικό Συμβατικό Οικονομικό Αντικείμενο) προκύπτει από το **Ποσό Δημοπράτησης** ύστερα από την αφαίρεση του ποσοστού έκπτωσης που προσέφερε ο επιλεγείς **Ανάδοχος**.

Ποσόστωση Quota

Ορισμένη ποσότητα ενός γεωργικού προϊόντος του οποίου η παραγωγή υποστηρίζεται από την **Κοινή Οργάνωση Αγοράς** για το προϊόν αυτό. Παραγωγή πέρα από αυτή την ποσότητα δεν στηρίζεται από επιδοτήσεις και είναι εμπορεύσιμη με αγοραίες τιμές.

II

Πράξη

Κάθε **έργο** ή **δράση** που εκτελείται από τους **τελικούς δικαιούχους** των **παρεμβάσεων**.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 του Συμβουλίου της 21.6.1999 για τα Διαρθρωτικά Ταμεία

Πράσινη Βίβλος

Οι Πράσινες Βίβλοι που δημοσιεύονται από την Επιτροπή είναι έγγραφα που αποσκοπούν στην προώθηση του προβληματισμού και στην έναρξη διαβουλεύσεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο επί συγκεκριμένου θέματος (π.χ. κοινωνική πολιτική, ενιαίο νόμισμα, τηλεπικοινωνίες κλπ.). Οι διαβουλεύσεις που πραγματοποιούνται στα πλαίσια Πράσινης Βίβλου μπορούν στη συνέχεια να αποτελέσουν το έναυσμα της έκδοσης **Λευκής Βίβλου** προκειμένου να μετατραπούν οι καρποί του προβληματισμού σε συγκεκριμένα μέτρα κοινοτικής δράσης.

Πηγή: ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ «Όργανα, πολιτικές και διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης», Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 2000

Π.Δ.Ε.
Πρόγραμμα
Δημοσίων
Επενδύσεων

Είναι το Πρόγραμμα (ή Προϋπολογισμός) που καθορίζει τους πόρους που μπορούν να διατεθούν για χρηματοδότηση επενδυτικών έργων.

Αφορά δαπάνες που πραγματοποιούνται για έργα υποδομής και οικονομικής ανάπτυξης της χώρας σε βάρος του **Κρατικού Προϋπολογισμού**.

Το ΠΔΕ καταρτίζεται από το ΥΠΕΘΟ ύστερα από προτάσεις που υποβάλλουν τα αρμόδια Υπουργεία και οι Νομαρχίες, οι δε διαδικασίες του ΠΔΕ διεκπεραιώνονται από το ΥΠΕΘΟ.

Είναι ετήσιας διάρκειας και αποτελεί τμήμα του Γενικού Κρατικού Προϋπολογισμού.

Η ένταξη έργων στο ΠΔΕ γίνεται κατά ομάδες έργων, βάσει της έκδοσης ειδικών αποφάσεων, των **Συλλογικών Αποφάσεων (ΣΑ)**, που διακρίνονται σε **Συλλογικές Αποφάσεις Έργων (ΣΑΕ)**, **Συλλογικές Αποφάσεις Μελετών (ΣΑΜ)**, **Συλλογικές Αποφάσεις Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης (ΣΑΝΑ)** και **Συλλογικές Αποφάσεις Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΣΑΤΑ)**. Φορείς εκτέλεσης των έργων είναι τα Υπουργεία, οι **Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις**, **ΝΠΔΔ**, **ΔΕΚΟ** και **ΟΤΑ**.

Πηγή: «Τεύχος Προκήρυξης για την επιλογή Αναδόχου για το Πληροφοριακό Σύστημα του ΥΠΕΘΟ», ΥΠΕΘΟ, Ιούλιος 1996

Το Πρόγραμμα αυτό ισχύει για την περίοδο 1999 - 2002 και καθορίζει τις προτεραιότητες της **Ευρωπαϊκής Ένωσης** για τον τομέα Έρευνας - Τεχνολογίας. Έχει δύο διακριτά μέλη:

- Το Πρόγραμμα Δράσης ΕΥΡΑΤΟΜ που καλύπτει δραστηριότητες έρευνας στον πυρηνικό τομέα.
- Το Πρόγραμμα Δράσης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας που καλύπτει δραστηριότητες έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης (demonstration) στους λοιπούς τομείς.

5ο Πρόγραμμα
Δράσης για την
Έρευνα -
Τεχνολογία

II

6ο Πρόγραμμα Δράσης για το Περιβάλλον

Νέο σχέδιο περιβαλλοντικής πολιτικής της **ΕΕ** που ακολουθεί το 5ο Πρόγραμμα Δράσης για το Περιβάλλον του 1992 καθώς και την αναθεωρημένη έκδοσή του το 1998. Το 6ο Πρόγραμμα Δράσης για το Περιβάλλον προσδιορίζει γενικούς στόχους και καθορίζει κατάλογο περιβαλλοντικών προτεραιοτήτων μέχρι το 2010. Το Πρόγραμμα έχει τίτλο «Περιβάλλον 2010: Το μέλλον μας, η επιλογή μας» και επικεντρώνεται σε τέσσερις κύριους τομείς δράσης: την αλλαγή του κλίματος, τη φύση και τη **βιοποικιλότητα**, το **περιβάλλον** και την υγεία, τους φυσικούς πόρους και τα **απόβλητα**.

Για την επίτευξη βελτιώσεων στους τομείς αυτούς και την εκπλήρωση των περιβαλλοντικών στόχων, το νέο Πρόγραμμα θέτει τις εξής πέντε στρατηγικές προσεγγίσεις:

- βελτίωση της εφαρμογής της υπάρχουσας περιβαλλοντικής νομοθεσίας
- ένταξη περιβαλλοντικών ενδιαφερόντων σε άλλες πολιτικές
- στενή συνεργασία με επιχειρήσεις και καταναλωτές για την αναγνώριση λύσεων
- διασφάλιση καλύτερης και ευκολότερα προσβάσιμης πληροφόρησης των πολιτών σχετικά με το περιβάλλον
- περιβαλλοντική συνείδηση αποφάσεων διαχείρισης και σχεδιασμού χρήσης γης.

Π.Ι.Ε. Πρόγραμμα Ιδιωτικών Επενδύσεων

Είναι το Πρόγραμμα που με εφαρμογή του Αναπτυξιακού Νόμου 1892 / 80 και άλλων συναφών νόμων και διατάξεων, όπως αυτοί έχουν κωδικοποιηθεί στο Π.Δ. 456/95, χορηγεί επιδοτήσεις σε ιδιωτικές παραγωγικές επενδύσεις, με σκοπό την τόνωσή τους και απώτερους στόχους τη βιωσιμότητα και ανταγωνιστικότητα του Ιδιωτικού Τομέα και την αποτελεσματική συμβολή του στον ρυθμό ανάπτυξης της χώρας.

Η παρακολούθηση του ΠΙΕ γίνεται από τη **Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων (ΔΙΕ)** του ΥΠΕΘΟ.

Πηγή: «Τεύχος Προκήρυξης για την επιλογή Αναδόχου για το Πληροφοριακό Σύστημα του ΥΠΕΘΟ», ΥΠΕΘΟ, Ιούλιος 1996

Προγραμματική Σύμβαση

Η Σύμβαση που μπορεί να συναφθεί για τη μελέτη και εκτέλεση έργων ή προγραμμάτων ανάπτυξης μιας περιοχής και για την παροχή υπηρεσιών μεταξύ, αφενός, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (**ΟΤΑ**), των συνδέσμων Δήμων και Κοινοτήτων, της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας (**ΚΕΔΚΕ**), των Τοπικών Ενώσεων Δήμων και Κοινοτήτων (**ΤΕΔΚ**), των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης (**ΔΕΥΑ**) και των δημοτικών και κοινοτικών ιδρυμάτων και, αφετέρου, φορέων του Δημοσίου Τομέα. Στις Προγραμματικές Συμβάσεις μπορεί να συμμετέχουν, ως εκ τρίτου συμβαλλόμενοι, και Επιχειρήσεις ΟΤΑ.

Στις Προγραμματικές Συμβάσεις ορίζονται απαραίτητα το Έργο, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των συμβαλλομένων, οι πόροι που θα διατεθούν, τα ποσά χρηματοδότησης και το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης των έργων ή των προγραμμάτων ή παροχής των υπηρεσιών.

Πηγή: Π.Δ.410/95, Άρθρο 35

Η Συμφωνία μεταξύ ενός φορέα και ενός ή περισσότερων προμηθευτών, η οποία αποσκοπεί στον καθορισμό των όρων των συμβάσεων προμηθειών, που πρόκειται να υπογραφούν κατά τη διάρκεια συγκεκριμένης περιόδου, ιδίως όσον αφορά τις τιμές και, κατά περίπτωση, τις ποσότητες.

Προγραμματική Συμφωνία

Η διαδικασία οργάνωσης, λήψης αποφάσεων και χρηματοδότησης που πραγματοποιείται σε περισσότερα του ενός στάδια και αποσκοπεί στην εφαρμογή, σε πολυετή βάση, της κοινής δράσης της Κοινότητας και των κρατών μελών για την επίτευξη των τριών κατά προτεραιότητα **Στόχων** της **Ευρωπαϊκής Ένωσης**.

Προγραμματισμός

Πηγή: Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 του Συμβουλίου της 21.6.1999 περί γενικών διατάξεων για τα Διαρθρωτικά Ταμεία

Το σύνολο των δραστηριοτήτων που είναι αναγκαίες για να «προάγουν» ένα έργο και καλύπτει όλες τις δραστηριότητες που σχετίζονται με την οργάνωση, τη δραστηριότητα που θα εκτελεσθεί, τη χρήση του εργατικού δυναμικού, την αλληλουχία των χρηματοδοτικών ροών και τη διάρθρωση των πληροφοριακών συστημάτων.

Προγραμματισμός - Οργάνωση (Σχεδιασμός) Έργου

Το πρώτο στάδιο της διαδικασίας που αφορούσε στην έκδοση απόφασης προ-έγκρισης για την πραγματοποίηση ορισμένων κατηγοριών νέων έργων ή δραστηριοτήτων, των οποίων η χωροθέτηση δεν ήταν νομοθετημένη και των οποίων η κατασκευή μπορούσε να δημιουργεί προβλήματα στο **περιβάλλον**.

Π.Χ. Προέγκριση Χωροθέτησης

Προέγκριση Χωροθέτησης απαιτείται επίσης σε περίπτωση παρεμβάσεων εκσυγχρονισμού ή επέκτασης υφισταμένων έργων, εφόσον επέρχοντο ουσιαστικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον. Η Προέγκριση Χωροθέτησης γίνονταν με απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ, ή του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας κατά περίπτωση, ύστερα από εισήγηση των αρμοδίων Υπηρεσιών του ΥΠΕΧΩΔΕ. Έχει μετονομαστεί σε προκαταρκτική περιβαλλοντική Εκτίμηση και Αξιολόγηση (Π.Π.Ε.Α.).

Πηγή: Ν. 1650/1986. Τροποποιήθηκε με τον Ν. 3010/2002

Πράξη του Προέδρου της Δημοκρατίας, ως φορέα της Εκτελεστικής Εξουσίας, στην οποία συμπράττει και η Κυβέρνηση ή ο καθ' ύλην αρμόδιος Υπουργός, και η οποία ελέγχεται από το Συμβούλιο της Επικρατείας.

Π.Δ. Προεδρικό Διάταγμα

Εκδίδεται κατ'εξουσιοδότηση του σχετικού **Νόμου** και ισχύει από την ημερομηνία δημοσίευσής της στο Φύλλο της Εφημερίδας της Κυβέρνησης (ΦΕΚ).

Προϊόν έκπτωσης

Είναι το ποσό κατά το οποίο μειώνεται το **Ποσό Δημοπράτησης** λόγω του ποσοστού έκπτωσης που προσφέρει ο υποψήφιος **Ανάδοχος** προκειμένου να αναλάβει το Έργο.

Προϊόντα Γεωγραφικής Ένδειξης

Είναι αγροτροφικά προϊόντα η ποιότητα των οποίων αποδίδεται στην γεωγραφική τους προέλευση. Υπάρχουν δύο κατηγορίες τέτοιων προϊόντων: Προϊόντα Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ) - Products of Denominated Origin (PDO) και Προϊόντα Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ) - Products of Geographic Indication (PGI). Για τα πρώτα, το σύνολο της παραγωγικής διαδικασίας πρέπει να συντελείται μέσα σε προκαθορισμένη γεωγραφικά περιοχή ενώ για τα δεύτερα αρκεί τουλάχιστον κάποιο στάδιο της παραγωγικής διαδικασίας να γίνεται μέσα στην προκαθορισμένη περιοχή.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΚ) 2081/1992

Προϊόντα Ιδιοτυπίας

Τα αγροτροφικά προϊόντα η ποιότητα των οποίων αποδίδεται σε ειδικά ή παραδοσιακά χαρακτηριστικά τα οποία το διαφοροποιούν από παρόμοια προϊόντα της ίδιας κατηγορίας.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΚ) 2082/1992

II

Προκατάρτιση

Η **κατάρτιση** που προηγείται ενός κανονικού προγράμματος κατάρτισης και έχει ως σκοπό την προετοιμασία του καταρτιζόμενου ούτως ώστε να μπορέσει να παρακολουθήσει ένα πρόγραμμα κατάρτισης. Συνήθως έχει περισσότερα στοιχεία γλωσσικής κατάρτισης και **εκπαίδευσης** και καλύπτει βασικά στοιχεία που πρέπει να έχει ο καταρτιζόμενος προκειμένου να παρακολουθήσει ένα πρόγραμμα κατάρτισης.

Προϊσταμένη Αρχή ή Εποπτεύουσα Αρχή

Η Αρχή ή Υπηρεσία ή Όργανο του **Φορέα Κατασκευής** του Έργου που εποπτεύει την κατασκευή του έργου και ιδίως αποφασίζει για κάθε μεταβολή των όρων της **Σύμβασης** ή άλλων στοιχείων αυτής, όπου αυτό ορίζεται από το Ν.1418/84 και τα **Προεδρικά Διατάγματα** που εκδίδονται με εξουσιοδότησή του.

Πηγή: Άρθρο 3 του Ν. 1418/84 «Δημόσια Έργα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων»

Αρχή βάσει της οποίας ορίζεται ότι, κατά τη διάρκεια υλοποίησης των Προγραμμάτων του ΚΠΣ, τα εθνικά κονδύλια που διαθέτει το κράτος μέλος στις κατηγορίες έργων και προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από την **Ευρωπαϊκή Ένωση** θα πρέπει να μένουν τουλάχιστον στο ίδιο επίπεδο με αυτό της προηγούμενης περιόδου **προγραμματισμού**.

Προσθετικότητα

Στόχος είναι οι αυξημένοι κοινοτικοί πόροι να μην υποκαταστήσουν τις μέχρι σήμερα εθνικές δαπάνες, αλλά να προστεθούν σε αυτές, ώστε να αυξηθεί αντίστοιχα το μέγεθος της συνολικής **παρέμβασης**.

Πηγή: «Το Δεύτερο Πακέτο Ντελόρ», Ενημερωτικό Έντυπο της Αντιπροσωπείας στην Ελλάδα της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Αθήνα, Δεκέμβριος 1993

Το σύνολο των ενεργειών, μέτρων και έργων που έχουν στόχο την πρόληψη της υποβάθμισης του **περιβάλλοντος** ή την αποκατάσταση, διατήρηση ή βελτίωσή του.

Προστασία του περιβάλλοντος

Πηγή: Ν. 1650/86 (ΦΕΚ 160Α/18.10.86)

Γεωγραφικά καθορισμένη περιοχή, η οποία καθορίζεται ή υπόκειται σε ρυθμίσεις και λειτουργεί έτσι ώστε να επιτυγχάνονται ειδικοί στόχοι προστασίας.

Προστατευόμενη περιοχή

Πηγή: Ν. 2204/1994 (ΦΕΚ 59Α/15.4.1994)

Η Αξία που προστίθεται στο προϊόν σε κάθε φάση παραγωγής του και οφείλεται στην περαιτέρω επεξεργασία του που συντελείται στη συγκεκριμένη φάση.

Προστιθέμενη Αξία (Value - added)

Το εκτιμώμενο συνολικό κόστος του Έργου. Ο όρος αναφέρεται σε διάφορες περιπτώσεις όπως στα **ΤΔΕ** και στις **Συλλογικές Αποφάσεις**.

Προϋπολογισμός Έργου

Η πρόωρη συνταξιοδότηση (κατά τον Κανονισμό **ΕΓΤΠΕ**) είναι παροχή εισοδήματος σε γεωργούς ηλικίας τουλάχιστον 55 ετών που όμως δεν έχουν φθάσει την κανονική ηλικία συνταξιοδότησης. Η πρόωρη συνταξιοδότηση αποσκοπεί στην ενθάρρυνση της αντικατάστασης των ηλικιωμένων γεωργών με άλλους νεώτερους γεωργούς ή στην αναδιάθεση της γεωργικής έκτασης σε μη γεωργικές χρήσεις εάν δεν είναι δυνατή η οικονομικά βιώσιμη χρήση της για γεωργικούς σκοπούς.

Πρόωρη συνταξιοδότηση

Πηγή: Κανονισμός(ΕΚ) 1257/1999 (άρθ. 10) - Κανονισμός(ΕΚ) 1750/1999 (άρθρα 7-10)

Πυλώνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Στην κοινοτική ορολογία γίνεται αναφορά στους τρεις πυλώνες της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση που είναι οι ακόλουθοι :

- η κοινοτική διάσταση η οποία αντιστοιχεί στις διατάξεις που περιλαμβάνονται στη συνθήκη για την ίδρυση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων: ιθαγένεια της Ένωσης, πολιτικές της Κοινότητας, **Οικονομική και Νομισματική Ένωση** κλπ. (πρώτος πυλώνας)
- η **Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας** που εμπεριέχεται στον τίτλο V της Συνθήκης (δεύτερος πυλώνας)
- η αστυνομική και δικαστική συνεργασία σε ποινικά θέματα που καλύπτεται από τον τίτλο VI της Συνθήκης (τρίτος πυλώνας).

Πηγή: ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ «Όργανα, πολιτικές και διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης», Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 2000

Η παρουσία στο **περιβάλλον** ρύπων, δηλαδή κάθε είδους ουσιών, θορύβου, ακτινοβολίας ή άλλων μορφών ενέργειας, σε ποσότητα, συγκέντρωση ή διάρκεια που μπορούν να προκαλέσουν αρνητικές επιπτώσεις στην υγεία, στους ζωντανούς οργανισμούς και στα **οικοσυστήματα** ή υλικές ζημιές και γενικά να καταστήσουν το περιβάλλον ακατάλληλο για τις επιθυμητές χρήσεις του. Η μορφή ρύπανσης που χαρακτηρίζεται από την παρουσία παθογόνων μικροοργανισμών στο περιβάλλον ή δεικτών που υποδηλώνουν την πιθανότητα παρουσίας τέτοιων μικροοργανισμών ονομάζεται μόλυνση.

Πηγή: Ν. 1650/86 (ΦΕΚ 160Α/18.10.86)

Υποδιαίρεση του **Ευρώ**. Ένα Ευρώ υποδιαιρείται σε 100 σεντς. Στην Ελλάδα η υποδιαίρεση του Ευρώ ονομάζεται λεπτό, δηλαδή ένα Ευρώ υποδιαιρείται σε 100 λεπτά.

**Σέντ
(Λεπτό)**

Οι χρησιμοποιούμενες για την κοινωνική και οικονομική **αξιολόγηση** Τιμές που αντανakλούν τις πλήρεις συνέπειες της κρατικής ενέργειας, σε περίπτωση που οι **τιμές αγοράς** δεν αποδίδουν το πραγματικό οριακό κοινωνικό κόστος ή όφελος.

**Σκιώδεις Τιμές
ή
Κοινωνικές Τιμές
(Shadow prices)**

Πηγή: «Οικονομική του Δημοσίου Τομέα», J. Stiglitz, Εκδόσεις Κριτική, 1992

Οι Στόχοι των παρεμβάσεων των **Διαρθρωτικών Ταμείων** για την περίοδο 2000 - 2006 είναι:

**Στόχοι ή
Στόχοι
προτεραιότητας
(παρεμβάσεων
Διαρθρωτικών
Ταμείων)**

Στόχος 1: ανάπτυξη και διαρθρωτική προσαρμογή των αναπτυξιακά καθυστερημένων περιφερειών

Στόχος 2: οικονομική και κοινωνική ανασυγκρότηση των περιοχών που αντιμετωπίζουν διαρθρωτικές δυσκολίες

Στόχος 3: προσαρμογή και εκσυγχρονισμός των πολιτικών και των συστημάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης και απασχόλησης

Ολόκληρη η Ελληνική επικράτεια θεωρείται περιοχή του Στόχου 1 (το κατά κεφαλήν **ΑΕΠ** των περιοχών αυτών είναι χαμηλότερο από το 75% του κοινοτικού μέσου όρου).

Οι δράσεις για την αγροτική ανάπτυξη εφαρμόζονται σε ολόκληρο το έδαφος της **Ευρωπαϊκής Ένωσης** και χρηματοδοτούνται είτε από τις πιστώσεις των Διαρθρωτικών Ταμείων είτε από τις πιστώσεις της **Κοινής Γεωργικής Πολιτικής**.

Τα νομισματικά ποσά που θα προκύπτουν από τη μετατροπή των εθνικών νομισμάτων σε **Ευρώ** θα στογγυλοποιούνται προς τα πάνω ή προς τα κάτω προς το πλησιέστερο λεπτό, σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν. 2842/2000.

Στρογγυλοποίηση

Σ.Α. Συλλογική Απόφαση

Ειδική εγκριτική απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας που περιλαμβάνει Έργα ταξινομημένα κατά κατηγορίες (π.χ. μελέτες ή κατασκευές Έργων και προμήθειες εξοπλισμού ή Έργα που εκτελούνται από τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις ή διοικητικές δαπάνες που συνδέονται με την εκτέλεση ορισμένων προγραμμάτων δημοσίων επενδύσεων κ.ο.κ.) και μάλιστα του ίδιου Υπουργείου και οι οποίες στο σύνολό τους συνιστούν το ΠΔΕ.

Περαιτέρω, οι ΣΑ χωρίζονται σε υποτομείς του ΠΔΕ π.χ. οδοποιία, λιμένες, πολιτική αεροπορία, εγγειοβελτιωτικά έργα, δημόσια υγεία, εκπαίδευση, νομαρχιακά προγράμματα κλπ.

Η εγγραφή ενός Έργου ή ομάδας Έργων σε ΣΑ περιλαμβάνει το στάδιο της πρότασης για εγγραφή και το στάδιο της έγκρισης.

Κάθε ΣΑ αποτελείται από το εγκρινόμενο αναλυτικό πρόγραμμα εκτέλεσης των Έργων, προμηθειών κλπ., τη διάρκεια ισχύος (ένα έτος), την ένταξη του αναλυτικού προγράμματος στον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων, πίνακα που περιέχει αναλυτικά τα εγκρινόμενα Έργα, τους κωδικούς αριθμούς, τον προϋπολογισμό, τις προηγούμενες πληρωμές και τα υπόλοιπα, τις πιστώσεις του τρέχοντος έτους που θα διατεθούν και το υπόλοιπο της απαιτούμενης προς αποπεράτωση δαπάνης.

Οι ΣΑ που περιέχουν αποκλειστικά έργα συγχρηματοδοτούμενα από την **Ευρωπαϊκή Ένωση** έχουν την προσθήκη του διακριτικού «/3», δηλαδή ΣΑ/3.

Πηγή: «Οδηγίαι αφορώσαι εις τον τρόπον πραγματοποιήσεως, δικαιολογήσεως και ενταλματοποιήσεως δαπανών δημοσίων επενδύσεων», Υπουργείο Οικονομικών/ Γενικό Λογιστήριο του Κράτους

Σ.Α.Ε. Συλλογική Απόφαση Έργων

Συλλογική Απόφαση που περιλαμβάνει κατασκευές έργων, προμήθειες εξοπλισμού και πιστώσεις για την εκτέλεση διαφόρων ειδικών προγραμμάτων, ασχέτως αν πρόκειται για συνεχιζόμενα ή νέα έργα, προμήθειες κλπ.

Πηγή: «Οδηγίαι αφορώσαι εις τον τρόπον πραγματοποιήσεως, δικαιολογήσεως και ενταλματοποιήσεως δαπανών δημοσίων επενδύσεων», Υπουργείο Οικονομικών/ Γενικό Λογιστήριο του Κράτους

Σ.Α.Ε.Π. Συλλογική Απόφαση Έργων Περιφέρειας

Συλλογική Απόφαση που περιλαμβάνει τα Έργα που έχουν προγραμματιστεί από την Περιφέρεια. Αυτές εκδίδονται από το 1998, σύμφωνα με το Ν.2503/97.

Πηγή: Ν.2503/1997 (ΦΕΚ 107/30.5.1997)

Σ.Α.Μ. Συλλογική Απόφαση Μελετών

Συλλογική Απόφαση που περιλαμβάνει πάσης φύσεως μελέτες, έρευνες ή και επιδοτήσεις για ερευνητικούς σκοπούς.

Πηγή: «Οδηγίαι αφορώσαι εις τον τρόπον πραγματοποιήσεως, δικαιολογήσεως και ενταλματοποιήσεως δαπανών δημοσίων επενδύσεων», Υπουργείο Οικονομικών/ Γενικό Λογιστήριο του Κράτους

Συλλογική Απόφαση που περιλαμβάνει έργα εκτελούμενα από τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις.

Σ.Α.Ν.Α.
Συλλογική
Απόφαση
Νομαρχιακής
Αυτοδιοίκησης

Πηγή: «Οδηγίαι αφορώσαι εις τον τρόπον πραγματοποιήσεως, δικαιολογήσεως και ενταλματοποιήσεως δαπανών δημοσίων επενδύσεων», Υπουργείο Οικονομικών/ Γενικό Λογιστήριο του Κράτους

Συλλογική Απόφαση που περιλαμβάνει έργα εκτελούμενα από τους Πρωτοβάθμιους ΟΤΑ.

Σ.Α.Τ.Α.
Συλλογική
Απόφαση Τοπικής
Αυτοδιοίκησης

Πηγή: «Οδηγίαι αφορώσαι εις τον τρόπον πραγματοποιήσεως, δικαιολογήσεως και ενταλματοποιήσεως δαπανών δημοσίων επενδύσεων», Υπουργείο Οικονομικών/ Γενικό Λογιστήριο του Κράτους

Η γραπτή συμφωνία μεταξύ **Φορέα Υλοποίησης** και **Αναδόχου** (Φορέα Εκτέλεσης) για την προώθηση του φυσικού αντικειμένου της **Ενέργειας (Έργου)** κατά το μέρος που περιγράφεται στη συμφωνία. Στη σύμβαση προσδιορίζονται τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των συμβαλλομένων (ενδεικτικά περιγράφεται επακριβώς το έργο που θα εκτελεσθεί, η αποζημίωση του αναδόχου, οι διαδικασίες που θα τηρήσει ο **Ανάδοχος**, οι υποχρεώσεις του, κλπ.) και το ισχύον δίκαιο.

Σύμβαση

Πηγή: ΕΠΛΕ - ΕΚΤ

Είναι η γραπτή συμφωνία μεταξύ του **Εργοδότη** ή του **Φορέα Κατασκευής του Έργου** και του **Αναδόχου** για την κατασκευή του Έργου, καθώς και όλα τα σχετικά τεύχη, σχέδια και προδιαγραφές (**Συμβατικά Τεύχη**). Στις Συμβάσεις αυτές η αποζημίωση του Αναδόχου για την εκτέλεση των έργων συνίσταται σε χρηματική αμοιβή.

Σύμβαση
Δημοσίων Έργων

Πηγή: Άρθρο 3 του Ν. 1418/1984 «Δημόσια Έργα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων», και Π.Δ.265/1991

Οι Συμβάσεις Λομέ είναι διμερείς συμφωνίες για το εμπόριο και την ανάπτυξη μεταξύ της **ΕΕ** και 70 χωρών **ΑΚΕ**. Με τον τρόπο αυτό, οι χώρες ΑΚΕ συνδέονται με την ΕΕ και, εκτός από την οικονομική ενίσχυση που λαμβάνουν, έχουν και σημαντικά εμπορικά πλεονεκτήματα όσον αφορά τις εξαγωγές προϊόντων τους προς την **ΕΕ**. Οι συμφωνίες αυτές αποτελούν το επίκεντρο της αναπτυξιακής πολιτικής της **Ευρωπαϊκής Ένωσης**. Η Λομέ Ι συνήφθη το 1975 για διάρκεια 5 ετών ενώ η Λομέ ΙV το 1990 και ήταν δεκαετούς διάρκειας. Η Λομέ ΙV εκτός από τους στόχους για μακροπρόθεσμη ανάπτυξη, περιλαμβάνει και συμφωνίες για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και για την ανάπτυξη της δημοκρατίας.

Σύμβαση Λομέ

Σύμβαση Παραχώρησης Δημοσίων Έργων

Οι **Συμβάσεις Δημοσίων Έργων**, στις οποίες το σύνολο ή μέρος της αποζημίωσης του **Αναδόχου** για την εκτέλεση των έργων συνίσταται στο δικαίωμα εκμετάλλευσης του έργου από αυτόν, είτε στο δικαίωμα αυτό σε συνδυασμό με καταβολή αμοιβής.

Πηγή: Π.Δ.265/1991 και Π.Δ.23/1993

Σύμβαση Ramsar

Διεθνής Συμφωνία που υπογράφηκε στην πόλη Ραμσάϊρ του Ιράν το 1971, άλλως γνωστή και ως «Συμφωνία επί των Διεθνούς ενδιαφέροντος Υγροτόπων», η οποία τέθηκε σε ισχύ με το Ν.Δ. 191/1974 και στην οποία έχουν περιληφθεί 11 υγρότοποι της χώρας (λίμνες Βόλβης - Λαγκαδά, Αμβρακικός, Μεσολόγγι - Αιτωλικό, λίμνες Πρέσπες, λίμνη Μητρικού, λίμνη Βιστωνίδας - Πόρτο Λάγος, δέλτα Έβρου, δέλτα Αλιάκμονα - Λουδία - Αξιού, λίμνη Κερκίνη, δέλτα Νέστου, Κοτύχι - Στροφυλιά), 2 θαλάσσια πάρκα (Β. Σποράδων, Λαγανά Ζακύνθου), 1 εθνικός δρυμός (Πίνδος), και 1 καταφύγιο θηραμάτων (δάσος Δαδιάς).

Συμβατικά Τεύχη ή Τεχνικά Συμβατικά Τεύχη

Είναι σχέδια και κείμενα που δίνουν εικόνα του έργου που πρόκειται να κατασκευασθεί και των υποχρεώσεων που αναλαμβάνει ο **Ανάδοχος** με τη **Σύμβαση**.

Τα Συμβατικά Τεύχη περιλαμβάνουν όλα τα **Τεύχη Δημοπράτησης** και μνημονεύονται στη Διακήρυξη Δημοπρασίας. Τα Συμβατικά Τεύχη και σχέδια, μαζί με τη Διακήρυξη Δημοπρασίας, αποτελούν τη βάση για την κατάρτιση της **Σύμβασης**.

Πηγή: Άρθρο 5 του Π.Δ.609/1985 «Κατασκευή Δημοσίων Έργων»

Συμβουλευτική - Πληροφόρηση (κατηγορία ενεργειών ΕΚΤ)

Η σε ατομική ή ομαδική βάση παροχή πληροφόρησης ή / και συμβουλευτικών υπηρεσιών, υπηρεσιών ψυχοκοινωνικής στήριξης και υποστηρικτικών υπηρεσιών από επαγγελματίες προς τους χρήστες των **Ενεργειών** (άτομα, επιχειρήσεις, φορείς), με σκοπό τη βέλτιστη αντιμετώπιση των αναγκών και προβλημάτων τους και την αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχει το σχέδιο για **επαγγελματική κατάρτιση** και επαγγελματική ένταξη / βελτίωση των συνθηκών **απασχόλησης**. Η παροχή πληροφόρησης και συμβουλευτικής μπορεί να γίνεται μέσω ειδικών γραφείων, κέντρων, παρατηρητηρίων.

Πηγή: ΕΠΛΕ - ΕΚΤ

Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή Συμβούλιο Υπουργών

Το ισχυρότερο μεταξύ των θεσμικών οργάνων συστήματος διοίκησης της **Ευρωπαϊκής Ένωσης**. Γνωστότερο ως Συμβούλιο Υπουργών, απαρτίζεται από τους υπουργούς των 15 κρατών μελών, ανάλογα με το προς συζήτηση θέμα.

Είναι το βασικό όργανο λήψης αποφάσεων και έχει εν μέρει νομοθετικό και εν μέρει εκτελεστικό ρόλο. Στο Συμβούλιο, τα κράτη μέλη νομοθετούν για την ΕΕ, θέτουν τους πολιτικούς της στόχους, συντονίζουν τις εθνικές τους πολιτικές και επιλύουν διαφορές μεταξύ τους, καθώς και μεταξύ αυτών και άλλων θεσμικών οργάνων. Το Συμβούλιο αποφασίζει για ορισμένα θέματα με ειδική πλειοψηφία και για άλλα ομόφωνα.

Πηγή: «Στην Υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Οδηγός του Πολίτη για τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης» Δεύτερη Έκδοση, Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 1999

Δομή του **ΚΠΣ** η οποία στην πράξη υλοποιείται με την εγκατάσταση μιας Εξειδικευμένης Ομάδας Επιστημόνων στα **Επιχειρησιακά Προγράμματα** (Τομεακά και Περιφερειακά).

Η Ομάδα αυτή αναλαμβάνει αρχικά να διαμορφώσει τη **Βάση Αξιολόγησης** του **Επιχειρησιακού Προγράμματος**, δημιουργώντας ένα σύστημα ποσοτικοποιημένων στόχων και **δεικτών** (αποτελεσματικότητας, αποδοτικότητας, επιπτώσεων, κλπ.), σε επίπεδο **Προγράμματος, Άξονα, Μέτρου** και, όπου απαιτείται, **Έργου**, στηριζόμενη στα κείμενα του **ΚΠΣ**, των εγκεκριμένων **Επιχειρησιακών Προγραμμάτων**, των Εκθέσεων και των **ΤΔΕ**.

Ο στόχος του έργου του Συμβούλου Αξιολόγησης είναι η παροχή προς τις Αρχές Διοίκησης του **Επιχειρησιακού Προγράμματος** ενός αξιόπιστου εργαλείου στήριξης για τη λήψη αποφάσεων με τη μορφή ενός συνόλου καταλλήλων πληροφοριών που θα υποβοηθήσει τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του **Προγράμματος** και στην ανάλυση των επιπτώσεών του.

Πηγή: Σύμβαση Συμβούλου Αξιολόγησης

Έγγραφο περί εφαρμογής της στρατηγικής και των αξόνων προτεραιότητας της **παρέμβασης** το οποίο περιλαμβάνει λεπτομερή στοιχεία σε επίπεδο **μέτρων** και το οποίο καταρτίζεται από το κράτος - μέλος ή τη **Διαχειριστική Αρχή** και προσαρμόζεται και διαβιβάζεται προς ενημέρωση στην **Ευρωπαϊκή Επιτροπή**.

Το **Συμπλήρωμα Προγραμματισμού** αποτελεί νέα έννοια που εισήχθη με τη μεταρρύθμιση των **Διαρθρωτικών Ταμείων**. Κύρια συνέπεια της καινοτομίας αυτής είναι ότι πλέον εναπόκειται στο κράτος μέλος η ευθύνη για την κατάρτιση του προγραμματικού περιεχομένου στο επίπεδο **μέτρου** και για την ποσοτικοποίηση των συναφών στόχων. Με την εκ των προτέρων **αξιολόγηση** επαληθεύεται η συνέπεια των διαφόρων επιπέδων προγραμματισμού.

Το **Συμπλήρωμα Προγραμματισμού** περιλαμβάνει συνοπτική παρουσίαση των **στόχων** και της δομής του **Προγράμματος, Τεχνικά Δελτία Μέτρου** ανά **Άξονα**, Χρηματοδοτικό Πίνακα, **Δείκτες επίδοσης, Δημοσιότητα**, ηλεκτρονική ανταλλαγή δεδομένων με την **ΕΕ** και εκ των προτέρων **αξιολόγηση**.

Πηγές: 1) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 του Συμβουλίου της 21.6.1999 για τα Διαρθρωτικά Ταμεία, 2) Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «Δείκτες για Παρακολούθηση και Αξιολόγηση: Ενδεικτική Μεθοδολογία - Έγγραφο εργασίας αριθ. 3» (1999)

Συμπλήρωμα Προγραμματισμού

Είναι κάθε **Σύμβαση** επόμενη της αρχικής, η οποία συνάπτεται για την εκτέλεση εργασιών απαραίτητων για την ολοκλήρωση ενός Έργου, η οποία δεν κατέστη δυνατή στο πλαίσιο της προηγούμενης Σύμβασης.

Συνήθως οι Συμπληρωματικές Συμβάσεις συνάπτονται όταν, για απρόβλεπτους λόγους, επέρχεται αύξηση των απαιτούμενων για την εκτέλεση ενός έργου εργασιών, πέραν ενός ποσοστού που επιτρέπεται από τη νομοθεσία για τα δημόσια έργα, για το οποίο ποσοστό συντάσσεται **ΑΠΕ**.

Επίσης, το συνολικό ποσό των Συμπληρωματικών Συμβάσεων δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει ένα ποσοστό του ποσού της αρχικής σύμβασης.

Συμπληρωματική Σύμβαση

Συμπληρωματικότητα Όρος που χρησιμοποιείται συχνά αντί του όρου **Προσθετικότητα**.

Συμφωνία Σένγκεν

Συμφωνία Σένγκεν καλείται η συμφωνία που υπεγράφη το 1985 στο Σένγκεν, μεταξύ της Γερμανίας, του Βελγίου, της Γαλλίας, του Λουξεμβούργου και των Κάτω Χωρών, η οποία είχε ως στόχο την προοδευτική κατάργηση των ελέγχων στα κοινά σύνορα και την εγκατάσταση καθεστώτος ελεύθερης κυκλοφορίας για όλα τα πρόσωπα, υπηκόους των κρατών που υπέγραψαν τη συμφωνία, άλλων κρατών της Κοινότητας ή τρίτων χωρών. Η σύμβαση του Σένγκεν υπεγράφη το 1990 από τα πέντε αυτά κράτη. Καθορίζει τις προϋποθέσεις εφαρμογής και τις εγγυήσεις της υλοποίησης της ελεύθερης αυτής κυκλοφορίας. Τροποποιεί τις εθνικές νομοθεσίες και υπόκειται στην επικύρωση από τα εθνικά κοινοβούλια. Η Ιταλία, η Ισπανία, Πορτογαλία, η Ελλάδα, η Αυστρία, η Σουηδία, η Φινλανδία και η Δανία προστέθηκαν σταδιακά στον κατάλογο των κρατών που υπέγραψαν τη σύμβαση. Στη σύμβαση συμμετέχουν ακόμη η Ισλανδία και η Νορβηγία.

Πηγή: ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ «Όργανα, πολιτικές και διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης», Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 2000

Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης

Υιοθετήθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Άμστερνταμ το 1997. Περιλαμβάνει δύο Κανονισμούς και ένα Ψήφισμα. Στόχος του είναι η εξασφάλιση της διατήρησης των υγιών δημοσίων οικονομικών των Κρατών Μελών. Προβλέπει κυρώσεις για παρεκκλίσεις από τα δημοσιονομικά κριτήρια.

Σ.Ε.Β. Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών

Θεσμικό όργανο που εκπροσωπεί τις απόψεις της βιομηχανίας και γενικότερα του ιδιωτικού τομέα της οικονομίας. Η αποστολή του είναι:

- να εκπροσωπεί συλλογικά την ελληνική βιομηχανία προς τους εταίρους της και προς το κράτος, στην Ελλάδα και διεθνώς,
- να παρεμβαίνει δημόσια, υπεύθυνα και τεκμηριωμένα στις διεργασίες και εξελίξεις που διαμορφώνουν το επιχειρηματικό περιβάλλον και τις εργασιακές σχέσεις στην Ελλάδα και την **Ευρωπαϊκή Ένωση**, και
- να επιδιώκει αποσαφήνιση και αποδοχή του κοινωνικού ρόλου της βιομηχανίας και της ιδιωτικής επιχείρησης από το κοινωνικό σύνολο, και παράλληλα να προτρέπει τον επιχειρηματικό κόσμο στην Ελλάδα να ανταποκριθεί στις ανάγκες της κοινωνίας.

Θεμελιώδης επιδίωξη του ΣΕΒ είναι να συμβάλλει με κάθε τρόπο στη διεθνή ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Εκπρόσωπος του ΣΕΒ συμμετέχει στην **Υποεπιτροπή Ανθρωπίνων Πόρων**.

Συνδρομή Ταμείου

Η συμμετοχή των **Διαρθρωτικών Ταμείων** στο κόστος ενός **Προγράμματος** ή μιας **Ενέργειας**. Είναι συνήθως ποσοστό επί τοις εκατό (%) του συνολικού επιλέξιμου κόστους ή των επιλέξιμων δημοσίων δαπανών.

Το γεγονός ότι μερικές δημόσιες παρεμβάσεις (ή μερικές συνιστώσες μιας παρέμβασης) παράγουν από κοινού αποτέλεσμα μεγαλύτερο από το «άθροισμα» των αποτελεσμάτων που η κάθε μια θα είχε ξεχωριστά (π.χ. μια παρέμβαση που χρηματοδοτεί την επέκταση ενός αεροδρομίου, η οποία στη συνέχεια αυξάνει την πληρότητα των τουριστικών εγκαταστάσεων που επίσης χρηματοδοτούνται από την ίδια **παρέμβαση**).

Η συνέργεια γενικά αναφέρεται σε θετικά αποτελέσματα. Όμως φαινόμενα που ενισχύουν τα αρνητικά αποτελέσματα, την αρνητική συνέργεια ή την αντι-συνέργεια μπορούν επίσης να αναφερθούν (π.χ. μια παρέμβαση επιδοτεί τη διαφοροποίηση επιχειρήσεων ενώ η περιφερειακή πολιτική ενισχύει την κυρίαρχη δραστηριότητα).

Συνέργεια

Νομική αρχή σύμφωνα με την οποία η εισαγωγή του **Ευρώ** δεν παρέχει δικαίωμα καταγγελίας ή τροποποίησης των **Συμβάσεων** που έχουν συναφθεί σε ένα εθνικό νόμισμα και διασφαλίζει τη συνέχειά τους.

Συνέχεια των Συμβάσεων

Η εξωσχολική εκπαίδευση που υπογραμμίζει το γεγονός ενός είδους κοινωνικής πίεσης, η οποία ωθεί τον άνθρωπο να εκπαιδεύεται συχνά στον επαγγελματικό τομέα και υποχρεωτικά να προσαρμόζει συνεχώς και εκ νέου το πνεύμα του στις νέες συνθήκες της ζωής.

Πηγή: ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ CEDEFOP, Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 1996

Συνεχιζόμενη εκπαίδευση

Συνεχιζόμενη εκπαίδευση που αποβλέπει στη συντήρηση, ανανέωση, αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό των επαγγελματικών γνώσεων και δεξιοτήτων. Συνήθως οργανώνεται και παρέχεται από τον εργοδότη με συστηματικό ή μη τρόπο, εντός ή εκτός του χώρου εργασίας και καμιά φορά και με εκπαιδευτικά ταξίδια στο εξωτερικό. Μπορεί να επιτελείται και με πρωτοβουλία του εργαζόμενου με τη συμμετοχή του σε επαγγελματικά συνέδρια, σε ειδικά επιμορφωτικά σεμινάρια και άλλα προγράμματα ταχύρρυθμης **επιμόρφωσης**.

Πηγή: ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ CEDEFOP, Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 1996

Συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση

Στο **Ευρωπαϊκό Συμβούλιο** της Νίκαιας στις 7-9 Δεκεμβρίου 2000, οι αρχηγό κρατών και κυβερνήσεων των 15 κρατών μελών κατέληξαν σε πολιτική συμφωνία επί σχεδίου νέας Συνθήκης. Η Συνθήκη αυτή επιφέρει με την προοπτική της διεύρυνσης τροποποιήσεις στη Συνθήκη για την **ΕΕ** κυρίως σε ότι αφορά την λειτουργία των θεσμικών οργάνων της **Ένωσης** και την διαδικασία λήψης αποφάσεων ούτως ώστε να είναι σε θέση η **Ένωση** να υποδεχθεί τα νέα κράτη-μέλη. Οι εν λόγω τροποποιήσεις θα αρχίσουν να ισχύουν μόλις κυρωθεί η Συνθήκη της Νίκαιας από όλα τα κράτη μέλη σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς κανόνες τους.

Συνθήκη της Νίκαιας

Συνθήκη του Άμστερνταμ

Η Συνθήκη εγκρίθηκε στο **Ευρωπαϊκό Συμβούλιο** του Άμστερνταμ (16 και 17 Ιουνίου 1997) και τέθηκε σε ισχύ την 1η Μαΐου 1999. Στο νομοθετικό επίπεδο, η Συνθήκη του Άμστερνταμ τροποποιεί ορισμένες διατάξεις της **Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση**. Στόχος των τροποποιήσεων αυτών ήταν η ενίσχυση των οικονομικών δικαιωμάτων των πολιτών, η ανάπτυξη **Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας** και η βελτίωση της λειτουργίας των θεσμικών οργάνων. Ωστόσο η συνθήκη αυτή άφησε σε εκκρεμότητα θέματα όπως η προσαρμογή των θεσμικών οργάνων, η **διεύρυνση** και ορισμένες πτυχές της εξωτερικής πολιτικής.

Συνοδευτικές Υποστηρικτικές Ενέργειες Ε.Κ.Τ.

Ενέργειες στήριξης των δικαιούχων που έχουν ανάγκη συμπεριλαμβανομένης της παροχής υπηρεσιών και εγκαταστάσεων καθώς και ενέργειες προώθησης συνοδευτικών κοινωνικοεκπαιδευτικών μέτρων, ώστε να διευκολύνεται η ολοκληρωμένη προσέγγιση για την ένταξη στην **αγορά εργασίας** καθώς και ενέργειες, πληροφόρησης και **δημοσιότητας - ευαισθητοποίησης**.

Συνολική Επιχορήγηση

Το μέρος μιας **παρέμβασης** η υλοποίηση και διαχείριση του οποίου μπορεί να ανατεθεί στον ή στους εγκεκριμένους **ενδιάμεσους φορείς** σύμφωνα με το άρθρο 27, παρ. 1, συμπεριλαμβανομένων των τοπικών αρχών, των οργανισμών περιφερειακής ανάπτυξης ή των **μη κυβερνητικών οργανώσεων**, κατά προτίμηση χρησιμοποιούμενου υπέρ πρωτοβουλιών τοπικής ανάπτυξης. Η απόφαση προσφυγής σε συνολική επιχορήγηση λαμβάνεται σε συμφωνία με την **Επιτροπή** από το κράτος - μέλος ή, σε συμφωνία με αυτό, από τη **Διαχειριστική Αρχή**.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1260/99 του Συμβουλίου της 21.6.1999 για τα Διαρθρωτικά Ταμεία

Συνολικό Κόστος

Το άθροισμα της **Δημόσιας Δαπάνης** και της **Ιδιωτικής Συμμετοχής** ενός **Επιχειρησιακού Προγράμματος**. Η διάκριση μπορεί να γίνει και σε επίπεδο **Άξονα, Μέτρου, Έργου**.

Συντελεστής «μ»

Ο χρησιμοποιούμενος για τον καθορισμό των ορίων αμοιβών των άρθρων 2, 3 και 4 του Π.Δ. 798/78 συντελεστής. Προσδιορίζεται για κάθε ημερολογιακό έτος το μήνα Ιανουάριο του έτους αυτού βάσει του τύπου $\mu = M_1/M_2$, όπου:

M_1 = το μέσο επίπεδο του Γενικού Δείκτη Τιμών Καταναλωτή της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδος του τελευταίου τριμήνου του προηγούμενου έτους.

M_2 = το μέσο επίπεδο του Γενικού Δείκτη Τιμών Καταναλωτή της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδος του τελευταίου τριμήνου του έτους 1978.

Ο συντελεστής «μ» στρογγυλοποιείται στο δεύτερο δεκαδικό ψηφίο και τα προκύπτοντα ποσά στην πλησιέστερη δεκάδα χιλιάδα αριθμών.

Πηγή: Π.Δ. 798/1978 «Περί δυναμικότητας πτυχίων»

Συντελεστής Αναθεώρησης Έργων

Ο χρησιμοποιούμενος συντελεστής για τον υπολογισμό της αναθεωρημένης τιμής (P) μιας εργασίας ενός έργου, ο οποίος πολλαπλασιαζόμενος με την αντίστοιχη συμβατική τιμή (P₀) δίνει την αναθεωρημένη τιμή (P). Προσδιορίζεται βάσει της σχέσης $0,10 + 0,90 \cdot A/A_0$ και η αναθεωρημένη τιμή προκύπτει από τον τύπο:

$P = P_0 \cdot (0,10 + 0,90 \cdot A/A_0)$, όπου:

A₀ = Δείκτης, η τιμή του οποίου είναι ίση με την τιμή που είχε κατά το χρόνο εκκίνησης το άρθρο της εγκεκριμένης ανάλυσης τιμών του ΥΠΕΧΩΔΕ, το οποίο έχει ορισθεί για το σχετικό κονδύλιο του Τιμολογίου ή για την τιμή μονάδας νέας εργασίας.

A = Δείκτης, η τιμή του οποίου είναι ίση με την τιμή που έχει κατά τον ίδιο μήνα για τον οποίο υπολογίζεται η αναθεώρηση το ίδιο άρθρο της εγκεκριμένης ανάλυσης τιμών του ΥΠΕΧΩΔΕ, το οποίο έχει ορισθεί για το σχετικό κονδύλιο του Τιμολογίου ή για την τιμή μονάδας νέας εργασίας (όπως αναφέρεται στο A₀).

Οι τιμές των δεικτών A και A₀ και ο λόγος A/A₀ λαμβάνονται από τους ειδικούς μηχανογραφικούς πίνακες που εκδίδει το ΥΠΕΧΩΔΕ.

Για τον υπολογισμό των πινάκων αυτών χρησιμοποιούνται οι βασικές τιμές των ημερομισθίων περιλαμβανομένης της μέσης εργοδοτικής επιβάρυνσης, των υλικών και των μισθωμάτων μηχανημάτων και αυτοκινήτων από τα Πρακτικά της Επιτροπής Διαπιστώσεως Τιμών Δημοσίων Έργων (ΕΔΤΔΕ).

Πηγή: Άρθρο 4 του Π.Δ. 696/1974 «Περί αμοιβών μηχανικών», όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το Π.Δ. 515/1989

Συμβούλιο με αρμοδιότητες συντονισμού των φορέων που εφαρμόζουν προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης και αποκατάστασης ατόμων με ειδικές ανάγκες και εισηγήσεων σε αυτούς τους φορείς τρόπων για τη βελτίωση της ποιότητας και των συνθηκών επαγγελματικής κατάρτισης των ατόμων αυτών και τρόπων που διευκολύνουν την επαγγελματική τους αποκατάσταση.

Τα μέλη του είναι ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Εργασίας, εκπρόσωποι των Υπουργείων Εργασίας, Υγείας και Πρόνοιας, ΥΠΕΠΘ, **ΟΑΕΔ**, εκπρόσωποι οργάνωσεων ατόμων με ειδικές ανάγκες, οργάνωσεων γονέων και κηδεμόνων ατόμων με ειδικές ανάγκες, **ΓΣΕΕ**, **ΣΕΒ**, συνδικαλιστικού οργάνου των κοινωνικών λειτουργών, ειδικοί εμπειρογνώμονες των Υπουργείων Εργασίας και Υγείας.

Πηγή: Ν. 1836/1989, ΦΕΚ 79Α, άρθρο 13

**Σ.Σ.Ε.Κ.Α. -
Α.Μ.Ε.Α.
Συντονιστικό
Συμβούλιο
Επαγγελματικής
Κατάρτισης και
Αποκατάστασης
Ατόμων Με
Ειδικές Ανάγκες**

Σχέδιο Ανάπτυξης ή Σχέδιο

Η ανάλυση την οποία εκπονεί ένα κράτος - μέλος για την κατάσταση, σε σχέση με τους **Στόχους** των **Διαρθρωτικών Ταμείων** και τις κατά προτεραιότητα ανάγκες μέσα για την επίτευξη των στόχων αυτών, καθώς και η στρατηγική και οι προβλεπόμενες προτεραιότητες δράσης, οι ειδικοί στόχοι τους και οι ενδεικτικοί χρηματοδοτικοί πόροι που τους αντιστοιχούν. Σε παλαιότερους κανονισμούς ανεφέρτετο ως σχέδιο περιφερειακής ανάπτυξης (ΣΠΑ).

Πηγή: Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 του Συμβουλίου της 21.6.1999 για τα Διαρθρωτικά Ταμεία

Σχέδιο Βελτίωσης

Σχέδιο που προβλέπει επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις για μείωση του κόστους παραγωγής, βελτίωση του αναπροσανατολισμού της παραγωγής, βελτίωση της **ποιότητας** του προϊόντος, διαφύλαξη και βελτίωση του φυσικού **περιβάλλοντος** και προώθηση της διαφοροποίησης των δραστηριοτήτων στην εκμετάλλευση.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΚ) 1257/1999 (άρθρο 4) - Κανονισμός (ΕΚ) 1750/1999 (άρθρο 2 - 4)

Σχέδιο Επένδυσης

Σύνολο αποφάσεων που αφορούν τη δέσμευση πόρων για αύξηση του κεφαλαιακού εξοπλισμού με στόχο το κέρδος, όσον αφορά τον Ιδιωτικό Τομέα, και το κοινωνικό όφελος, όσον αφορά το Δημόσιο Τομέα.

Ιδιαίτερο κοινοτικό Ταμείο που στόχο έχει να συμβάλλει στην ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής της Κοινότητας.

Το Ταμείο χρηματοδοτεί Έργα Περιβάλλοντος, που εντάσσονται στις προτεραιότητες της Κοινοτικής Πολιτικής για Προστασία του Περιβάλλοντος και Έργα Υποδομής, κοινού ενδιαφέροντος στον τομέα μεταφορών. Χρηματοδοτεί μόνο τις χώρες Ιρλανδία, Ελλάδα, Ισπανία και Πορτογαλία, με στόχο τη μείωση των ανισοτήτων μεταξύ των κρατών μελών.

Τ.Σ. Ταμείο Συνοχής

Οι φορείς και οι επιχειρήσεις του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα που είναι αρμόδιες για την εκτέλεση των **πράξεων**. Στην περίπτωση καθεστώτων ενίσχυσης κατά την έννοια του άρθρου 87 της Συνθήκης και στην περίπτωση χορήγησης ενισχύσεων από φορείς που έχουν οριστεί από τα κράτη μέλη, οι τελικοί δικαιούχοι είναι οι φορείς που χορηγούν τις ενισχύσεις. Είναι έννοια ταυτόσημη με τον Φορέα Υλοποίησης έργου που εχρησιμοποιείτο παλαιότερα.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1260/99 του Συμβουλίου της 21.6.1999 για τα Διαρθρωτικά Ταμεία

Τελικοί Δικαιούχοι

Κείμενα που συνοδεύουν την Τεχνική Μελέτη ενός Έργου, και στα οποία καθορίζεται πλήρως το τεχνικό και οικονομικό αντικείμενο της Σύμβασης, καθώς και οι υποχρεώσεις του **Αναδόχου** έναντι του **Εργοδότη**.

Τα Τεύχη Δημοπράτησης ενός Έργου περιλαμβάνουν τα εξής:

- 1) Τεύχος Τεχνικής Περιγραφής
- 2) Τεύχος Τεχνικών Προδιαγραφών
- 3) Τεύχος Αναλύσεως Τιμών
- 4) Τεύχος Τιμολογίου Μελέτης
- 5) Τεύχος Τιμολογίου Προσφοράς
- 6) Τεύχος Γενικής Συγγραφής Υποχρεώσεων
- 7) Τεύχος Ειδικής Συγγραφής Υποχρεώσεων
- 8) Τεύχος Προϋπολογισμού Μελέτης
- 9) Τεύχος Προϋπολογισμού Προσφοράς
- 10) Τεύχος Διακήρυξης Δημοπρασίας

Πηγή: Π.Δ. 696/1974, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τα Π.Δ. 99/1978, 152/1987 και Π.Δ.515/1989

Τεύχη Δημοπράτησης

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του **Γ' ΚΠΣ**, που αφορά την τεχνική υποστήριξη για την εφαρμογή των μεμονωμένων επιχειρησιακών παρεμβάσεων καθώς και για την παρακολούθηση της υλοποίησης του **ΚΠΣ**. Οι κύριοι στόχοι των δράσεων της Τεχνικής Βοήθειας είναι:

- η διασφάλιση ενός αποδοτικού συστήματος διοίκησης και διαχείρισης του **ΚΠΣ** και η υποστήριξη των απαραίτητων σχετικών λειτουργιών
- η διασφάλιση της προβολής και δημοσιότητας των παρεμβάσεων του **ΚΠΣ**
- η υποστήριξη του σχεδιασμού, μέσω του οποίου οι μακροπρόθεσμες αναπτυξιακές στρατηγικές και επιλογές θα μεταφραστούν σε επιχειρησιακούς στόχους και συγκεκριμένες δράσεις.

Πηγή: Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000 - 2006 Ελλάδα

Τεχνική Βοήθεια του ΚΠΣ

T

Τ.Υ.Δ.Κ. Τεχνική Υπηρεσία Δήμων και Κοινοτήτων

Τμήμα της Διεύθυνσης Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης της Περιφέρειας, που λειτουργεί στους Νομούς της Περιφέρειας με τοπική αρμοδιότητα στο Νομό.

Οι κυριότερες αρμοδιότητες της ΤΥΔΚ είναι:

- σύνταξη και θεώρηση μελετών,
- επίβλεψη και παραλαβή έργων και
- συντήρηση και λειτουργία έργων και εξοπλισμού,

και αφορούν:

- δήμους, κοινότητες και συνδέσμους αυτών,
- δημοτικά και κοινοτικά ιδρύματα και λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

Πηγή: Ν.2503/1997 «Διοίκηση, Οργάνωση, Στελέχωση της Περιφέρειας, ρύθμιση θεμάτων για την τοπική αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις» - Νέος Οργανισμός Περιφέρειας

Τ.Δ.Ε. Τεχνικό Δελτίο Έργου

Δελτίο που συμπληρώνεται από τους **Τελικούς Δικαιούχους** και υποβάλλεται στη **Διαχειριστική Αρχή του ΕΠ** για έγκριση της **ένταξης** του έργου στο **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα**. Στο Τεχνικό Δελτίο Έργου συμπληρώνονται στοιχεία που περιγράφουν τη φύση και το είδος του έργου στα πλαίσια του **Μέτρου**, τη σκοπιμότητα, την πληρότητα, την **ωριμότητα** του έργου, τη συνεκτικότητά του με τις εθνικές και κοινοτικές πολιτικές, τους εμπλεκόμενους φορείς στην εκτέλεση και μετέπειτα λειτουργία του έργου, τον τρόπο υλοποίησης (αριθμό και τρόπο εκτέλεσης των υποέργων), το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, το **κόστος** και την ετήσια κατανομή του στην περίοδο εκτέλεσης του έργου.

Προκειμένου να εκδοθεί από τον Γενικό ή Ειδικό Γραμματέα απόφαση **ένταξης** του έργου, το Τεχνικό Δελτίο Έργου συνοδεύεται από το **Δελτίο Ελέγχου Εκπλήρωσης Κριτηρίων (ΔΕΕΚ)**, το οποίο συμπληρώνεται από τη **Διαχειριστική Αρχή του ΕΠ**. Το Τεχνικό Δελτίο Έργου περιλαμβάνει, κατά το μεγαλύτερο μέρος του, στοιχεία τα οποία εισάγονται στο **Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (Εργόγραμμα)**.

T

Τεχνικό Δελτίο Μέτρου

Δελτίο που συμπληρώνεται από το Φορέα Υλοποίησης Προγράμματος για την περιγραφή του **Μέτρου** (αντικείμενου της παρέμβασης, τεκμηρίωσης της συνάφειας της παρέμβασης με τους στόχους του **Προγράμματος**, ωφελούμενους και δικαιούχους, **επιλεξιμότητας** των Έργων / Ενεργειών, προϋπολογισμού και πηγών χρηματοδότησης), προκειμένου το **Μέτρο** να εγκριθεί στα πλαίσια του **Προγράμματος**.

Τ.Ε.Ε. Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδος

Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας ιδρύθηκε το 1923 και είναι ΝΠΔΔ εποπτευόμενο από το ΥΠΕΧΩΔΕ. Το ΤΕΕ στα πλαίσια του σκοπού του είναι ο τεχνικός σύμβουλος του κράτους και ιδιαίτερα:

- Μελετά αυτοτελώς ή σε συνεργασία με άλλους κοινωνικούς ή επισημονικούς φορείς οποιοδήποτε σχετικό επιστημονικό, τεχνικό, τεχνοοικονομικό ή αναπτυξιακό θέμα που ενδιαφέρει το κοινωνικό σύνολο και συλλέγει στατιστικά στοιχεία
- Γνωμοδοτεί, έπειτα από πρόσκληση των αρμοδίων αρχών για οποιοδήποτε θέμα της αρμοδιότητάς του και εκπονεί σχέδια προδιαγραφών, κανονισμών, συμβάσεων έργων και μελετών
- Συμβάλλει στην εκπόνηση προγραμμάτων τεχνικής παιδείας και στην ανάπτυξη της εγχώριας έρευνας και τεχνολογίας
- Διενεργεί πραγματογνωμοσύνες με θεσμοθετημένη αρμοδιότητα.

Ο Πρόεδρος του ΤΕΕ συμμετέχει ως μέλος στην **Επιτροπή Παρακολούθησης του ΚΠΣ**.

Τεχνικό Συμβούλιο

Το συλλογικό όργανο του **Φορέα Κατασκευής του Έργου**, το οποίο γνωμοδοτεί στα θέματα που ορίζει ο Ν. 1418/1984 και τα Π.Δ. που εκδίδονται με εξουσιοδότησή του.

Πηγή: Άρθρο 3 του Ν. 1418/1984 «Δημόσια Έργα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων»

Τιμές αγοράς

Οι χρηματικές Τιμές των αγαθών και υπηρεσιών που ισχύουν στην Αγορά και εφαρμόζονται στη χρηματοδοτική ανάλυση. Είναι το αντίθετο των **σκιωδών ή κοινωνικών τιμών**. Οι Τιμές Αγοράς διαμορφώνονται με πολλές «ατέλειες» ανταγωνισμού, στρεβλώσεις και επιβαρύνσεις (φόροι, εισφορές, δασμοί, κλπ.), και για το λόγο αυτόν δεν λαμβάνονται υπόψη στην κοινωνική και οικονομική αξιολόγηση. Στην **αξιολόγηση** αυτή χρησιμοποιούνται οι κοινωνικές τιμές.

Τιμές βάσης

Όρος χρησιμοποιούμενος από τους **Συμβούλους Αξιολόγησης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΚΠΣ** και αφορά τις τιμές ποσοτήτων ανά κατηγορία φυσικού αντικειμένου, με τις οποίες γίνεται αποτύπωση του κοινωνικοοικονομικού περιβάλλοντος και καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης πριν την έναρξη υλοποίησης του συγκεκριμένου Προγράμματος.

Πηγή: Σύμβαση Συμβούλου Αξιολόγησης

Κατηγοριοποίηση που προκύπτει από την αντιστοίχιση των **παρεμβάσεων** του ΚΠΣ με οικονομικές δραστηριότητες. Αναφέρονται οι εξής Τομείς.

- Βασικές Υποδομές με Υποτομείς: Μεταφορές, Επικοινωνίες, Ενέργεια, Νερό, Περιβάλλον, Υγεία.
- Ανθρώπινοι Πόροι με Υποτομείς: Εκπαίδευση, Κατάρτιση, Έρευνα - Τεχνολογία.
- Παραγωγικό Περιβάλλον με Υποτομείς: Βιομηχανία - Υπηρεσίες, Αγροτική Ανάπτυξη, Αλιεία, Τουρισμός, Γεωργικές Διαρθρώσεις.
- Λοιπά.

Τομέας του ΚΠΣ

T

Τ.Σ.Α.

Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης

Τα Τ.Σ.Α. αποτελούν εθελοντικό σχήμα συνεργασίας στο οποίο συμπράττουν τοπικές αρχές και τοπικοί κοινωνικοί και παραγωγικοί φορείς (φορείς του δημόσιου τομέα, της τοπικής αυτοδιοίκησης και **κοινωνικοί εταίροι**) με βάση τις ανάγκες αναβάθμισης ευπαθών περιοχών της χώρας και ιδιαίτερα της Περιοχής Γ της παρ. 1 του αρθ. 4 του Ν. 2601/98 για τις οποίες εφαρμόζονται ή πρόκειται να εφαρμοστούν ειδικά προγράμματα με διάθεση εθνικών και κοινοτικών πόρων και που στοχεύουν στην προώθηση της **απασχόλησης** σε βιώσιμες και ανταγωνιστικές δραστηριότητες στην καταπολέμηση της ανεργίας και στη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης.

Πηγή: Ν. 2639/1998

Τ.Ε.Δ.Κ.

Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων

Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Στις ΤΕΔΚ συμμετέχουν εκπρόσωποι των Δήμων, Κοινοτήτων και Συνδέσμων του νομού. Αποτελεί το συλλογικό όργανο εκπροσώπησης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε επίπεδο Νομού.

Τουριστικός Λιμένας

Τουριστικός Λιμένας σκαφών αναψυχής (Μαρίνα) είναι ο χερσαίος και θαλάσσιος χώρος που προορίζεται, κατά κύριο λόγο, για την εξυπηρέτηση σκαφών αναψυχής, είτε για αγκυροβόλημα, είτε για μακροχρόνια ή παροδική χερσαία εναπόθεση, είτε για εξυπηρέτηση των διερχόμενων σκαφών.

Τροποποίηση Έργου / Ενέργειας

Οποιαδήποτε τροποποίηση των εγκεκριμένων στοιχείων του έργου και των υποέργων του (που καθορίζονται στις αντίστοιχες συμβάσεις), γίνεται με διαδικασία που καθορίζεται από την **Κεντρική Διαχειριστική Αρχή**. Οι τροποποιήσεις δεν μπορούν να οδηγούν σε ουσιώδεις αλλαγές του αντικειμένου του **Έργου / Ενέργειας** που αφορούν τη φύση, τους όρους πραγματοποίησης, το πλαίσιο εφαρμογής και τους βασικούς στόχους του έργου. Ειδικά οι δαπάνες που οφείλονται σε υπερβάσεις προϋπολογισμού και χρονοδιαγράμματος, δεν είναι **επιλέξιμες** για εθνική και κοινοτική χρηματοδότηση. Καθίστανται **επιλέξιμες** μόνο στην περίπτωση μιας δεύτερης θετικής έγκρισης χρηματοδότησης, για την λήψη της οποίας επαναλαμβάνεται η διαδικασία της αρχικής έγκρισης (δηλ. της **ένταξης** έργου με αξιολόγηση και της συμβατότητας με την εθνική και κοινοτική νομοθεσία). Ο **προϋπολογισμός** του έργου χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την υλοποίηση του **φυσικού αντικειμένου** που εγκρίθηκε από την **Διαχειριστική Αρχή** του **Επιχειρησιακού Προγράμματος**.

Πηγή: Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000 - 2006 Ελλάδα - Κεφ. 4: Διατάξεις Εφαρμογής

Κατάσταση η οποία δημιουργείται όταν το άθροισμα των προϋπολογισμών εγκεκριμένων (κατ' αρχήν ή οριστικά) έργων ενός Μέτρου, Άξονα ή Προγράμματος υπερβαίνει τη συνολική αντίστοιχη δέσμευση του **Μέτρου, Άξονα ή Προγράμματος** των εγκεκριμένων **Χρηματοδοτικών Πινάκων**.

Υπερχρέωση (Overbooking)

Ενέργειες που αφορούν είτε τη δημιουργία είτε την αναβάθμιση υφιστάμενων κτιριακών υποδομών για την υλοποίηση **δράσεων των επιχειρησιακών προγραμμάτων** του **ΚΠΣ** στο σκέλος της **ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού** και χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ.

Υποδομές (κατηγορία ενεργειών ΕΚΤ)

Πηγή: ΕΠΛΕ - ΕΚΤ

Υποεπιτροπή συμβουλευτικού χαρακτήρα για το συντονισμό των δραστηριοτήτων στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης - ανασυγκρότησης της υπαίθρου της **Επιτροπής Παρακολούθησης του ΚΠΣ**, της οποίας το έργο δεν θίγει τις αρμοδιότητες της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΚΠΣ και των **Επιτροπών Παρακολούθησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων**. Συνιστάται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας (βάσει του Ν. 2860/2000, άρθρο 14, εδ. 3, παρ. β). Πρόεδρος της Υποεπιτροπής είναι ο Πρόεδρος της Επιτροπής Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Αγροτική Ανάπτυξη - Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου 2000 - 2006» και της **Κοινοτικής Πρωτοβουλίας «LEADER»**, ενώ μέλη της ορίζονται Πρόεδροι των Επιτροπών Παρακολούθησης άλλων **Επιχειρησιακών Προγραμμάτων**, εκπρόσωποι αρμόδιων Υπουργείων και φορέων και εκπρόσωποι της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Οι λειτουργικές δαπάνες για την κάλυψη των αναγκών της **Υποεπιτροπής** καλύπτονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 12 του Ν. 2860/2000.

Υποεπιτροπή Αγροτικής Ανάπτυξης

Μέρος Έργου / Ενέργειας, το οποίο αντιστοιχεί στην υλοποίηση διακριτού τμήματος του συνολικού **Φυσικού Αντικειμένου** και αποτυπώνεται είτε σε αντίστοιχη **Σύμβαση**, είτε έχει τη μορφή της Αυτεπιστάσις, δηλαδή της εκτέλεσης του Φυσικού Αντικειμένου του Υποέργου από το **Φορέα Υλοποίησης**.

Υποέργο

Υποεπιτροπή Ανθρωπίνων Πόρων

Υποεπιτροπή συμβουλευτικού χαρακτήρα για το συντονισμό των δραστηριοτήτων στον τομέα των ανθρωπίνων πόρων της **Επιτροπής Παρακολούθησης του ΚΠΣ**, της οποίας το έργο δεν θίγει τις αρμοδιότητες της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΚΠΣ και των **Επιτροπών Παρακολούθησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων**. Συνιστάται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας (βάσει του Ν. 2860/2000). Πρόεδρος της Υποεπιτροπής είναι ο Πρόεδρος της Επιτροπής Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος “Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση”, ενώ μέλη της ορίζονται Πρόεδροι των Επιτροπών Παρακολούθησης άλλων **Επιχειρησιακών Προγραμμάτων**, εκπρόσωποι αρμόδιων Υπουργείων και φορέων, αντιπρόσωποι των οικονομικών και κοινωνικών εταίρων και μη κυβερνητικών οργανώσεων και εκπρόσωποι της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Αποστολή της Υποεπιτροπής Ανθρωπίνων Πόρων είναι η διατύπωση εισηγήσεων προς την **Επιτροπή Παρακολούθησης του ΚΠΣ** για το συντονισμό των δραστηριοτήτων στον τομέα των ανθρωπίνων πόρων και των θεμάτων ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων του ΚΠΣ με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση. Οι λειτουργικές δαπάνες για την κάλυψη των αναγκών της Υποεπιτροπής Ανθρωπίνων Πόρων καλύπτονται από την Τεχνική Βοήθεια του άρθρου 12 του Ν. 2860/2000.

Υ.Α. Υπουργική Απόφαση

Πράξη της Εκτελεστικής Εξουσίας με την οποία ένας Υπουργός κοινοποιεί τις αποφάσεις του επί θεμάτων της αρμοδιότητάς του.

Αποτελεί το τυποποιημένο ενιαίο φυσικό αρχείο (και τις διαδικασίες τήρησής του) που τηρείται από τους **Αναδόχους Φορείς** και τους **Φορείς Υλοποίησης**, ώστε το σύνολο των ελάχιστων απαιτούμενων για την παρακολούθηση των έργων στοιχείων, πρωτογενών ή μη, να ταξινομούνται και αρχειοθετούνται με συγκεκριμένο και εύχρηστο τρόπο, που υπαγορεύεται από το ρόλο της **Διαχειριστικής Αρχής** στο σύστημα διαχείρισης του Προγράμματος. Ο Φάκελος Έργου διαρθρώνεται σε υποφακέλους κατά **υποέργα** (ταυτίζεται με την ανάληψη υποχρέωσης σε επίπεδο «Σύμβασης») και θεματική κατηγορία της έντυπης πληροφορίας.

Πηγή: ΕΠΛΕ - ΕΚΤ

Φάκελος Έργου / Ενέργειας
(τυποποιημένος)

Η (Τεχνική) Υπηρεσία την οποία ο **Φορέας Υλοποίησης** έχει καταστήσει αρμόδια για την παρακολούθηση και τον έλεγχο ή επίβλεψη της κατασκευής ενός Έργου / Ενέργειας. Ταυτίζεται με την Διευθύνουσα Υπηρεσία του Ν.1418/1984.

Φορέας Επίβλεψης Κατασκευής

Η (Τεχνική) Υπηρεσία την οποία ο **Φορέας Υλοποίησης** έχει καταστήσει αρμόδια για την παρακολούθηση και τον έλεγχο εκπόνησης της Μελέτης ενός Έργου / Ενέργειας.

Φορέας Επίβλεψης Μελέτης

Η Υπηρεσία την οποία ο **Φορέας Υλοποίησης** έχει καταστήσει αρμόδια για την παρακολούθηση και τον έλεγχο των προμηθειών του Έργου.

Φορέας Επίβλεψης Προμήθειας

Η αρμόδια Αρχή ή Υπηρεσία που έχει την ευθύνη παραγωγής του έργου.

Φορέας Κατασκευής του Έργου

Πηγή: Άρθρο 3 του Ν. 1418/1984 «Δημόσια Έργα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων»

Ο Φορέας ο οποίος εκμεταλλεύεται ή λειτουργεί το Έργο το οποίο παράγεται από το **Φορέα Υλοποίησης**.

Φορέας Λειτουργίας

Ο Φορέας που έχει αναλάβει την υλοποίηση ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος. Αντιστοιχεί σε Υπουργείο (Προγράμματα Εθνικού σκέλους) ή σε Περιφέρεια (Περιφερειακά Προγράμματα).

Φορέας Προγραμματισμού

Φορέας Πρότασης

Ο Φορέας ο οποίος προτείνει στον **Φορέα Προγραμματισμού** την **ένταξη** ενός **Έργου** στο **Πρόγραμμα**. Φορέας Πρότασης μπορεί να είναι κάθε φορέας που συμμετέχει στη διαδικασία Προγραμματισμού (Υπουργείο, Διευθύνσεις Υπουργείου, Εποπτευόμενοι Φορείς, Νομαρχιακό Συμβούλιο, Περιφερειακό Συμβούλιο κλπ.) και κάθε φορέας που χαρακτηρίζεται ως **κοινωνικός εταίρος** (**ΤΕΕ, Εμποροβιομηχανικό Επιμελητήριο, Οικονομικό Επιμελητήριο, Εργατικά Κέντρα, ΣΕΒ** κλπ.).

Φ.Υ. Φορέας Υλοποίησης

Ο Φορέας που αναλαμβάνει στα πλαίσια του **Προγράμματος** τη συμβατική υποχρέωση για την εκτέλεση του **Έργου**, σύμφωνα με τα εγκεκριμένα στοιχεία του **ΤΔΕ**.

Ο Φορέας Υλοποίησης πρέπει να διαθέτει μονάδες / Υπηρεσίες (π.χ. Τεχνική Υπηρεσία, Οικονομική Υπηρεσία) και στελέχωση, με επάρκεια και δυνατότητες αντίστοιχες με τις προδιαγραφές και τις απαιτήσεις του Έργου που αναλαμβάνει, προκειμένου να διασφαλίζεται η ορθή και απρόσκοπτη υλοποίηση και παρακολούθηση του Έργου.

Φορέας Χρηματοδότησης Έργου

Φορέας που εμπλέκεται στην υλοποίηση ενός έργου και αναλαμβάνει την υποχρέωση να χρηματοδοτήσει το **Φορέα Υλοποίησης** για την εκτέλεση του Έργου.

Φ.Α. Φυσικό Αντικείμενο

Το σύνολο των δραστηριοτήτων και εργασιών που απαιτούνται για την υλοποίηση του Έργου μέχρι την ολοκλήρωσή του. Για παράδειγμα, εάν το Έργο αφορά υλική παρέμβαση, το ΦΑ μπορεί να συνίσταται σε μελέτες, απαλλοτριώσεις, εργασίες (εκσκαφές, σκυροδέματα, τοιχοποιία κλπ.).

Αν το Έργο αφορά άυλη παρέμβαση, το ΦΑ μπορεί να συνίσταται στην επιλογή ομάδων, σύνταξη μελετών, διεξαγωγή σεμιναρίου για την επιμόρφωση στελεχών, παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού, συγγραφή εγχειριδίων κλπ.

Φυσικοί πόροι

Κάθε στοιχείο του **περιβάλλοντος** που χρησιμοποιείται ή μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τον άνθρωπο για την ικανοποίηση των αναγκών του και αποτελεί αξία για το κοινωνικό σύνολο.

Πηγή: Ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160Α/18.10.1986)

Ένα σύνολο μέτρων που αποσκοπούν στην προστασία των φυτών από την διάδοση επιβλαβών οργανισμών και κανόνες για την εμπορία φυτών με μέγιστα επίπεδα υπολειμμάτων φυτοφαρμάκων.

Φυτο-υγειονομικοί έλεγχοι

Πηγή: Προστασία από την διάδοση επιβλαβών οργανισμών: Οδηγία 91/693 - Προϊόντα Φυτοπροστασίας: Οδηγίες 79/117 και 91/414

Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων

Ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης περιλαμβάνει σε ενιαίο κείμενο το σύνολο των αστικών, πολιτικών, οικονομικών, και κοινωνικών δικαιωμάτων των ευρωπαίων πολιτών, καθώς και όλων των προσώπων που ζουν στην **Ευρωπαϊκή Ένωση**. Τα δικαιώματα αυτά κατανέμονται σε έξη μεγάλα κεφάλαια:

- Αξιοπρέπεια
- Ελευθερία
- Ισότητα
- Αλληλεγγύη
- Ιθαγένεια
- Δικαιοσύνη

Βασίζονται συγκεκριμένα στα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες που αναγνωρίζονται από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, τις συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών της **Ευρωπαϊκής Ένωσης**, τον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη των Θεμελιωδών Κοινωνικών Δικαιωμάτων των Εργαζομένων, καθώς και σε άλλες διεθνείς συμβάσεις, στις οποίες έχουν προσχωρήσει η **Ευρωπαϊκή Ένωση** ή τα κράτη μέλη της. Το **Ευρωπαϊκό Συμβούλιο** δεσμεύθηκε στη Νίκαια να επανέλθει στο ζήτημα του οριστικού καθεστώτος που πρέπει να δοθεί στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δηλαδή στο ενδεχόμενο της ενσωμάτωσής του στη **Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης**.

Διαρθρωτικό Ταμείο για την ενίσχυση του τομέα της αλιείας, της υδατοκαλλιέργειας και της μεταποίησης και εμπορίας των προϊόντων τους. Βασικοί του στόχοι είναι:

- η συμβολή στην επίτευξη βιώσιμης ισορροπίας μεταξύ των αλιευτικών πόρων και της εκμετάλλευσής τους
- η ενίσχυση των οικονομικά βιώσιμων επιχειρήσεων του τομέα
- η βελτίωση του εφοδιασμού της αγοράς των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας
- η αναζωογόνηση των περιοχών που εξαρτώνται από την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια

Πηγή: Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1263/1999 (άρθρο 1) του Συμβουλίου της 21.6.1999 για το Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού της Αλιείας

Χ.Μ.Π.Α.
Χρηματοδοτικό
Μέσο
Προσανατολισμού
της Αλιείας

Χρηματοδοτικοί Πίνακες Επιχειρησιακών Προγραμμάτων

Πίνακες που αποτυπώνουν τα στοιχεία του προϋπολογισμού του **Επιχειρησιακού Προγράμματος**, όπου εμφανίζονται:

- η ετήσια κατανομή
- η κατανομή ανά πηγή χρηματοδότησης (Δημόσια / Ιδιωτική Δαπάνη)
- η κατανομή της **Δημόσιας Δαπάνης** σε **Εθνική** και **Κοινοτική Συμμετοχή**
- η κατανομή ανά **Διαρθρωτικό Ταμείο** ή / και Χρηματοδοτικό Μέσο.

Χ.Υ.Τ.Α. Χώρος Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων

Χώρος κατασκευασμένος και οργανωμένος με βάση τις διεθνείς, κοινοτικές και εθνικές προδιαγραφές για την ασφαλή, τόσο για το περιβάλλον όσο και για την δημόσια υγεία, και στο πνεύμα της «αειφορίας», εδαφική διάθεση των απορριμμάτων.

HABITAT II

Συνδιάσκεψη του ΟΗΕ για τους Ανθρώπινους Οικισμούς, που πραγματοποιήθηκε στην Κωνσταντινούπολη το 1996. Της HABITAT II είχαν προηγηθεί η HABITAT I, (Vancouver, 1976) και η Συνδιάσκεψη Κορυφής για τον Πλανήτη Γη, στο Rio de Janeiro της Βραζιλίας το 1992 και στην οποία υιοθετήθηκε η **Agenda 21**. Το θέμα της HABITAT II ήταν η δημιουργία βιώσιμων (ασφαλών - υγιεινών - ισόνομων - αειφόρων) ανθρώπινων οικισμών και η εξασφάλιση επαρκούς στέγης για όλους σε ένα συνεχώς αστικοποιούμενο κόσμο.

Διαδικασία που διατρέχει τις φάσεις ενός Έργου / Ενέργειας από το σχεδιασμό μέχρι την έναρξη της υλοποίησης και περιλαμβάνει τις δραστηριότητες που απαιτούνται για την πλήρη προπαρασκευή του έργου, προκειμένου η υλοποίησή του να είναι απρόσκοπτη.

Ωρίμανση Έργου

Όρος που προσδιορίζει τη φάση **ωρίμανσης** ενός Έργου.

Ωριμότητα

Διακριτά στάδια Ωριμότητας ενός Έργου μπορεί να είναι, π.χ. η έκδοση μιας Υπουργικής Απόφασης για την ίδρυση Οργανισμού που θα αναλάβει την υλοποίηση του Έργου ή η υπογραφή μιας Σύμβασης με τον Φορέα Υλοποίησης ή η έγκριση της Οριστικής Μελέτης ενός Έργου, κλπ.

